

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
august 2016 (Anul VIII) Nr. 90 (8/2016)

BOEMA

Live Literature

august 2016 (Anul VIII) Nr. 8 (90) - 44 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

8 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Maria Ieva, Cristina Roșu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Tănase Carașca (Tulcea), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Melania Cuc (Bistrița), Petru Jipa (Germania), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul www.boema.inforapart.ro actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro, petrerau@yahoo.com
Telefon: 0726 337376, 0740 596225
ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

- În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.
- Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.
- Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Coriolan Păunescu (p.5), Angi Melania Cristea (p.8), Nicolae Vălăreanu Sârbu (p.10), Renata Verejanu (p.13), Ovid Caledoniu (p.14), Marilena Velicu (p.20), Aurel M. Buricea (p.22), Alexandru Cazacu (p.24), Vadim Bacinschi (p.27), Fevronia Spirescu (p.28), Ignatie Grecu (p.29), Jordan Danilencu (p.31), Mihail Hancerencu (p.32), Elena Andreea Ion (p.35), Charles Baudelaire (p.39)

Proză: Nicolae Tzone: Un munte de ferestre (p.23), Elena Netcu: Himerlele lui Ginghes-Han (p.25), Ana Maria Balosin: Pierdută în spațiu (p.33), Petre Rău: Visul cu diavolul (p.38), Maria Strâmbei: Pseudobasm (p.40)

Cronică de carte: Constantin Stancu: Dialog în larg (Monica Pilat și Radu Ciobanu) (p.11), Marian Nencescu: Eminescu și "ispita" filosofică (p.16), Menuț Maximilian: Rostul cuvintelor (p.19), Nastasia Savin: Sub cerul mut (p.30)

Note de lectură: Cornel Galben: Eugen Verma (p.18), Lucia Pătrașcu: Forța curajului de Georgeta Damian (p.36)

Eseu: Mirela Savin: Chipuri îngerești în poezia lui Vasile Voiculescu (p.3), Dan Verejanu: Metafora - comunicarea dintre conștient și inconștient (p.6)

Filosofie: Ionel Necula: Kierkegaard - seducătorul sedus (p.21)

Istorie: Ana Maria Cheșcu: Documente consulare franceze - de Laigue și Wiet (p.9)

Anunț: Academia ESC - Moldova: Festivalul Internațional de Poezie - Renata Verejanu, ediția a III-a, Chișinău, 2016 (p.34),

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.43)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis - Tutt'Art@

Coperta a IV-a: Colecția InfoArt

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Mirela SAVIN

CHIPURI ÎNGEREȘTI ÎN POEZIA LUI VASILE VOICULESCU

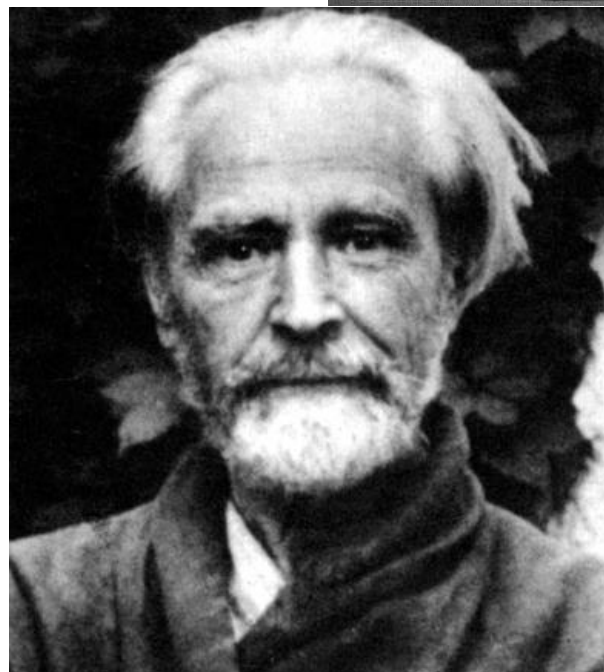
Vasile Voiculescu compune în spirit "ortodox", cam de când începe să versifice, de altfel, în volumul său de debut (*Poezii*, 1916) include bucăți care interpretează motive evanghelice: *Magii*, *Pe cruce*, stihuri cu directe adresări către "Stăpânul veșnic" pasteluri sacralizate, în cuprinsul cărora natura devine un imens altar: "Altarul larg al firii cheamă pe toți la viață/ Și-un duh de-nrăgostire stăpânilor pe lume/ Părea că săvârșește în liniștea măreață./ Pristol având pământul, o taină fără nume"¹ Tradiționalismul înseamnă în cazul poeziei lui Vasile Voiculescu în primul rând o atitudine spirituală, constată în creația sa, și numai într-un plan secund un factor de solidaritate estetică cu orientările literare tradiționaliste. Vasile Voiculescu „s-a format spiritual în lumea satului, sub influența culturii folclorice, structurându-și personalitatea în jurul unei credințe statornice în valorile etice.”².

În epoca interbelică, poetul cu cea mai pronunțată înclinație religioasă a fost, fără îndoială, Vasile Voiculescu. Criticii care i-au contestat această dispoziție sufletească înnăscută (E. Lovinescu, Pompiliu Constantinescu) greșeau, refuzând să țină seama că o credință puternică se poate dispensa de profesarea misticismului. La Vasile Voiculescu, sentimentul religios apare înrădăcinat adânc în capul locului și e străin de orice îndoială filozofică, de altfel, începând "cu cea mai fragedă vârstă, viitorul scriitor a avut convingerea neșrămutată a existenței lui Dumnezeu și ea nu l-a părăsit niciodată"³.

„Primul volum al lui Vasile Voiculescu, *„Poezii”* (1916) e plin de ecouri tardive semănătoriste; evocând cu nostalgie icoana satului natal, care părea *bârlog sălbatic*, scorbit în cremeni sparte, dar știa de datini, de hori și dragul glumii, autorul plânge pustiirea casei părintești, dată acum pe mâini străine (*„Casa noastră”*); altele ne cheamă să contemplăm peisaje câmpenești, idilice; viața își trâmbeștează peste tot chemarea, cu spor de flori și ape, de pui și miei molatici; crângul vuieste *„de gunguritul hulubilor*; pătrunși de sfințenia clipei, prășind pe ogoare pornesc să cânte (*La Rusalii*)”⁴.

În evocările *„Din Țara Zimbrului”*, ca și acelea din *„Poezii”*, apar uneori chipuri bisericești, un chip de preot inclusiv; ele sunt însă mobilizate în serviciul patosului vitejesc, pierzându-și în consecință, funcția specifică. *„«Popa din Dealul Sării»* participă cu soldații la luptă, le întreține îndârjirea de a nu ceda inamicului nici o palmă de teritoriu și până la urmă cade eroic, ultimile cuvinte fiind un îndemn la rezistență cu orice preț; *„cu nici un chip nu vă predați./ Copii, luptați până la urmă...”* (*Popa din Dealul Sării*)⁵.

Acest volum glorifică vitejia ostașilor români în războiul întregirii și completează cu motivul eroic teme lirice sămănătoriste. Spiritul înclinat spre religiozitate al lui Vasile Voiculescu se lasă ghicit de pe acum. Îngerii intervin în luptele duse pentru împlinirea idealului național. Natura se constituie într-un altar în care duhul iubirii, având ca pistol pământul, săvârșește o taină fără nume; viața satului patriarhal se deapănă *„dulce, firească și înțeleaptă/ Cum curg din guri sfințite lungi stihuri de psaltire”*; fără a ignora faptul că, peste casa părintească, plutește un "schit în rugăciune". Multe poezii sunt de inspirație direct religioasă;

Poetul Vasile Voiculescu

tratează scene biblice, agonia Mântuitorului (*Pe cruce*), căderea lui Lucifer (*Frânturi de vis*), plecarea celor trei crai spre Betleem (*Magii*), sunt laude sau rugăciuni care îl au drept destinatar pe Creator (*Ca pe un diamant, la tu arcușul, Acum, când străbătut-am răspântia*).

Cu volumul *„Poeme cu îngeri”* se umple de prezență angelică universul poetic, astfel este îmblânzită simțitor înfățișarea sălbatică. Soarele poleiește cu aur juncanii întorși de la pășune și-l pfeace pe văcar într-un înger (*„De la pășune”*). Ninsori moi cad din văzduh; fulgii lor sunt albine care au părăsit în roiuri albe prisăcile cerești și se topesc pe pământ de dorul Paradisului (*„Colindul ninsorii”*). Tot cu un fundal rustic, dar domesticit, Vasile Voiculescu pictează tablouri în maniera lui Fra Angelico, diafranizate de mișcătoare frăgezimi sufletești. Dumnezeu apare astfel zugrăvit într-o reprezentare naivă, infantilă: *«Vedeam aievea parcă un coteț/ Vopsit albastru învelit cu fier/ Și plin de porumbei fâlfitori./ În timp ce un bătrân boier/ Cu barbă albă, gras și cam pitic./leșea din casa-i mare cât un palat./ Scoțând nori de fum din pipă./ Îmbrăcat într-un halat / Cu mâneca largă cât o aripă./ Și zvârlea spre albi porumbei/ Boabe aurii de mei...»*.

În *„Călătoriile spre Betleem”* cei trei magi se laudă între ei cu știința care le va permite să-l identifice imediat pe Mesia: *«Eu, spune unul, numai să sosesc, / Și-am să cunosc locul îndată: / Mi s-a arătat în vis palatul creiesc, / E cât un munte de marmură curată. // Celălalt răspundea plin de îndemn: / Eu nu știu nici de palate, nici de munte... / Eu cunosc pruncul, s-a născut un semn. / Trei stele: una-n piept, una-n spate și alta-n frunte. // Adevărat, adevărat, Înăurea Gaspard, / Cine-l astrolog nu se pierde: / Eu știu că deasupra cetății lui ard / Trei sori, unul alb, altul roșu, altul verde»*.

Îngerii lui Vasile Voiculescu, deși au o prezență fizică și îndeplinesc chiar adesea munci agri-

(continuare în pag. 4)

cole (culeg spicele căzute din snopi, mână boii la pășune, curăță codrul de uscături), rămân simboluri morale. Aceștia sunt reprezentări alegorice ale unor sentimente care duc spre credință sau au calitatea de a o întări, atunci când ea există. Întâlnirile cu îngerii constituie momente de răscruce sufletească; mult mai frecvent decât o seninătate serafică, angelizarea universului instaurează în lirica autorului un peisaj dramatic, care a fost sau va deveni teatrul anumitor evenimente capitale. Mesagerii cerești participă conform modului teandric la astfel de strădanii dificile și hotărâtoare. Ezităriile, înfrângerile sunt reciproce și sugerează o dialectică misterioasă a Grației. Îngerul ivit în fața casei are un aer atât de absent, încât pare a nu dori să fie oprit. Dar poate că lipsa de inițiativă a celui pentru care a venit îi stârnește această tristețe doborâtoare.

În poezia lui Voiculescu iau chipuri angelice: durerea, regretul, căința, mila, iubirea, cu alte cuvinte, imboldurile sufletești în stare să-l elibereze pe om de răutate. Asistăm la o luptă prin excelență morală, dar un caracter religios, fiindcă îmbracă formele mitologiei creștine, presupune intervenția unor factori miraculoși și are ca țintă mântuirea. Dorul desăvârșirii interioare este unul autentic și dăruie o pâlpâire luminoasă, intensă, liricii lui Voiculescu. Din stingera mărăgăritarului bolnav, poetul scoate, de pildă, o admirabilă alegorie: *„Îngălbenit pe-alocuri, sfărâmicios, avar,/ Lasă să se-ntrevadă o zare tot mai slabă/ Și-și oblojea lăuntru și inima-i bolnavă/ Cu-o pojghiță zbârcită și tulbure de var...// Murea mărăgăritarului cu stingere și alean,/ Secat de un dor năpraznic și fără alinare/ Și-n lunga-i agonie visa departe-n mare/ Un cuib de scoici bătute pe-o creangă de mărgean.”*(Mărăgăritarului bolnav).

Alegorismul întreține sub o formă deghizată vocația lui Vasile Voiculescu pentru poezia conceptuală. „Imaginile traduc systematic în termeni metaforici propoziții care vorbesc despre diverse noțiuni abstracte: uitarea neîmpedicată să culegem fructele experienței noastre”⁶.

S-a apreciat că în *„Poeme și îngeri”* (1927) atestă o premieră a inspirației și un timbru mai în acord cu sensibilitatea poeziei contemporane, iar *„Destin”*, care va apărea după alți șapte ani (1933), o operă de maturitate, fruct greu de suc bogat al toamnei, pentru ca prin *„Urcuș”* și *„Întrezăriri”*, culegerile din 1937 și 1939, să se poată vorbi de începutul chiar al unei alte cariere politice. Găsindu-și în mișcare și mutație, în evoluție, rațiunea supremă (*„Urează-mi luptă, nu-mi ura izbândă”*), suflu liric voiculescian, odată descătușat prin *Părgă*, va sluji mereu, contrariul și lepădător de fluier, pradă unei beții existențiale, sub acea poruncă pustiitoare din poemul lui Longfellow, numai că versurile realizate, potrivirile de cuvinte prin care a trecut, cad de multe ori și rămân pe solul de aur ale celei mai durabile poezii românești.

Cu aceste ultimile patru cărți, firava dispoziție la noutatea jocului poetic pusă în evidență anterior își demonstrează din nou valoarea într-un proces care ne situează ferm în curentul epocii, la un punct de indiferență atât de rodnic. Ovidiu Papadima remarca faptul că, în timp ce poeții ca Adrian Marino și Ion Pilat cunosc o lungă evoluție de la modernism la tradiționalism, Vasile Voiculescu demonstrează că se poate ajunge la echilibrul celor două substanțe și parcurgând calea în sens invers, având ca punct de plecare poezia națională.

În definirea concepției poetice a lui Voiculescu, sentimentul de legătură, de dependență filială, lărgit în spațiu

până la hotarele reale ale țării și înapoi în timp până la obârșia neamului, nu trebuie ignorat. Fluxul tradiției de care în acest moment se simte prins cu alte brațe și rezonanțe, el are credința a-l putea identifica în toate culmile literaturilor vechi. *„Ce sunt psalmii, atât de tipic și de neaș tradiționaliști își desfășoară patetic pledoria - decât o mare și antică poezie națională”*⁷.

Cum se cunoaște, volumul *„Clepsidra”* devine, o confruntare cu puterile principiului, cu ale unui sens materializat prin voința de soluție a spaimei⁸. Există o singură cale: «spre principiu», cufundarea, integrarea în el, identificarea insului cu sensul, a *«materialității»* cu *«spiritualitatea»*. Moartea pune în fața conștiinței un negru fior de-ntrebare prin faptul că extincția pare universală. Instanța poetică se vrea o *„ancoră înfiptă în milele-ți divine”* (*Spovedania*), venirea fiind o condiție reușitei: „Celui ce Te adoră dai Eternitate”(Vas de albastru). De altfel, *„Clepsidra”* trece spre orizontul expresivității artistice, a poeziei suficiente sieși, „instrumentul” provocându-și prin adecvare o altă finalitate. Sfârșirea conștiinței care nu mai crede în capacitatea sa de autosusținere traduce fragilitatea omului; creatorul, însă, aplecat numai asupra sa, se poate strânge, între granițele artisticului, înlăturând tribulațiile acelei părți a spiritului ce-i controlează materialitatea.

În loc de concluzie, afirmăm faptul că nu trebuie uitat faptul că, pentru poet, viața e adevărată, se măsoară prin timpul interior, el sigur fiind etern, iar nu «nisipul sterp», care se vântură «dintr-un gol în altul», și că timpul «uman este deci o coordonată esențială a existenței, pe câtă vreme veșnicia / E poate, doar un prețios fior»⁹.

Bibliografie:

- ✓ Crohmăniceanu, Ov., S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, volumul II, Editura Minerva, București, 1974
- ✓ Grăsoiu, Liviu, *Poezia lui Vasile Voiculescu*, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1977
- ✓ Elena, Filipaș, Zaharia, *Introducere în opera lui Vasile Voiculescu*, Editura Minerva, București, 1980
- ✓ Manolescu, Nicolae, *Metamorfozele poeziei*, EPL, București, 1968.
- ✓ Matiu, Gabriela, *Monografia unui Isihast*, Editura Timpul, Iași, 2004
- ✓ Micu, Dumitru *Gândirea și gândirismul*, Editura Minerva, București, 1975
- ✓ Vasile Voiculescu, *Poezii, vol. I, II*, Antologie și prefață de Aurel Rău, text stabilit de Ion Voiculescu și V. Iova, București, EPL, 1968

¹ Dumitru, Micu, „Gândirea și gândirismul”, Ed. Minerva, București, 1975, p. 513

² *Ibidem*.

³ Elena, Filipaș, Zaharia, „Introducere în opera lui Vasile Voiculescu”, Editura Minerva, București, 1980, p. 20.

⁴ Ov. Crohmăniceanu, „Literatura română între cele două războaie mondiale”, vol.II, Ed. Minerva, Buc., 1974, pp. 285-287

⁵ Dumitru, Micu, *op. cit.*, p. 516.

⁶ Ov. S. Crohmăniceanu, *op. cit.*, p. 294.

⁷ Citatele, din articolul „Poezia tradiționalistă”.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Liviu, Grăsoiu, „Poezia lui Vasile Voiculescu”, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1977, p. 93.

Coriolan PĂUNESCU

Renunțare

Eu azi nu mai vreau să trec strada
deși toate în jur au chipuri de om
în iubire cioplindu-și pururi triada
păstrată-n casete de jad și de crom.

Singur rătăcind pe pânze și-n spații
voi trece învăluit de mantia stelară
ca să mă lepăd de stridente vibrații
de tot ce-i străin în lumina de-afară.

lată-mă gravitând pe-a lumii orbită
ca un spiriduș intrat în mecanica ei
retrăind visarea-n viul eter tănuț
în galbenul vifor al miresmei de tei.

Voi pleca cândva pe argintul cărării
cu mestecenii dalbi și frunzele verzi
închis în turnul înalt și magic al serii
ca o aripă ascunsă-n aprinse zăpezi.

Târziu suflând într-o veche trompetă
strig că lumea e gata să iasă din rând
și că pe-o stradă vie târziu o flașnetă
dăruiește sens nou răzvrătirii cântând.

Urcarea îngerilor

Te uită, te uită prin arhaica fereastră
și vezi că noaptea îngerii cântă în cor
ademeniți de-o galbenă lună sihastră
ce cheamă-n străvechea idee de zbor.

lată că din codrii sumbri vine o boare
izvodită alchimic din crengi de brădet
fiindcă dorul de lume se ivește în zare
prin lumina confuză de secol suspect.

Norii așează stele de veghe pe culme
și se tânguie rătăcind pe mari înălțimi
zdrobindu-și memoria-n sfinte fărâme
când din cer coboară aprinși heruvimi.

Și uite cărarea trece în noapte cu lună
urcând în punctul prevestitor de nimic
cineva emigrează prin galaxia bătrână
și strigă că spațiul din clipă-i prea mic.

În urmă roiul de îngeri în etern se aude
și substanța li se agită în celula genom.
Într-un târziu nasc fructele florilor nude
ca să treacă prin lume în chipuri de om.

Singur

Instabila vreme tot mai greu apasă
ca o negură pe trupul meu subțire
alungând din lume doruri de iubire
reintrate-n inimi pe un ochi de casă.

Și în lumina lunii, galbenă, cochetă,
se prefiră către-ntinse laturi drumul
unde duce vântul vorbe cu duiumul,
și îmi răscolește rana mea suspectă.

Rătăcind în cenușiul zorilor de iarnă
străjile ne strigă că e liniște și-i pace
și aud cum ceasul nopții se întoarce
în orașul unde plouă de o săptămână.

Cu pași rari, pe-aceeași veche stradă,
în penumbra tristă a multor felinare,
trec ducându-mi pelerina pe spinare
iar pe urme îmi vine propria iscoadă.

Punct și de la capăt

Flăcările se încing în pietre sfinte
noaptea arătând intactele comori
grav ascunse în lumea de cuvinte
care zboară prin cohortele de nori.

Noi vorbim de o trecere în goană
ori de sacrul foc ce vine din pământ
când stăm liniștiți lângă o icoană
ascultând în suflet zbatere de vânt.

lată, țarina în ziuă cum se încinge
făcând din planetă un arid cuptor
și din lumea-ntreagă se răsfrânge
turbion din gânduri ardicat în zbor.

Iar dacă, la o ultimă spirală am ajuns
ne ostoim și setea care ne-a fost dată
și aflăm că fierul sorții ne-a străpuns
din lanțul genezei scăpătând pe roată.

Întrebările zilei

Și, Doamne, pe unde astăzi ne umblă
ucișii paltini de un tot mai crud destin
cu tresărirea albă a stelelor din umbră
ce-n ample zodii din purpură ne țin?

Și unde ne mai poartă azi sfielnic cinul,
indus în grele suferințe și-n recile nevoi
de care râde iar înavuțindu-se străinul
lăsându-ne în toamna ce-a murit în noi?
Vor mai ieși cei lași și-aroganți prin lume
când știm că relele ne vin cu tinerii altoi
și așezați în mari străfulgerări de nume,
să umble-n rarii codri copacii și mai goi?

(din volumul "Planeta liberă și sumbră" în curs de apariție)

Dan VEREJANU

Metafora - comunicarea dintre conștient și inconștient

„Eu cu lumina mea sporesc a lumii taină” - Lucian Blaga

Deschizându-și drumul cel mai scurt către Divinitate, Lucian Blaga din propria-i experiență a constatat că anume **crearea metaforei**, esența creației, e **comunicarea cea mai productivă** dintre conștient și inconștient, sau chiar **rezultatul** acestei comunicări. Filosofii antici au numit această comunicare **inspirație**. Poeții contemporani i-au zis: **al cincilea anotimp**. Căutările noastre au fost determinate de cele „mai puternice motive ce conduc la artă și știință”, care „îl alungă pe omul sensibil din existența personală în lumea contemplării obiective și a înțelegerii [1, p. 33]. Adevărată revelație a cercetării liricii și filosofiei blagiene ne-a prilejuit-o credința în primatul metaforei, generate de **comunicarea dintre conștient și inconștient**, concepție care se cere potențată acum.

De la **metaforele plasticizante și metaforele revelatorii**, propuse de Lucian Blaga în **Trilogia culturii și Metafora - comunicarea dintre conștient și inconștient**, funcție gnoseologică și concepție cheie în studiul nostru, nu e decât un pas până la **misterul existențial „centru” al filosofiei**. Din mulțimea de eseuri filosofice adunate în trilogii, în **Geneza metaforei și sensul culturii** Blaga se simte pe deplin îndreptățit să cerceteze și pe verticală, și pe orizontală, și să divulge sincer formarea sa germană și simpatia pe care, iată că și peste decenii, le propune generațiilor viitoare: „În literatura universală credem că numai anevoie se va găsi un al doilea exemplu atât de probant, care să ilustreze cu aceeași forță ceea ce afirmăm despre caracterul metaforic al limbii poetice în sine și în totalitatea ei,” susține Blaga în **Geneza metaforei și sensul culturii**, - decât poezia germanului Holderlin”. Subliniem încântarea poetului român față de poetul german, versurile lui Holderlin „contaminează și pătrund cu „fizica” lor”, prin „ritmul și prin poziția cuvântului în frază, prin neobișnuita clădire sintactică”, întrucât aceste versuri „sugerează irezistibil și cu o putere fără pereche melancolia spiritualizată, suferința și înțelepciunea sublimată a poetului”. Analiza creației poetice a scriitorului german denotă poziționarea lui Lucian Blaga la nivelul propriei conștiințe de sine, recunoașterii sale la nivelul propriei **puteri creatoare**. Apreciind „vraja și prestigiul” lui Holderlin, vorbind despre filosofia existenței și spiritul veacului, **Lucian Blaga vorbește despre Lucian Blaga**. Încercând a face o radiografiere a operei filosofice blagiene ce ține de intențiile autorului de a **lărgi semnificația metaforicului**, ne-am propus actualizarea percepției. Aceste intenții blagiene le găsim anume în **Trilogia culturii și Trilogia cunoașterii**, devenite în timp tropi nespuse de actuali.

Bucură actualitatea afirmației blagiene că „**metafora s-a iscat odată cu omul**” „din moment ce omul

Poetul și filosoful Lucian Blaga

și-a declarat „**omenia**”, ca structură statornică și ca mod existențial imutabil, felul metaforic există cu aceeași persistentă intensitate, cu aceeași stringență declarată, ca și omul însuși”[1,p.357]. Or, **geneza metaforei coincide cu geneza omului**.

După unii exegeți, cu prilejul tipăririi „ediției definitive”, s-a putut mai bine aprecia „importanța excepțională a operei lirice postume a lui Blaga”, care „o poate ține în cumpănă pe cea antumă” [2, p.19]. De fapt, poezia antumă se constituie din cele șase volume, **Poemele luminii** (1919), fiind plasat sub semnul „**panismului**” expresionist, **Pașii profetului** (1921) - al „chiotului” existențial ai gesticulației enorme, **În marea trecere** (1924) lirica lui Blaga se înnegurează, pe când în volumele perioadei diplomatice: **Lauda somnului** (1929) și **La cumpăna apelor** (1933) lirica blagiană pătruzându-se de o „**tristețe metafizică**”, declarată eremediabilă, întrucâtva înseninându-se în imaginile din **La curțile dorului** (1938). De o **tristețe metafizică** e pătrunsă **existența creatoare**, astfel destăinuindu-se lumii, *prin ființele somnului*: „*Noapte. Urnirea orelor / Semplinește fără îndemn./Taci – arătătoare se opresc / Suspinând pe ultimul semn./ Subt porți ființele somnului / Intră – câni roșii și griji./ Pe uliți – subțire și-naltă / Ploaia umblă pe cataligi. / Vânt vechi și lung între ziduri / Mai scutură luturi și fier./ Mari semeni de altădată / O clipă s-arată și pier.*” (Oraș vechi).

Această relație dintre **conștient și inconștient** cărei noi îi zicem **comunicare** ce naște **metafora**, la diferiți exegeți poate să poarte alte nume. Posibil că prin **corespondență tacită** academia-

(continuare în pag. 7)

nul Mihai Cimpoi presupunea aceeași comunicare: "Este o corespondență tacită la Blaga, între increatul cosmic și increatul psihic, între cripticul și fanicul fenomenologic și cripticul și fanicul sufletesc" [5, p.64]. Având ca matrice stilistică "cerul înalt al transcendentului căutat", lirosorul coboară în minele gândului, pe urmele rădăcinilor cele mai năstrușnice, și "cu viața mai veche decât istoria omenească" sfărâmand roci tari ale inconștientului, astfel "adâncurile obscure sunt scoase la suprafață, se expun ostentativ vederii, spiritualul cedează locul biologicului, glasului sângelui, viului supus voințelor oarbe sub semnul unei vrăjitorii universale"[5, p.64].

"**Tristețea fundamentală**" care însoțește demersul liric al lui Blaga, din poemele scrise și publicate în perioada de activitate diplomatică (dacă e să-l parafrăzăm pe Eugen Simion), în timp ce se "*profețesc prăbușirile*", și "*sfârșesc în sânge cuvintele*", și undeva "*se trage la sorți cămașa învinsului*"... - în majoritatea poemelor din **Lauda somnului**, **matricea stilistică** nu e depresivă și mesajul nu ia calea disperării. Fiecare poem citat e o "asumare", o "cuprindere", o "filosofie" aparte. Lucian Blaga încearcă să ne vorbească despre noutățile pe care le-a aflat de la colegii "diplomați" de la alte ambasade, unde încă în 1929 se cunoștea deja despre viața extraterestră, se știa că "**umblau mașinile subpământești**", pe anumite case "antenele pipăie spații/cu alte graiuri și alte vieți" și "intercontinentale zvonuri electrice" (ceva asemănător cu Internetul)...toate cunoscute de Blaga din noutățile și știrile diplomatice, dar totuși "mistreții", cei de prin pădurile de lângă Lanocrăm, sunt cei care "deschid izvoarele": "*Umblă mașinile subpământești. În nevăzut peste turnuri / Intercontinentale zvonuri electrice. / De pe case antenele pipăie spații / Cu alte graiuri și alte vești. / Semnale se-ncrucșează albastre prin străzi. / În teatre strigă luminile, se exaltă libertățile insului. / Se profețesc prăbușirile, sfârșesc în sânge cuvintele. / Undeva se trage la sorți cămașa învinsului. / Arhanghelii sosiți să pedepsească orașul / s-au rătăcit prin baruri cu penele arse. / Danțatoarea albă le trece prin sânge, răsând s-a oprit / Pe-un vârf de picior ca pe-o sticlă întoarsă. / Dar sus, la o mie de metri înălțime, spre răsărit / Stelele își spun povești prin cetini de brazi / Și-n miez de noapte rătăc mistreților / Deschide izvoarele*" (Veac).

Rădăcinele blagiene, coborâte în "adânc de tristețe", în permanență comunică și ține strânsă legătura de contact cu "albastru înalt și spiritual". Constatăm în opera lui Blaga că cele mai adânci profunzimi le deține sufletul omenesc ale cărui rădăcini duc în adâncimi a sute și sute de generații, în sufletul comun al generațiilor. Anume la aceste adâncimi se produce comunicarea dintre conștient și inconștient, comunicarea metafizică, comunicarea transcendentă. Anume la aceste adâncimi se găsesc cele mai cristaline și profunde izvoare spirituale – metaforele blagiene. Aici ele se adună spre a se naște sunt "bolta înaltă a transcendentului". Având rădăcinile coborâte până la aceste izvoare ale memoriei colective, în toată opera blagiană nu vom găsi nici o clipă în care **existența creatoare** să-și permită o "jertfă de sine". Existența creatoare își impune țelul, își trasează calea, își caută rădăcinile pentru ași asigura trăinicia, temeinicia, într-un cuvânt - adâncimile conștiinței. Apreciindu-le drept **Demonia rădăcinilor**, Lucian Blaga constată: "În comparație cu planta, rădăcina are un aspect demonic. Se simte din înfățișarea ei că ea este

eminamente organul efortului. Rădăcina este aceea care luptă cu substanțele, aderând și eliminând" [4, 94].

Lirosorul recunoaște că este în căutare: „caut, nu știu ce caut”, și cerul ca să-i răspundă, Lucian Blaga va repeta laitmotivul, într-o atmosferă melancolică de muncă monotonă de birou sau plimbându-se prin Berna, conform graficului de zi de zi: „*Caut, nu știu ce caut. Caut / Un cer trecut, ajunul apus. Cât de aplecată / E fruntea menită-nălțării altădată! / Caut, nu știu ce caut. Caut / Aurore ce-au fost, țâșnitoare, aprinse / Fântâni – azi cu ape legate și-nvinse. / Caut, nu știu ce caut. Caut / O oră mare rămasă în mine fără făptură / Ca pe-un urciur mort o urmă de gură. / Caut, nu știu ce caut. Subt stele de ieri. / Subt trecutele, caut / Lumina strânsă pe care-o tot laud.*” (Lumina de ieri).

Înscriindu-se „printre acei puțini gânditori care cred în destinul și în poziția excepțională a omului”, afirmație făcută în *Singularitatea omului* [1, p.491], ne vom întreba împreună cu filosoful de la Lanocrăm: „Nu e destinul creator, cu sacrele sale rădăcini abisale, aceea lansare măreață și de intenții revelatorii în „Non-imediat”, și pe urmă acele stavile transcendente ce i se opun, ceva specific uman, spre deosebire de particularitățile tuturor celorlalte ființe?” [1, p.492].

Lucian Blaga poetul, de pe pozițiile de diplomat își propunea să scrie în presa timpului: "*Ni-e sufletul spadă / De foc stinsă-n teacă*"... Chiar dacă *focul e stins în teacă*, **sufletul e spadă de foc**, chiar de nu taie, nu lovește, nu e ridicată, ci stă la locul ei, în teacă, spada e **spadă**, mai ales, **de foc**: "*Purtăm fără lacrimi / O boală în strune / Și mergem de-a pururi / Spre soare-apune. / Ni-e sufletul spadă / De foc stinsă-n teacă / Ah iarăși și iarăși / Cuvintele seacă. / Vânt veșnic răsun / Prin cetini de zadă. / Purces-am în lume / Pe punți de baladă. / Străbatem amurguri / Cu crini albi în gură. / Închidem în noi un / Sfârșit sub armură. / Purtăm fără lacrimi / O boală în strune / Și mergem de-a pururi / Spre soare-apune. / Râni ducem - izvoare / Deschise subt haină. / Sporim nesfârșirea / c-un cântec, c-o taină*" (Cântăreți bolnavi).

Descoperirile filosofice ale lui Blaga despre metaforă și locul metaforei în comunicarea dintre conștient și inconștient ar fi trebuit să aibă "semnificația însoțită de puternice rezonanțe a unei mirate „treziri”. Posibil că această **mirată „trezire”** nu a fost pe deplină, deoarece începuse cel de-al doilea război mondial, apoi veni un regim totalitar care nu avea cum să recunoască faptele lui Lucian Blaga, nu să mai fie capabile de o „**trezire**” **mirată**. „*Intru în munte. O poartă de piatră / Încet s-a închis. Gând, vis și punte mă saltă. / Ce vinete lacuri! Ce vreme înaltă! / Din ferigă vulpea de aur mă latră. / Jivine mai sfinte-mi ling mâinile: stranii, / Vrăjite, cu ochii întorși se strecoară. / Cu zumzet prin somnul cristalelor zboară / Albinele morții, și anii. Și anii.*” (Munte vrăjit)

Lucian Blaga ne sugerează și nouă încrederea că "Descoperirea **inconștientului** constituie un titlu de glorie mai ales pentru **filosofia naturii**, pe care au propus-o cu neasemuit patos diverși gânditori romantici, precum Schelling, Carus, sau poeți-gânditori pre-

(continuare în pag. 37)

Angi Melania CRISTEA

Zona securizată

Zilele mele sunt fragmente de meteoriți împrăștiate pe o zonă întinsă.

Păsări cenușii îmi ațipesc în palme
ca niște ore la solstițiu.

Mă așez pe o piatră rotundă, îmi aprind țigara de lună...
Câte stele vor mai clipi până îți
voi degusta dorul ?

Noptea câinii singurătății își mușcă
cozile.

Dragostea devine amară ca pelinul.
Ca un murg cu coama împletită
îmi dezleg nibelungii.

Hai, lasă nisipul să se verse în mare, ceas al lumii, ochi
verde, sticlos,
lubitul meu zidit din liniști aspre, maiestuos!

Sentimente de aer

peste mal de Dunăre câinii stau tolăniți
în fața crâșmei cu soarele după-amiezii în ceafă
s-a contaminat de verde lumea aceasta care tace
 silențios

prin orașe lumea pestriță rupe afixe
lipite de stâlpi
cu morți dispăruți chipuri scorjite de soare

deasupra orașului acesta cu femeii trupeșe zboară berze
nici nu ai bănuî că aici războiul a săpat tranșee în carne
niște riduri aspre în obrajii luminoși
ca niște trandafiri de Kladovo

aerul se magnetizase devenise un fel de front
unde umbra mea se culca pe umbra ta /spin de apă/
ți-am întins mâinile pline de polen
să bei miere de aer pe malul stâng al Dunării trandafiri

Dragoste în cheia Sol

cerul este precum o capcană de cerbi în care ne prindem
inimile pe post de secunde
timpul cu aritmiile lui crește
/iederă de lună plină/

ne lipim torsurile curbate de
un zid alb și numărăm mere
ionatane

ca niciodată ne plouă în palme
este o foame animalică de infinit

îți întind cheia Sol scurg
neliniști pianoforte și mângâi un copac îndrăgostit

de ce te-ai depărta de ziua care
se scutură ca un câine ud pe trotuar?
aud cum inima ta invincibilă se lipește de
miezul pământului /rodie neagră/

Poemul Arlechin

am închis cuvintele cu niște
lei într-o cușcă
coama lor atinge norii iar zdrențe de silabe li
se scurg din gură
sângele roșu se zvârcolește pe podele
umplând crăpăturile dintre gratii
carcasa cuvintelor zace neagră
între leșuri de lei albinoși
îmi văd morțile desculțe cum se desprind din
mine cu mirosul lor de salcâm înflorit
le stropesc cu apă rece descânt de lună plină
și le rostogolesc spre cer

demonii lor și-au scuturat portocalii în livadă
nici moartea nu mai este rotundă
doar o cușcă spartă cu lei flămânzi
un om trist ca un arlechin și
mirosul de viață alb

Selfie cu moartea

Marginea de lume unde trăiesc are nevoie de
profeți ca de aer!
Aici se construiesc parcări subterane de parcă
ne-ar lua cu asediu imigranții.
În toate diminețile excavatoare
nivelează asfaltul, florăresele udă
bulevardele, iar birocrății citesc matrimoniale
online.

Dragostea este atât de aridă aici!
Cuiburi de berze populează suburbiile. Ziariști
feroce trag câte un fum
fix în fața biroului, în timp ce
la postul local primarul inaugurează un
eveniment.
SMURD-ul concurează cu DNA-ul
la capitolul promptitudine, iar
țigani se mută pe
via Toledo.

Sărbătorile țin câte trei zile.
Orășenii beau vin de buturugă
păstrat în cămărilor de la bloc.
Biblioteca este deschisă până
la cinci, exact până la ora când
niște poeți
lansează volume colectiv
despre cum să fii artist într-un
timp când îți faci selfie cu moartea.

Ana Maria CHEȘCU

Documente consulare franceze-de Laigue și Wiet¹

Consulatul Franței din Galați

Galați, 31 Octombrie 1881,
Domnule Ministru,

Exceleța Voastră, luând în considerare interesul pe care Guvernul Republicii îl are pentru difuzarea limbii (și culturii) franceze a sprijinit școala, fondată la Galați, de domnul R.P. Pietrobono, autorizându-mă să-i remit, în mod excepțional, suma de 1000 de franci, prin depeșa timbrată emisă de către Direcția Politică, nr. 1, la data de 10 octombrie. Domnul Pietrobono m-a însărcinat să transmit Excelenței Voastre scrisoare anexată, chiar aici, prin care își exprimă toate sentimentele de recunoștință pentru generoasa decizie pe care Excelența Voastră m-a onorat să o îndeplinesc.

Primiți omagiul respectului pe care vi-l port.

Microfilme Franța, rola 63, f. 199.

Galatz, le 31 Octobre 1881,

Consulat de France à Galatz

Monsieur le Ministre,

Votre Excellence, prenant en considération l'intérêt qu'a le Gouvernement de la République au point de vue de la diffusion de la langue française, à soutenir l'école, fondée à Galatz, par le R.P. Pietrobono, m'a autorisé à lui remettre à titre de secours extraordinaire la somme de 1000 francs par sa dépêche timbrée de la Direction Politique, sous le no. 1, à la date du 10 Octobre. Le R.S. Pietrobono m'a chargé de transmettre à Votre Excellence la lettre, ci-jointe, par laquelle il a voulu exprimer tous ses sentiments reconnaissants, pour la généreuse décision dont Votre Excellence m'a fait l'honneur de me remettre l'accomplissement

Agréez l'hommage du respect avec lequel j'ai l'honneur d'être.

Microfilme Franța, rola 63, f. 199.

Consulatul Franței din Galați

Galați, 19 Noiembrie 1883,
Domnule Ministru,

Eu am onoarea de a o anunța pe Excelența Voastră că dl. Percy Sanderson Consul General și delegat al Angliei în Comisia Europeană a Dunării urmează să plece de aici la București, unde va interima Legația, în timpul concediului de două luni, care a fost acordat domnului White. Dl. Vecqueray, vice-consul este însărcinat cu geranța consulatului General al Angliei de la Galați.

Primiți omagiul respectului pe care vi-l port².

Microfilme Franța, rola 63, f. 301.

Consulat de France à Galatz

Galatz, le 19 Novembre 1883,
Monsieur le Ministre,

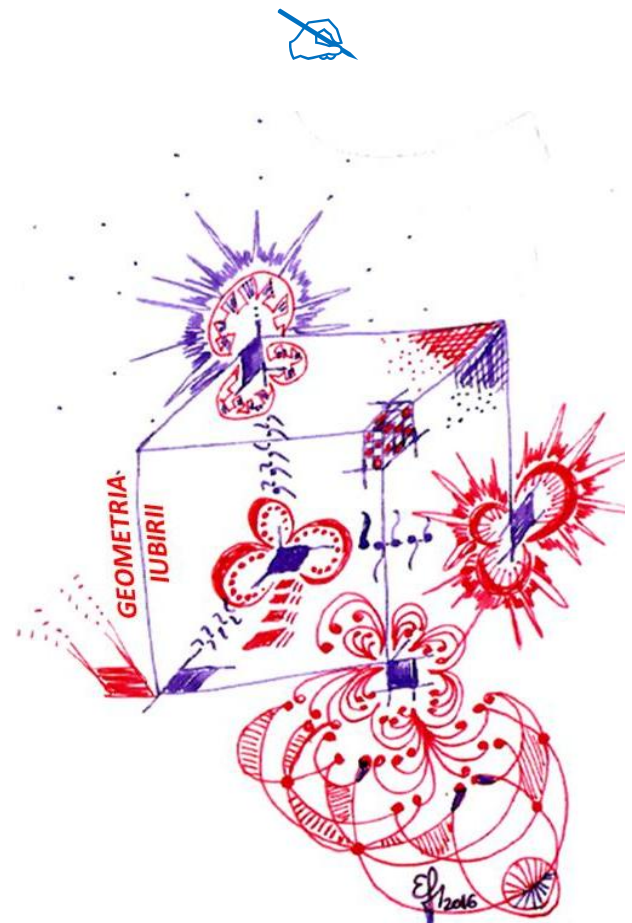
J'ai l'honneur d'annoncer à Votre Excellence que M. Percy Sanderson, Consul Général et Délégué d'Angleterre à la Commission Européenne du Danube, vient de se rendre d'ici à Bucharest, où il remplira l'intérim de la Légation, durant le congé de deux mois, qui a été accordé à M. White. M. Vecqueray, Vice Consul, est chargé de la gérance du Consulat Général d'Angleterre à Galatz.

Agréez l'hommage du respect avec lequel j'ai l'honneur d'être.
de Laigue

Microfilme Franța, rola 63, f. 301.

¹ Prin publicarea acestor surse se scot la iveală amănunte și informații importante din istoria Galațiului.

² Datorită inexistenței unei istoriografii, fiind primii care defrișează aceste arhive, nu putem ști în ce măsură putea exista un consulat general la Galați, în acea perioadă. Este posibil să fi fost doar pentru o perioadă scurtă de timp, sau să fie o greșeală.

Nicolae VĂLĂREANU SÂRBU**Spiritul se generează pe sine**

Nu mai știu geometria în care se aruncă plase,
căutătorii de planete simt că există.
Rigoarea unor determinări pe harta cerească
se rupe de poftele întunericului.

Ce-i contradictoriu naște tot atâtea idei,
fructifică posibilitățile ajunse la amiază.

Eu cred că spiritul se generează pe sine,
chiar dacă suntem muritori, viața continuă.
Astfel ne prinde moartea ca un dat de la început
dar nașterea între coapsele timpului nu se pierde
ci se continuă ființarea.

După chipul creatorului sau nu, se deschid fante
asemenea soarelui nostru,
bulbul luminos al unui sistem.

Gândirea exersează, cu proprii ei ochi vede
drumul până la orice punct fix din univers.

Cuvintele se repetă-n tăceri ascunse

Se face lumină-n suflet când mă cauți,
ochii curioși te zăresc dintr-o dată,
orice umbră se mișcă subțire din încheieturi
când te apropii cu pasul de fulg.

Cuvintele se repetă-n tăceri ascunse.

Seara se așază pe fața ferestrelor casei,
privirile sunt străbătute de crepuscul și pleacă,
caii nopții n-au sosit încă pe pajiști.

Suave în mov brândușele adorm.

Păsările înnoptează-n frunzișuri, stau nemișcate,
întunericul alunecă printre clipe cu mirosul tău.

La ochi cineva-mi leagă o eșarfă,
o liniște cețoasă îmi pune pe umeri,
simt înlăuntru un fior de căldură,
aura celei ce a venit și se ascunde.

Noaptea se lasă dusă de nas,
fericirea se plimbă printre noi
cei cuprinși strâns în brațele goale.

Ce ne așteaptă parcă nu este
și prin carne-mi zboară fluturi de trup.

Trăiesc realitatea ca pe o iluzie

Prin noaptea răcoroasă trece îngerul somnului,
are arome de vis și lumină sub aripi,
între clipe își grăbește zborul și nu întâlnește
obstacole

doar grija să nu-mi tulbure liniștea.

El ocrotește permanent oamenii și mai ales copiii
îndepărtează spaima, teama de umbre și întuneric,
aduce pacea sfântă ca într-o zi la amiază,
înalță sufletul și luminează fața la icoane.

Odaia în care intră capătă căldura cu adieri ușoare
ce se simte ca o bucurie prin somn,
semenii toți cred că le strecoară-n suflet
dulcea odihnă și trupul devine imponderabil.

În inima mea se zbate îngerul vieții,
dragostea lui și dragostea mea sunt în floare

ca o pădure de salcâmi spre care se îndreaptă
albinele

și mierea curge în potirele de argint ale zilei.
Sângele se miruiește-n alveole cu aer curat,
timpul clocotește cu atâta putere-n voință,
în altare sfinții se roagă milostivi
și fiecare ne așteptăm la o binecuvântare.

Trăiesc realitatea ca pe o iluzie
și ajunge pe drumul spre deșertăciune,
numai târziul o ia înainte și rămân în urmă.
Clipele trăite intens devin vulnerabile și se scurg
risipesc energii într-o lume în care se suferă
pentru arderea lumânării și flacăra se stinge
ca un vis pe care nu ți-l amintești.

Mușcam nemilos cu gura din timp

Așteptam să mă nasc dintr-o dată
într-o limbă vorbită de frunze
departe de coastele flexibile ale mamei
din care m-am desprins înainte de a păși
peste alte lucruri pe care le învăț.

Mușcam nemilos cu gura din timp,
cuvintele mi se păreau o hrană sfărâmicioasă
cu nervurile înfipte între dinți.
Vedeam lumina înclinată și dulce
cum se absoarbe brusc în trup
și se risipește prin oasele albe.

Ca un sunet verical se ridică
strigătul rupt de cuvinte, îndepărtatul ecou
sosit pe sub cerul de vis în stele,
să vadă de ce moartea vine pe sărite
la oamenii de pe pământ.

Visele sunt inundate de lumină

Noaptea nu-și mai înțelege întunericul obișnuit
și se plictisește de o apucă somnul,
visele sunt inundate de lumină
așa cum este inima femeii tinere,
care privește dintr-un balcon, bărbații în trecere.

Apoi se închide între pereții jupuiți,
fredonează un cântec melancolic și trist.
Un tablou strâmb pare să aibă o lacrimă-n ochi,
privește spre fereastra care n-a fost deschisă
niciodată
fiindcă nu dă spre stadă
și strada este singura care îndepărtează
singurătatea.

Luminile orașului se văd peste linia ferată
dorite cu o foame de dragoste.

Când vine cineva totul se transformă dintr-o dată,
femeia capătă o înfățișare de lup flămând
care s-a pierdut de prea multe ori în pustiu.

Are-n ochi o sclipire ce iese verde la suprafață
și se înalță mlădioasă pe picioarele lungi
ca o floare într-o zonă sălbatică
ce înflorește rar.

Constantin STANCU

Dialog în larg (Monica Pilat și Radu Ciobanu)

*Dialog în larg**, un dialog între Monica Pilat și Radu Ciobanu, o poetă, un prozator, o carte despre aristocrația spiritului. O călătorie imaginară în viața ca un dar, o călătorie pe corabia bucuriei.

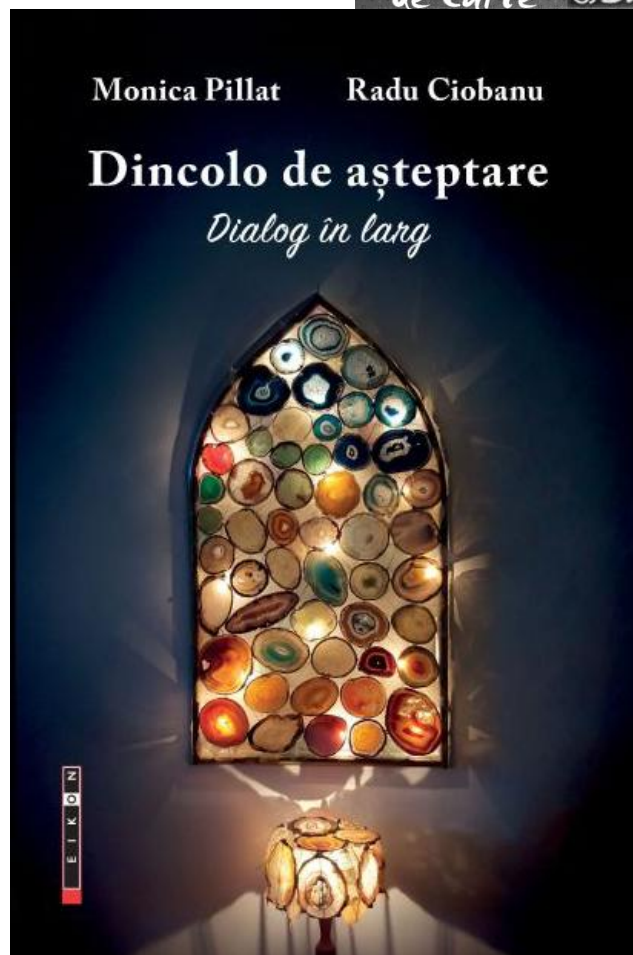
Monica întreabă, Radu Ciobanu răspunde, apoi întreabă și prozatorul pentru a înțelege cum se vede lumea dintr-o altă perspectivă. O carte care se citește cu plăcere, profundă. Cei doi sunt atenți la valurile care au venit spre ei, la cele care urmează să vină. O călătorie care cuprinde mai multe călătorii: una culturală, una în timp, alta în viața proprie, alta în viitor, alta între marile paranteze ale morților necesare. Călătorii care abordează existența din foarte multe unghiuri. Cei tineri pot avea ce învăța din acest dialog. Titlul cărții este unul provocator: *Dincolo de așteptare – Dialog în larg* -, Editura Eikon din București a lansat cartea în anul 2016 și putem afirma că este o carte eveniment pentru literatura română deoarece ne prezintă lumea literară prin cele mai solide valori. Cei doi iau lucrurile așa cum trebuie să fie abordate de un scriitor, nu se refugiază în experimente inedite, nu caută senzaționalul de doi bani, nu se refugiază în tertipurii de intelectuali de ocazie...

Călătoria începe cu *ora astrală*, cu febra pregătirilor, cu echipajul necesar, se stabilește ținta călătoriei, cei doi se apropie de umbra lui Ulise, sunt interesați de misterul compoziției, de scrisul ca plutire... Idei profunde, interesante, viața fiecăruia se cucerește prin har, se pune problema naufragiului, a singurătății într-o lume suprapopulată, cei doi abordează comorile din adâncuri, cele greu de atins, apoi vine orizontul așteptării după veghe, după uitare. Viața poate fi privită ca o așteptare a omului înaintea altui miracol, care se va petrece în veșnicie. Arta și credința sunt mijloacele prin care această călătorie poate deveni posibilă în ciuda evenimentelor imprevizibile, a schimbărilor de paradigmă... Cuvintele celor doi sunt la cea mai înaltă tensiune spirituală, vin din maturitate, din lucruri experimentate sau din cele năzuite.

Citind cartea, descoperi lucruri care marchează umanitatea în general, omul așteaptă momentul potrivit, prielnic, el vine sau nu vine, îl poți rata sau nu, există și ora astrală care schimbă perspectivele, ora care depășește inspirația pe care o și presupune.

Prozatorul Radu Ciobanu mărturisește: „Da, începutul și sfârșitul sunt momentele cele mai dificile din orice proză. Întocmai ca în aviație, decolarea și aterizarea. Dar acum, în ce mă privește, intervine cea de a doua condiție a urnirii unei cărți. A numit-o cu o sintagmă cât se poate de proprie lui Marguerite Yourcenar: ‘a afla tonul just’” (p. 13).

Prinsă în siajul prozatorului, Monica Pilat ține să

sublinieze: „Există astfel un timp providențial al rodirii pe care așteptarea nu face decât să-l ocrotească” (p.15).

Creația văzută ca o călătorie, aduce surprize, pregătirea de plecare are ceva unic. Monica Pilat rememorează: „Embrionul așteptării crescuse în toți acei ani devenind nu o plantă, nu un copac ci o pădure, o pădure uriașă de anticipări...” (p.32).

Despre un posibil echipaj, Radu Ciobanu ține să explice: Toți trebuie tratați cu dragoste și respectul cuvenit. Membrii pot fi persoanele intime, cele apropiate cu adevărat, care fac parte din ființa călătorului, capabile să-l însoțească în târâmurile paralele, sau personaje emblematice precum Hamlet, personaje venind din imaginația marilor creatori.

Monica Pilat nuanțează la modul sublim: „Amintirile, cărțile iubite, prezențele invocate alcătuiesc echipamentul/echipajul cu care pornim la drum. Va veni clipa când ne vom da seama că suntem în același timp căpitan, echipaj, pasageri și corabie și chiar mare...” (p.43).

Despre ținta călătoriei prozatorul remarcă posibilitățile poetului de a trăi la liziera altui târâm, aproape de nevăzut, de transcendent, de incomunicabil. La prozator lucrurile sunt mai concrete, mai palpabile, dacă nu ai lucrul dorit în țara ta, urmează să fie găsit în departele acela materializat de artistul curajos, plecat pe valurile vieții.

Tot acest dialog aduce un sentiment de confort spiritual, sunt implicați mari artiști, opere celebre,

(continuare în pag. 12)

personaje unice menite să facă lumea mai frumoasă. Cei doi ne prezintă un peisaj spiritual de excepție, călătoria devine *inițiere în aventura așteptării*. Dialogul dinamizează marea pe care ei călătoresc și ne acceptă și pe noi, cititorii. Lectura cărții aduce o stare spirituală de imponderabilitate pentru cei care tânjesc după frumos și armonie, după iubire și echilibru...

În această aventură, umbra lui Ulise provoacă, Monica Pilat remarcă, pe bună dreptate, concepția fatalistă a destinului, punctul de plecare și punctul de sosire sunt sub semnul coincidenței.

O etapă importantă a călătoriei spirituale este misterul compoziției, acel ceva divin care lasă o pecete pe textul prozatorului sau al poetului. Lumina care însuflețește cuvintele. Pornind de la *Filozofia compoziției*, eseul lui Edgar Allan Poe, și ajungând la *creative writing* ca exercițiu de creație pură, cei doi scriitori reușesc să găsească echilibrul dintre inspirație, muncă, semn divin în opera artistului care se ia în serios și lasă energia pe care o primește să curgă în cărțile sale, plus surpriza creatoare. Radu Ciobanu definește acest mister prin cuvintele lui Einstein: „Coincidența este felul lui Dumnezeu de a rămâne anonim” (p.105).

Călătoria tinde spre apogeu, scrisul ca plutire îi marchează pe cei doi. Monica Pilat afirmă elegant: „...eu asociez scrisul cu o ieșire în larg, având ca țintă neprevăzutul. De la primele mele volume de proză sau poezie, m-am așezat sub semnul plutirii” (p.113).

Ipoteza naufragiului apare în orizontul creației, face parte din aceasta. Literatura universală este plină de aceste incidente, atingerea țărâmului este frântă, supra-viețuitorii se topesc în magma timpului.

Venirea în lumea a Mântuitorului pune problema naufragiului, modul umil în care intră în zona joasă a pământului lasă o emblemă.

Mărturia pe care o lasă Monica Pilat este una menită să potențeze paradigma vieții:

Treimea cea de o ființă mie îmi relevă calea prin care Fiul, ca mesager al Tatălui inaccesibil muritorilor, se coboară în lume, împlânzește inefabilul, prin pilde și miracole, iar pe urmă, după asumarea pe cruce a păcatelor noastre din toate vremurile, se întoarce în nevăzut, devenind unul cu Părintele Său. Dacă nu ar reveni prin Înviere, la noi, am fi pierduți, dar El rămâne cu noi până la capăt în Duhul Sfânt (p.130-131).

Pentru Radu Ciobanu, în compensare, religia este efortul de actualizare a tradițiilor și ritualurilor pentru a se ajunge la un acord între rațiune și afecțiune, între înșoală și dorința de a crede, iar Biserica este locul unde omul își poate manifesta respectul pentru credința celorlalți, marcând identitatea fiecăruia.

Călătoria își are regulile ei, straturile prin care trec oamenii, inclusiv artiștii, iar la final se profilează *orizontul așteptării*...

Călătoria a răspuns prin două dimensiuni: ce poate descoperi omul și încotro se îndreaptă...

Radu Ciobanu mărturisește: „Eu mă simt acum mai proaspăt, mai înțelept și din nou interesat de ce mă așteaptă dincolo de așteptare. Nu e doar o sporire a tezaurului din adâncuri, ci a tonusului moral...” (p.191).

Monica Pilat recunoaște că a fost ocazia nimerită

pentru a face ordine în gânduri, pentru a elimina mărunțișurile zilnice, pentru a vedea dincolo de orizontul cotidian...

Cartea începe și se sfârșește emblematic cu aceleași versuri:

Imense, în mine vă vreau, zări de lumină,

Chiar dacă pentru asta,

Vreau să mor puțin... (Nicoleta Ciobanu, fragment din *Zborul lăstunului alb*, Ed. Excelsior Art, Timișoara, 2009).

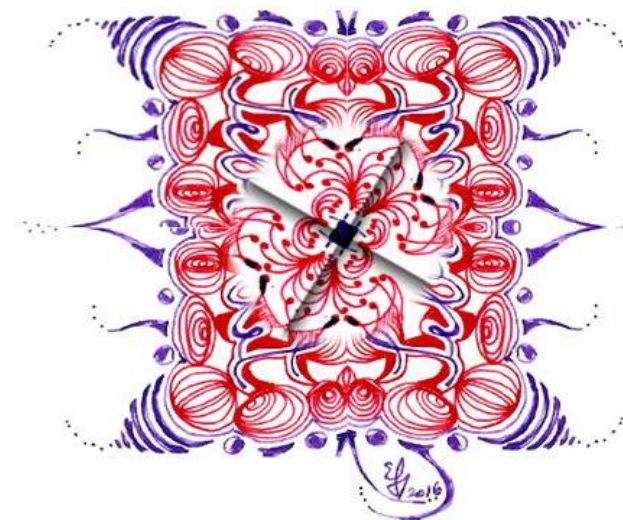
Viața are misterele ei, în plină călătorie, cei doi au simțit prezența celor dragi. Soția lui Radu Ciobanu a plecat într-o altă călătorie, iar absența s-a relevat prin partea spirituală a lucrurilor. Monica Pilat nu a uitat să dezvăluie faptul că a existat un moment în care Dumnezeu a vindecat-o miraculos, ca răspuns la credința omului...

Cartea începe cu prezentarea celor doi „aventurieri”, scurte note biobibliografice menite să familiarizeze în mod obiectiv cititorul cu viața și operele lor, pentru o ieșire din contur și pregătirea pentru după-amiaza bătrânului domn...

Putem concluziona citând-o pe Monica Pilat:

Am urmărit și eu odată unul dintre ultimele interviuri televizate ale lui Soljenițin, în care a vorbit despre încarcerarea sa ca despre cea mai revelatoare experiență din toată viața sa. El a mărturisit că, în mizeria și întunericul deznădejdiei, L-a descoperit pe Dumnezeu. „Nu aș fi ceea ce sunt astăzi, fără iluminarea lăuntrică trăită acolo”, a încheiat pe un ton biruitor (p.160).

*Monica Pilat - Radu Ciobanu, *Dincolo de așteptare - Dialog în larg*, Editura Eikon, București, 2016

Renata VEREJANU

Acest timp al iubirii

Am să las
acest martie cu surâsul și pâraiele sale
Să vă turmenteze ca un vin din orașelul subteran
Unde cosmonautul Gagarin a cinstit și...
a iubit trei zile la rând...
Și nici o securitate nu avea dreptul
să-l intimideze cumva
cu răsufierea prin preajmă...
Am să las, precis, acel bilețel
Cu două cuvinte
Timide: „Îmi placeți...”
Am să las în istoria cotidiană
și un bârfitor
Care stă agățat cu ambele mâini
de numele cel mic,
Și un securist - ținându-se bine
de numele cel mare,
Și un copil frumos traversând Europa
Cu fulgerul zâmbetului său –
un ritual în plină dimineață...
Pentru cel mai sănătos creier...
Și de ce nu - am să las
Un număr enorm de evenimente
Pentru că mi-i dat să iubesc...

Făceți-vă comod

Cum aș permite
În jurul inimii dragi un zid
Sau la căpătâiul unui prunc
Un asasin ratat...
Plantele care au minte
Trăiesc în dormitoare
Și noaptea râd
Și se aruncă
La gâtul celui iertat
Și dragostea se face comodă

În oglinda de vis-a-vis
Eu nu cunosc nopțile sterpe
Nici oaspeți nepoștiți -
Eu vă iubesc și acum
Fiind conștientă că de mult dormiți.
Eu îmi îndemn deprinderile
Să se facă azi mai comode
Și aflu că unele deprinderi
Nu mi-au aparținut...
Acum o zi sau un veac
Unui brusture și unui...
Nu puteam să fiu pe plac
Și nici mie nicidecum să-mi placă
Nici puțin nici oleacă.

A trecut un vânt de toamnă -
Fă-te comodă, distinsă doamnă...

Care-i perspectiva, domnilor

Prea multă iubire -
nu mi-a adus nicio perspectivă:
În sălile de lux - nu am niciun bilet.
Strâng și împățuresc lacrimile în sugativă,
Să nu le împrăștii plâng încet-încet...
Leg cu cei patru pereți o conversație,
Punem la cale niște probleme de stat.
"Europa Liberă" nu știe încă senzația:
Într-o metaforă modernă,
nu-n închisoare am stat,
Învelit cu basmaua plânsă de soare -
Șapte veacuri ferit de minciuni și trădare.

Astăzi îmi caut silueta în țesătura
De aer, bogat în oxigen medieval -
Frumoasă idee îmi astupă gura,
Mă-nșfacă și mă urcă pe-al izbânzii cal:

Nu-s în Moldova munți,
avem prea multe văi -
Să nu deie Domnul
să se umple cu călăi...

Făptură de om

Poți fi ninsoare. Pulbere fină. Rouă.
Târâtor ca omida. Atom ațipit. Dar păcat
Că ești orișicine, cum îți convine -
Și numai făptura ta de om n-ai păstrat.
Poți fi ochiul al treilea, roata a cincea -
Cum ți-i comod, surzând tăcut.
În chipul tău de om, cu spirit sănătos,
Să te reții - nu ți-a plăcut.
Și florile pentru iubită știi cât costă,
Facerea de bine arar o picuri din robinet,
Știut: nu te-ar indigna a mea ripostă,
Nu te-ar scoate din echilibru grija unui poet.
Tu, preocupat de tainice treburi, străbați -
Toamnă ploioasă, prin glasul de copii...
Ți se rotește cântul vieții, vertiginos mănât
De mita pe care s-o iei - nu întârzii...

(continuare în pag. 15)

Ovid CALEDONIU

ORFEU, EURYDICE

Cânta. Și cântul era firea
și tot ce-nconjura durerea înflorită
se prefăcea-n azur. Menirea
era alta. Tăcerea chiar s-o curme
și orice drum se-așterne acum
ca lungi ștergere de lumină.
Atât a fost, doar, clipa. Neîmpăcată
cu sine. Mireasma ei se dăruie din plin,
naivă, în noaptea care-ncepe
să sune surdă, când ora se răsfață
trandafirică, ca zâmbetul din urmă.
O, de-ar fi numai umbra părerilor,
dar, cântul se aude, de departe, iar,
amiaza dreaptă se risipește-ncet
și fiecare, parcă, e undă și hotar
ce niciodată nu-l vor putea atinge.
Ea ține-n sine ziua să-și îndrepte pașii
deasupra, când nu-i ocrotește steaua
ce-nchide zarea. Ei, rămașii,
nu-și simt decât iubirea care-i și moartea lor.
Și teama crește-n el aripi de taină,
i-aude inima bătănd sub veșminte,
atât de mult, că-ntreagă-n ceasul mut
mai limpede o vede și de cleștar o simte.
Păru că s-a oprit din mersul ei să prindă
și clipa scursă, odinioară, scut,
încât poetul își strânse-n mâini durerea
și cântecul se mistuie văpaie.

Și-același vânt în ei răsună noaptea
și inima le-o ține spre zenit.

ORA CREPUSCULARĂ

Simt, câteodată, că sunt pământ
necunoscut de nimeni și pe care
toți îl stropesc cu nădejdiile lor
și-n brațele lor murim fiecare.
Oamenii își pun urechea, muți,
s-asculte cum inima îmi bate.
O, ritmul inimii e viu, precum e vie
iubirea ce înalță făpturile toate.
Unii s-au lepădat, ca frunza de tulpină,
mi-au strivit pieptul că și acum,
când stau îngrămadit între ceruri și ape,
simt din adâncuri jaruri și scrum.
Câteodată, visez că sunt pământ
modelat, ca un cântec, de-o mână,
în noaptea venită de sub stele,
și rămân tăcut, lângă oameni, până
mă-nvinge ora mea crepusculară.
Și ritmul inimii e viu, precum e vie
iubirea celor mulți ce ne-au adus
lumina să ne-ncununeze iară.

Și, câteodată, simt că sunt pământ
ce curge printre degete, afară.

CEAS ÎN DESTRĂMARE

Printre noi e unul care pleacă,
mor copacii la răsărit cu fața
și pământul nu aude păsările
cu ochii arși de sete și-ntuneric.
Cineva stă lângă noi ca o-ntrebare,
aplecat, fără răspuns,
și tulbură zilele ca apele sărate,
cerul în el nisipurile vieții
măsurând, ca-ntr-o clepsidră, timpul
de la facerea lumii până îi trece
apusul peste creștet.
Întunericul s-a făcut lumină
să vedem, de departe, o cărare.
Dincolo de forme suntem
prag neatins, furtună și scut,
ori ceas în destrămare.
Printre noi e unul care rămâne,
rămâne mereu afară din lume
lângă copacii la răsărit cu fața,
străin, și fără nume.

CU OAMENII

Am mers cu oamenii de mână
de câte ori soarele mi-a fost grai
sângerat și peste punți răsărit,
și stele în mine, de rugină curățai.
În sân am ascuns cuvintele, ca pâinea
să le mănânce cei nou-născuți,
ele sunt ca firele de iarbă ude
sub seceră, când le ascuți
de gresia cenușie a gândului,

(continuare în pag. 15)

și pleci să te întorci mai viu
printre ai tăi, și ziua s-o păstrezi
ca pe-o podoabă, și târziu
lumina în prag să te ajungă.
Cineva a trecut, pasăre de pradă,
pe lângă pereții stacojii ai toamnei,
născut în toiul furtunii să cadă
orb, sosit cu noi din adâncuri,
și surd, când s-a desprins din el ora
tăcută, ca mugurii învinși
de somn, și înaintea tuturor.
Am mers cu oamenii de mână,
cer împlinit după semne că, poate,
n-au murit grădinile în noi
și nu ne-am vindecat umbrele toate.

NICI STELELE

La capătul ursitei de-am striga
nu ne-ar ucide privirea acelor
ce moartea n-au putut s-o-nvingă?
O, de câte ori Bun venit nu și-au spus
când numai stelele ciudate
să tacă știu. Plantele nu obosesc
când inima o țin în soare,
iar primăvara, cu atâta râvnă,
însoțește noaptea ca două mâini,
același fruct mirat îl poartă
spre singura lumină-ngăduită.
Cu ce ne-am depăși făptura,
zoriți de vântul roșu-al amintirii,
când cei ce-și aparțin, curând
nu vor mai fi la fel
și gândurile, poate, le strivesc
ca ierburile grase sub picioare?
Orice strădanie nu pare de folos,
abia auzim cum trece prin noi,
când orele își schimbă vadul
ce-a fost iubire și acum e lan
cu strigătul în oameni.
Am vrea izvor să fim în toate,
s-agonisim albastrul fără vină
și verdele zilelor de mâine
în colțurile lumii risipit,
încât nici stelele ciudate, vântul
nu ne-ar ucide cu privirea
la capătul ursitei de-am striga.

Zăpada se retrage-n vise

Uite cum zăpada se retrage
Și lasă buzele-mi fierbinți
Când tu îmi frângi privirile atente
De parcă-ai scoate bolțile din minți...

Uite, azi seara gerul a cedat...
Știu, tu m-ai iubit cu adevărat...

Un ger cumplit cum n-a trecut prin țară
De când eram copii... la primul sărut...
Dar nu-mi îngheață nicio picătură
A vorbelor pe care o iarnă le ascult...

Uite, azi seara gerul a cedat...
Știu, tu m-ai iubit cu adevărat...

Și urme clare, urme multe pe zăpadă
Aleargă către tine și cum să le opresc
Când inima e gata și să ardă
În flăcările gerului dumnezeiesc...

Uite, azi seara gerul a cedat...
Știu, tu m-ai iubit cu adevărat...

Vreau să stau de vorbă doar cu cei pe care-i iubesc

Lasă motorul pornit...
Se poate întâmpla să și pleci undeva...
Nu te grăbi să-mi oferi un credit -
La ce bun viziunile mi le-aș repara...
Surâde, să nu se sufoce trecerea zilei
Și ploaia când pleacă să nu-și ia
Păraiele, te ține cu pas cu ea -
Un pas ce frânează aluzii și perne moi:
Nu le-am folosit niciodată
Nici eu, nici noi doi...
Fantastice ploii... Și-au pornit motorul
Fără să plece în trecutul meu, apropiat -

Vreau să stau de vorbă
Cu omul care m-a apreciat.

Pierdută în oglinzi

Femeie sunt, pierdută în oglinzi,
Surâsul n-ai să-mi schimbi, și n-ai să-l vinzi.
Ți-i lene să mă strigi, deși mă duc
Din mugure în floare să ajung.
Nici nu mă mir - cu ora totul trece:
Și ochiul fost fierbinte - indiferent și rece-i.
Poate clipa domină veșnicia,
Risipindu-mi glasul, să nu-mi strigi bucuria...
Femeie sunt, pierdută în oglinzi...

Marian NENCESCU

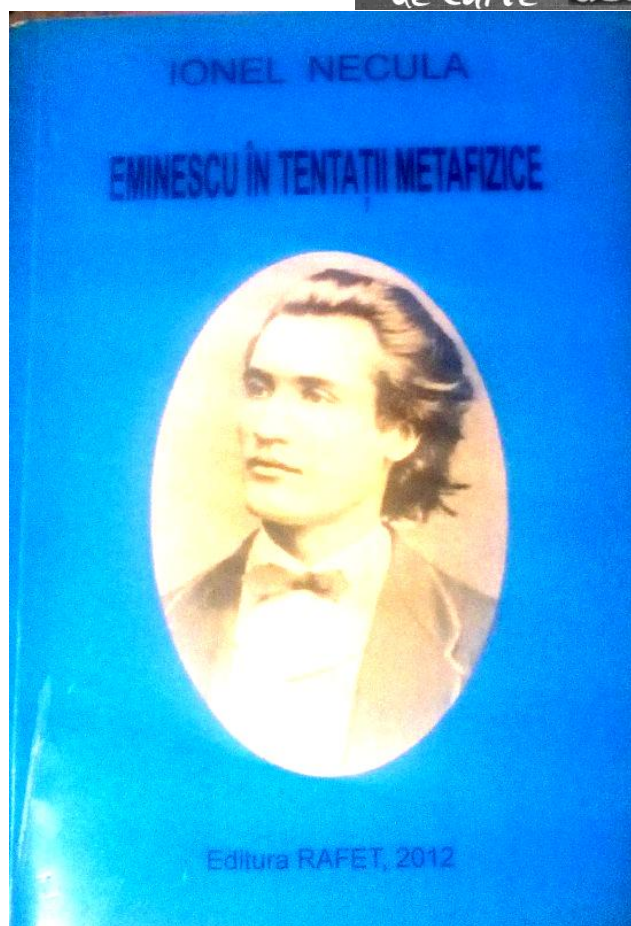
Eminescu și „ispita” filosofică

Studiind filosofia la Viena (1869-1872), apoi la Berlin (1872-74) pare cu totul firesc ca, în maniera epocii, Eminescu să se manifeste în toate privințele ca un veritabil *enciclopedist*, fiind realmente interesat de probleme colaterale obiectul cercetărilor sale – drept, economie, istorie, lingvistică, științele naturii – la fel cum procedau și profesorii săi de la Universitate (Voght, Zimmerman, Zeller sau Bonitz), cu toții înrâuriți de spiritul filosofiei lui Hegel, considerat drept unul din cei mai cultivați oameni din toate timpurile. Această viziune *enciclopedică* asupra științelor și societății, specifică filosofilor sistemici, l-a marcat, de altfel, pe Eminescu încă din tinerețe, astfel că nu ne miră conținutul unei scrisori adresată de poet lui T. Maiorescu, la 5 februarie 1874, când, la cererea intempestivă a criticului Junimii de a-și susține doctoratul, în vederea ocupării unei catedre de filosofie, la Iași, Eminescu răspunde *prudent*, anunțându-l pe protectorul său: „Cred că am găsit soluția problemelor grupând intuițiile și sistemele demonstrative... la eternul (și atemporarul) din istorie, drept și politică, dar nu în sensul evoluției hegeliene, ci al Ideii” (Al. Surdu, *Vocații filosofice românești*, București, Ed. Academiei Române, 1995, p. 24).

De aici, până la a-l considera pe Eminescu drept un veritabil *uomo universale*, sau, după expresia lui C. Noica: „Omul deplin al culturii românești”, este cale lungă, cu atât mai mult cu cât familiarizarea poetului cu unele aspecte esențiale ale unor domenii științifice nu reprezintă o garanție că, în fapt, Eminescu a urmărit, cu consecvență, o conexare a generalului la particular, ci, mai degrabă, s-a lăsat purtat de *intuiție*, poziție pe care apărât-o consecvent: „Renașterea intuitivă a gândirii lor (a marilor filosofi, de talia lui Kant - n.a.) în mintea mea s-a amestecat cu *mirosul specific de pământ proaspăt* (s.n.) al propriului meu suflet” (Eminescu, *Caiete*).

Susținut, așadar, de protectorii săi să devină *profesor de filosofie*, poetul s-a lăsat sedus, spre binele culturii românești, de „eternul (temporar) de factură universal-umană” și, renunțând la profesorat, a pășit definitiv pe calea poeziei/creației literare, atras de mirosul „de pământ proaspăt” al gândirii intuitive, căci, o mărturisește însuși Eminescu în aceleași *Caiete*: „Este ciudat când cineva a pătruns odată pe Kant, când e pus pe același punct de vedere atât de înstrăinat al acestei lumi și voințelor ei efemere; mintea nu mai e decât o fereastră prin care pătrunde soarele unei lumi nouă . . . și pătrunde în inimă”.

Privite din perspectivă contemporană, eforturile lui Eminescu de a lucra, în plan ideatic, cu „un sistem de operatori cu valoare indicativă” (Ionel Necula, *Eminescu în tentații metafizice*, Rm. Sărat, Ed. Rafet, 2012, p.9), cu alte cuvinte de a sădi, în gândirea noastră social-politică, sensuri și soluții noi, menite a asigura rostul și menirea noastră în lume, ar merita, dacă nu amplificat, cel puțin recunoscut, căci nu Eminescu este vinovat de faptul că, din perspectiva timpului, atât de puține din soluțiile și temeuriile sale ideatice au rodit cu adevărat. Această poziție ar trebui adoptată și pentru că, fără dovadă de

tăgadă, în nici o situație Eminescu nu a cultivat improvizatia sau diletantismul literar ori filosofic. Dimpotrivă, el și-a asumat, conștient, cu luciditate, rolul de *vizionar*, diseminând, prin notațiile sale ocazionale, rămase în *Caiete*, ca și prin articolele politice, o seamă de idei și reflecții de mare profunzime, semnificative pentru stadiul evoluției de *atunci* al societății românești.

Revenind așadar, la întrebarea fundamentală, anume dacă Eminescu poate fi considerat și un *filosof*, în sensul modern al cuvântului, răspunsul merită unele precizări, și nuanțări. Astfel, pornind de la teza hegeliană că filosoful este „un om al timpului său”, putem deduce că *speculația filosofică* se naște în anumite *condiții*, și anume acolo unde „sămânța determinată genetic găsește undele freactice ale spiritului” (Surdu, *op.cit.*, p. 8). Or, cultura românească a secolului al XIX-lea, în care s-a format și a evoluat Eminescu, nu cunoscuse încă fenomenul de „sincronizare culturală” cu generațiile de savanți, filosofi și artiști produși de universitățile Occidentului. Simbolic vorbind, în epoca respectivă *filosofii* noștri, dacă se poate aplica acest termen, abia dacă învățau „să meargă pe picioare”. Ceea ce este cert, rămâne caracterul *național* al unui asemenea demers, căci același Al. Surdu ne reamintește, într-un inimitabil stil eseistic, anume că „dacă n-a trecut râul cu apă vie al spiritului pe la poarta noastră... am săpat în propria grădină și am găsit ceea ce învățasem deja să căutăm” (*ibidem*, p. 8). Constituit, așadar, ca un *spiritus loci*, distinct de spiritul pozitivist francez,

(continuare în pag. 17)

speculativ, specific german, sau pragmatic, potrivit firii anglo-saxone, românii, și printre ei Eminescu, au descoperit un anume spirit specific, un fel de „sentiment românesc al ființei”, înscris în codul nostru genetic, după cum susține Al. Surdu, și care a rezolvat, în mare măsură „tensiunile esențiale” ce a marcat „vocațiile filosofice românești”.

Fără a împărtăși, așadar, tentația construirii unui sistem filosofic, cuprins doar de idee și inspirat de vocația enciclopedică, Eminescu a surprins, filosofic vorbind, „cumpăturl vremii”, exprimând această atracție nu doar în versuri, ci, parțial și cu atât mai valoros, sub forma „exotică” încă a noii, a *metafizicii*. Este exact ce încearcă să demonstreze eseistul Ionel Necula într-un grupaj de articole pe tema „patetismului metafizic eminescian”, publicat în lucrarea *Eminescu în tentații metafizice* (Ed. Rafet, 2012) texte, din păcate încă insuficient valorificate atât de comunitatea filosofică, cât, mai degrabă de cohorțele de „comentatori” literari ce încearcă să se cocoate, „teatral și zgomotos”, pe edificiul monumentalei sale opere. Făcând un „inventar” al temelor filosofice eminesciene, profesorul Necula identifică ceea ce Eminescu însuși ar fi semnalat la un moment dat, respectiv „ceștiunea nației și a religiei - singurele lucruri care ne-au scăpat și au făcut ca să trăim astăzi” (*Opere*, XVI, p. 289). Mergând, așadar, pe firul ideilor ce au asigurat discursul ideatic eminescian „coerentă și înfățișare de sistem”, Ionel Necula identifică, pe rând, *conceptul Arheului*, apoi *ideea Neantului originar, fenomenologia Dorinței ca substitut al Voinței* schopenhaniene, și, în fine, cel mai consistent sistem, *limba ca și posibilitate constructivă*, cu siguranță zona cea mai solidă a gândirii sale filosofice și care constituie, ceea ce și Noica identifica drept „partea netraducibilă”, respectiv „averea proprie” a unui popor, singur ce poate asigura o anumită *specificitate* ori identitate în ansamblul culturii universale.

De altfel, referindu-se la „vocațiile filosofice românești”, între care Eminescu ocupă un loc distinct, profesorul Al. Surdu nu uită să sublinieze că și poetul nostru național a fost un „hermenent autentic”, căci a căutat în taințele limbii române ceea ce n-a existat până la el, dar „era dat să fie” (op.cit., p. 86). Din păcate, susține și C. Noica, „un Eminescu al filosofiei n-a apărut încă”, astfel încât misiunea de a cerceta în abisurile metafizice ale limbii acele cuvinte care „nu s-au rostit în alte limbi” a revenit unei generații post-eminesciene, care și-a găsit în C. Noica „o primă reprezentare sistemică”, dar care este departe de a-și fi onorat în întregime misiunea asumată. Metodologic, este, vorba de o investigare a limbajului conceptual, categorial, al filosofiei, care reprezintă, în esență, însuși substratul gândirii filosofice românești.

Revenind însă la „temeiurile filosofice ale lirismului eminescian, temă analizată cu insistență de Ionel Necula, constatăm că, frecvent, poetul încifrează cu „simboale” actul liric, remarcând, de pildă, că „Ideea e sufletul, iar imaginea haina unei idei”, așadar că „sufletul unei poezii” poartă cu sine ideea corpului său, la fel cum cauza poartă în sine o urmare neapărată a ei” (*Opere*, IX, p.453). Analizând, deci, substanța poeziei ca „axă epistemică și ca inserție a subiectului în lume”, analistul Ionel Necula ne trimite spre filosofia lui Schopenhauer, cel care considera că maniera artei este să completeze „esențele protopiale”

În acest fel, antropomorfizarea Voinței nu se mai produce printr-o „contemplare nirvanică”, ci direct, pe calea accidentalului, a diversității, cu alte cuvinte a *fanteziei* „care se arată ochilor într-o reală trezire” (*Fragmentarium*, p. 545). Subliniind rolul *fanteziei* în actul de creație artistică eminesciană, I. Necula stabilește că lirismul eminescian izvorăște din intuitrea adâncă a „firii lucrurilor”. Metafora, în acest caz, nu mai este un simplu „concept rece”, ci din contră „o pletoră impregnată cu virtuți revelatorii” (Necula, op.cit., p. 58).

O altă idee forță a discursului filosofic eminescian, este, în accepțiunea aceluiași Ionel Necula, *profetismul* (în special de natură politică), împletit cu dimensiunea religioasă a statului. De obicei, aceste idei sunt asociate și cu teoria *statului de cultură*. Laolaltă, teme precum religia, limba, naționalitatea, istoria și moralitatea se îngemănează, constituind „arborescența epistemică” a gândirii eminesciene. Exprimate cu deosebire în publicistică, mai rar în poezie, astfel de teme crează, în mod fericit, și o veritabilă competiție de natură conceptuală în care poetul și publicistul „se complinesc și se vitaminizează reciproc” (ibidem, p. 75). Iată, de pildă, un text din *Timpul*, publicat la 19 septembrie 1880, referitor la firea românului: „Poporul român se mulțumește cu puțin...dar nimeni nu-i va câștiga simpatia dacă nu-i va respecta aceste minime cerințe de conservare a specificului său etnic” (*Opere*, XI, p. 337).

Sintetizând, între calitățile invocate de Eminescu pentru accesarea la demnități publice se află, obligatoriu, onestitatea, cultura, știința de carte, iubirea de țară și *respectul pentru tradiția strămoșească* (s.n.). Cum, din păcate, nici până în zilele noastre poporul nu a identificat, decât cu rare și periodice excepții, lideri cu asemenea calități, rolul de *profet național*, cum îl numea Cioran, îi revine, deocamdată, tot lui Eminescu, în fapt, vorba lui Țuțea, un „miracol”, raportat la frivolitatea românească. Cu aceasta ne apropiem, desigur și de ideea de *personalitate*, concept, desigur romantic dar supralicitat, mai ales după recunoașterea existenței *inconștientului* drept factor esențial al evoluției sociale.

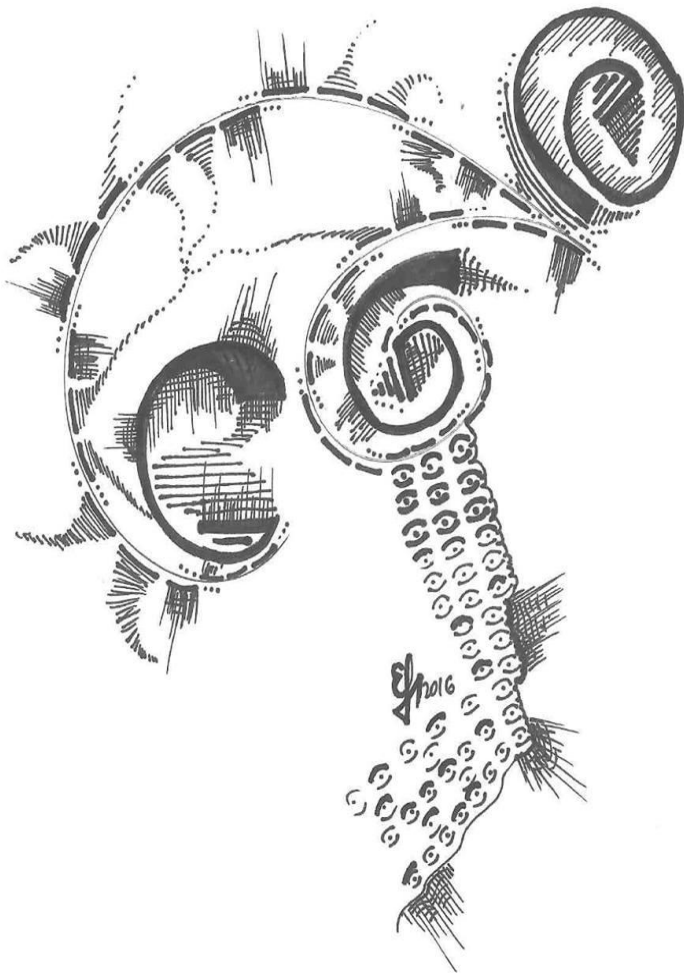
În cazul lui Eminescu ar trebui să ne limităm la analiza conceptului de *om de talent*, a cărui zestre spirituală este „însăși chintesența vieții sale sufletești”. În viziunea lui Eminescu forma absolută a personalității este *Eul*, a cărui determinare „de sine însuși” este unică, fără nici o influență din afară. La polul opus se află *non-Eul*, respectiv *existența exterioară*, nepersonală, iar ca element de legături este Voința, element organic al Eu-lui. În relația dintre *Eul* și *non-Eul* intervine Fapta, respectiv procesul de viață prin care Voința se realizează în obiectul exterior.

Analizând fenomenologia *Dorinței* la Eminescu, Ionel Necula constată că cele trei momente alcătuiesc „conținutul noțiunii personalității”. Cum tema nu se limitează la simpla abordare psihologică, ar merita cercetate și aplicațiile conceptului de Dorință la organismul social, temă cu totul eludată de cercetătorii moderni.

(continuare în pag. 18)

Referindu-se la posibilitatea „supraviețuirii” filosofiei românești, în condiții chiar mai grele decât cele comuniste, Al. Surdu, atrăgea atenția că filosofia va dăinui, odată cu propria noastră spiritualitate. Or, exemplul eminescian ne învață că religia și dreptul sunt (au fost) „organele de viață ale comunității. Beneficiind, așadar, de clarviziunea personalității sale providențiale avem, cel puțin teoretic, sorți de reușită. Parafrazându-l pe Pamfil Șeicaru, opera lui Eminescu repezintă pentru români, ceea ce sunt epopeile homerice pentru elini. Câtă vreme vom apela, cum spune Ionel Necula, la „agheasmarul conștiinței de sine a românilor”, nu vom greși.

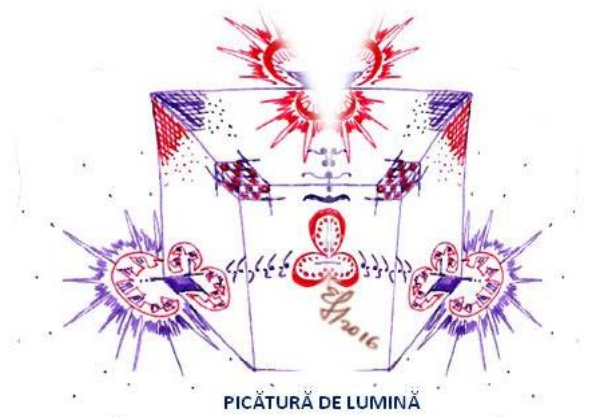
Sprijinită masiv pe textele „politice” ale lui Eminescu, beneficiind de suportul ideatic al filosofiei și alunecând lin pe „argintoasele cărări” ale poeziei, lucrarea „Eminescu în tentații metafizice”, a lui Ionel Necula, rămâne un bun exemplu de „multa in multum”. Este modul cel mai eficient și mai actual de a alimenta cu idei cititorul răsfățat și grăbit, care nu mai citește, căci deja știe. Or, pentru a fi europeni, trebuie să mai scormonim și în spiritul național. Ne îndeamnă Eminescu. Ne îndeamnă viața.

Stimulat de criticul literar Constantin Călin, care i-a remarcat, între primii, aptitudinile de prozator, a debutat cu povestirea **Casa** în suplimentul **Sinteze** (1992), coordonat de acesta, confirmând apoi cu alte scrieri, ce aveau să fie reunite în sumarul primului său volum: **Robu** (Editura Deșteptarea, Bacău, 1999).

I-au urmat alte cinci volume de proză scurtă, bine primite de critica literară - **Destin** (Referință critică de Ion Rotaru pe coperta a IV-a, Editura Studion, Bacău, 2001), **Culai** (Prefață de Constantin Călin, Editura Casa Scriitorilor, Bacău, 2005), **Liliacul alb. Zborul numărul trei** (Editura Corgal Press, Bacău, 2007), **Miezul vieții. Oameni și destine** (idem, 2009) și **Zăpezi murdare și alte povestiri** (Prefață Constantin Călin, idem, 2015) -, precum și o ediție, revăzută și adăugită, a volumului **Culai** (idem, 2009), lansat inclusiv la Piatra Neamț, chiar în prezența unora dintre cei ce-i deveniseră personaje.

O mică parte din creația sa publicistică a fost antologată de Nelu Broșteanu, Gheorghe Bălățescu, Victor Eugen Mihai și Aurelian Chiscop în volumul omagial **Deșteptarea 20 de ani. Istoria ziarului. Istoria Bacăului** (Ed. Deșteptarea, Bacău, 2009), dar alte sute de articole, risipite prin paginile publicațiilor la care a lucrat ori în cele ale **Ziarul(ui) de Bacău**, unde a fost colaborator, pot oricând alcătui materia unor cărți de publicistică, tot așa cum prozele și însemnările inserate în sumarul revistelor **Ateneu** (în care a debutat, ca recenzent, în iunie 1974), **Cetatea lui Bucur, Ferestre, Observatorul** (Canada), **Oglinda literară** sau **Plumb** pot figura în alte tomuri de proză. Membru al colegiilor de redacție de la **Steagul roșu, Deșteptarea** și **Ateneu**, laureat al Concursului de Creație Literară „Agatha Grigorescu-Bacovia” (Mizil, 2011), premiant al Cenaclului Literar-Artistic „Avangarda XXII” și al revistei **Plumb**, distins cu Diploma de Fidelitate a ziarului **Deșteptarea**, creatorul Oacăi și al lui Tony Balsam vă oferă acum o nouă proză, ce va figura în sumarul volumului pregătit pentru tipar.

PICĂTURĂ DE LUMINĂ

Menuț MAXIMINIAN

ROSTUL CUVINTELOR

Volumul „Îndrăgostirea de zmeu”, apărut la Editura InfoRapArt, sub semnătura poetului Petre Rău, este o declarație de dragoste prelungă pentru prefacerea lumii într-un univers care va dăinui prin puterea filozofiei. Cartea este dedicată Denisei, fetița ce a devenit înger și surprinde în oglinda sa torsiunile lumii reale exprimate prin proporțiile divine, ale unei rugăciuni adresate uneori în neant: „Mă născusem pe meleagurile acelea de vis / pe o verde vale de rai / în care ai mei moșteneau / biserica de două sute de ani”.

Memoriile poetului vor deveni așezate pe hârtie, un imbold pentru păstrarea intactă a identității: „primul meu contact cu lumea / l-am făcut desigur pe brânci deși unii / m-au împins mai devreme de a fi învățat / rostul tălpilor”.

Poetul cutreieră lumea spre a descoperi noi valențe ale acesteia și a le așeza în versuri: „Veți realiza cuvintele acesteia / Nu le-am născocit pentru mine / nici de dragul vostru nu le-am / născocit / nu veți ști precis dacă vouă / vă sunt adresate / va fi greu să controlați treaba asta / și nici eu nu-mi voi mai aduce aminte / nimic nu vom putea descâlci”.

În poezia lui Petre Rău îngerii au libertatea alegerii de a rămâne în lumină sau în întuneric, iar lumile paralele întâlnesc siguranța așezată la capăt de galaxie: „Mult prea târziu am înțeles că steaua mea / e prea departe / ca s-o mai pot atinge / de ce Doamne mi-ai dat multe întrebări / și tot pe mine m-ai pus să răspund la ele”.

Interesante versurile în care mama este cea care joacă rolul primordial, fiind inclusiv creatorul: „Dumnezeul meu mamă / adă pace restului zilelor mele / și nu te mai prefac că ești departe / știu că ai plecat din cauza greșelilor mele / dar m-ai iertat de aici și de acolo și de unde ești”.

În poezia lui Petre Rău, îngerii capătă noi valențe, astfel încât putem vorbi și de o „îngerită” care se plimbă prin raiul vagabond al poetului, salvându-l de pe calea rățâcirii în infern: „Habar n-am avut cum arată o îngerită / și nici n-am aflat asta decât / într-un târziu când mi s-a dezvoltat totul / plecând de la o reverie”.

Sunt vremuri pentru fiecare moment al existenței

noastre, unele pentru muncă, altele pentru întrebări existențiale și altele pentru a scrie poeme: „Pe vremea când mai scriam câte o poezie / hotărâsem să chem. / când și când / poliția versurilor / prea des eram furat / azi o metaforă de-a mea / o vedeam la altul exact înainte / de a o așeza la mine în vers / mâine un final fulminant / și alte mii și mii de foneme / îmi erau sustrase / pe furiș”.

Sătul uneori de povara versurilor, poetul încearcă să le șteargă din viața lui, însă nu va reuși să facă acest lucru, dându-și seama că nu depinde de el și că este păpușă în mâna păpușarului de Sus care-l ghidează în lumea creației: „În atelierul meu de poezie muzele / Stau răsturnate pe spate / Cu umerii goi zgâriați de câte vreun colț / de hârtie / trebuie să recunosc în încăperea / acesta sunt multe colțuri / multe chestii noduroase / care arar se dezleagă se despletesc / se dezluțesc”.

Cartea este o aventură a descoperirii esențelor vieții, poetul matematician Petre Rău așezând cuvintele în pagină într-o ordine deloc întâmplătoare. Timpul devine sub pana poetului sălaş pentru gândurile care se așază, rând pe rând, într-o carte în care zmeul cel rău devine, până la urmă, un personaj de care te îndrăgostești.

Marilena VELICU

VISUL CARE-N ZORI TE-A DEȘTEPTAT

Ai deschis o clipă geamul și-ai privit adânc în hău,
Poate ai simțit cum ramul suferă adânc și rău,
Că e singur și bezmetic, sub pervazul tău, ascuns,
Și clachează aritmetic, înrobit de neajuns.

Poate iarna vrea să-ți spună că mai ai de așteptat,
Și în gândul tău se-adună clipe greu de acceptat,
Dar cum au trecut agale nopțile prea albe, des,
Ai să-nduri și ceasuri goale, cu răbdare, mai ales.

Ochii tăi, ascunși de lume, vor mai plânge uneori,
Incitați de al meu nume, aplecați peste scrisori,
Mângâind haotic visul care-n zori te-a deșteptat,
Sărutând albastru scrisul... și târându-mă-n păcat.

POATE VII, CĂ-I LUNĂ PLINĂ

A-nceput să bată vântul, respirația-i flămândă
De răcoarea și cuvântul, ce stăteau de-un timp la pândă.
Un amar de vreme caldă moleșise tot în cale,
Acum nările se scaldă în răcoarea dinspre vale.

Poate plouă pe la munte, poate marea se frământă,
Vreau un strop cât un grăunte peste tâmpla mea cărunță
Să izbească cu răceală și cu zgomot de ceasornic
Dorul încuiat cu yală într-un trup atât de dornic.

Îmi las pleoapele să cadă, mângâiate de-adiere,
Și dau vântului drept nadă, trupul gol spre mângâiere.
Poate plouă cu săruturi, poate vii că-i lună plină
Să trezești în mine fluturi și alintul de felină.

FLORI DE LUNĂ

Flori de lună-mi bat în geam
Să mă-ntrebe dacă am
Gânduri nude fără glas
Ori împiedicări la pas.

I-am răspuns lunii frumos
Că mă doare pân' la os
Dorul nesfârșit de lung
Că la ea nu pot s-ajung.

Flori de măr sau de cais,
Primăvara mi-a promis
Ploaie rară peste tei,
Umbra ta sub pașii mei.

Și-am ieșit în noapte iar
Căutându-te-n zadar,
Dar sunt singură pe drum,
Flori de lună-n păr sugrum.

SĂ SIMT CĂ SUNT FEMEIE

Îți văd privirea, nu puțin flămândă...
M-ai înghiți cu totu-ntr-o secundă,
Mă arzi, mă dori, mă tulburi și mă sperii
C-am să mă pierd în faldul primăverii.

M-atingi cu-atâta dulce-ndemânare
Când noaptea-i coborâtă-n lumânare,
Și faci cu buzele fierbinți cărare
Pe-acolo unde treci cu-nflăcărare.

Seduci un sân, o mână tremurândă,
Săruți un ochi și-o gură prea flămândă,
Îndoi sau răsucești un trup molatic
Și-ți lași amprenta de iubit romantic.

Să fie vis? Aievea sau himeră
Plăcerea asta mult prea efemeră?
Sărutul tău, pe trupul meu, scânteie,
A fost de-ajuns să simt că sunt femeie.

MAI TÂNĂRĂ C-O TOAMNĂ 3

Mai tânără c-o toamnă vreau să fiu
La pieptul tău de mine să nu știu,
Să stau așa un secol și mai mult
Bătaia inimii să îți ascult.

Mai tânără c-o toamnă vreau să fiu
Pe cerul nopții versuri să îți scriu,
Lumina lunii cerc de foc stelar
Să-nvie fluturii din pântec, iar.

Mai tânără c-o toamnă vreau să fiu
Să nu mă pierd prea repede-n pustiu,
De mână amândoi copii să fim
Și niciodată să nu-mbătrânim.

NU MĂ-NTREBA

Nu mă-ntreba de ce ascut stiloul,
De ce am foaia neagră și nu gri,
Nu vreau să știi ce sumbru mi-e tabloul
În care tu...ești viu și tot nu vii.

Nu mă-ntreba de ce sparg acuarela
Pe cerul prea anost și fără ploi,
Pe umeri port deschisă doar umbrela
Și-un strat de gânduri grele...dar nu moi...

Nu mă-ntreba în noaptea asta clară
De ce mă târâi printre stele reci,
De ce am zâmbetul purtat pe-afară
Și-n gura strâmbă doar cuvinte seci.

Nu mă-ntreba de ce-am închis oblonul
Spre-apusul care mă-mbăta subit,
Am aruncat în umbră azi salonul
În care te-am visat și te-am iubit.

Ionel NECULA

Kierkegaard – seducătorul sedus

Ce viață! Kierkegaard a fost gânditorul care a vindecat multă lume de complexe închipuite. Mulți dintre cei ce și-au scris lucrările într-o limbă de circulație restrânsă sunt convingeți, de fapt se iluzionează cu ideea că dacă isprăvile lor scriitoricești ar fi fost scrise într-o limbă de mai largă circulație s-ar fi bucurat de o recunoaștere mapamondică. Mulți se amăgesc cu ideea că scriind în limba unei țări mici, să zicem în bulgară, kirgiză sau chiar românească, n-au nici o șansă să intre pe piața engleză sau franceză a ideilor, pentru ca lumea mare să afle de ei și de isprăvile lor de spirit și să se entuziasmeze de scrisul lor..

Kierkegaard a infirmat și a destructurat definitiv această falsă și nefirească prejudecată Exemplul lui a dovedit cât se poate de evident că se poate capta interesul public chiar și dacă vii dintr-o țară mică, sau dintr-o limbă aproape anonimă dacă ideile cu care vrei să ventilezi lumea sunt vii, percutante, prezintă interes și răspund unei așteptări sau unui anumit moment al devenirii istorice.

Nici el n-a cunoscut gloria de la început. Lucrările lui au avut un lung stagiul de anonim până când au fost recunoscute ca purtătoare de mesaj nou și salubrizant pentru Europa post-napoleoniană. După marile devălmășii colectiviste, după ubuieștile angajării umane în acte și evenimente care nu-l priveau direct, omul se interesa acum mai mult de individ, de poziția lui în lume și de disconfortul stării de spirit pe care o resimțea.

După secole de căutare cosmogonică, filosofia a-nțeles și ea că nu poate căuta la infinit iepurele pe unde n-a trecut decât, poate, accidental. Că locul fundamentelor și al principiilor prime ar putea fi în altă parte, în om, în subiectivitate umană, iar filosofia trebuie, prin urmare, să capete un conținut antropologic.

Kierkegaard, înaintea altor gânditori, a-nțeles bine acest trend nou care trebuie imprimat discursului filosofic.

S-a născut la 5 mai 1813 și-a fost al șaptelea copil (ultimul) al negustorului Michael Pedersen Kierkegaard, căsătorit a doua oară cu slujnica din casă după moartea prematură a primei soții, de la care n-a avut nici un copil. Se pare că familia era încercată de o maladie ascunsă și cu prelungiri ereditare. Fratele mai mare al lui Soren, ajuns cleric, a murit cu mințea întunecată și la fel două surori care au sfârșit în demență. Tânărul Soren avea și el ceva ciudat în comportări, dar aceste ciudățenii erau anulate sau substituite de inteligența sa neobișnuită și de spiritul viu și dinamic al intervențiilor sale.

În 1830, avea 17 ani, tânărul Soren este înscris la Universitatea din Copenhaga pentru a urma teologia, drept pentru care tatăl său îi stabilește o rentă, în ideea că

tânărul învățăcel va și s-o administreze cât mai rațional. Eroare. Soren va adopta un mod de viață opulent, cheltuind sume mari cu chefurile, cu îmbrăcămintea excentrică și cu trăsurile scumpe, fapt pentru care angajează mari împrumuturi și datorii, achitate în cele din urmă de tatăl său.

În 1840 și-a luat licența în teologie și tot în acest an, în noiembrie, își anunță logodna cu Regine Olsen, fiica unui înalt funcționar al statului danez. A fost momentul crucial din viața lui Kierkegaard, când putea să pună ordine și să inducă o stare de normalitate în existența sa devălmășită. A ratat-o. După îndelungate îndoieli și frământări de conștiință, rupe legătura cu fata și cu familia ei și restituie cele ce trebuia să-i devină jumătate inelul de logodnă. E de înțeles disperarea fetei care-și vedea năruite planurile de viitor și toate visurile de femeie împlinită. Evident, își va reface viața doi ani mai târziu, ceea ce, curios, va declanșa furia fostului și nestatornicului ei logodnic.

Și-a explicat vreodată această indecizie? La un moment dat, în **Jurnalul seducătorului**, unde se reconstituie treptele degradării relației sale cu Regine Olsen notează: *Cordelia începe să nu se simtă bine logodită; iată un lucru excelent. Căsătoria va fi totdeauna o instituție respectabilă, în ciuda plictisului de a se bucura încă din primele zile ale tinereții de o parte a respectabilității, care e apanajul bătrâneții (p.126).* Dezagrea instituția căsătoriei și legătura pe termen lung? Mai degrabă dezavua femeia, deși cei ce au încercat să dezlege misterul acestei instabilități nu-l suspectează de misoginism. *Femeia este aparență. Atenție, nici aici să nu ne lăsăm duși de experiență, care zice că extrem de rar întâlnești o femeie care să nu fie decât aparență, adică, așa cum se întâmplă cu un foarte mare număr dintre ele, să nu fie mai nimic nici pentru ele însele, nici pentru alții (p.128).*

Considera sentimentul iubirii ca unic și irepetabil, doar că *Dumnezeul dragostei este orb și dacă ești isteț îl poți ușor păcăli (p. 65).* Nu știm dacă se considera isteț, dar ideea de logodit nu-i era defel confortabilă.

(continuare în pag. 22)

Asemeni altor scriitori era interesat de **misterul feminin** și-și supunea logodnica unei observații de insectar, de parc-ar fi dorit cu orice preț să găsească pretexte pentru ruperea logodnei și retragerea pasului făcut. *Cine mi-ar putea spune*, se întreaba într-un loc din același **Jurnal al seducătorului**, unde-și petrec nopțile femeile tinere? *Probabil în Țara Mirajului, căci în fiecare dimineață vin cu o nouă prospețime tinerească* (p/75).

Oricum, logodna pentru Kierkegaard devenise un coșmar de care, în cele din urmă se va elibera definitiv și irevocabil. *Ruptura e un fapt cert; puternică, îndrăzneată, divină, își ia zborul ca o pasăre căreia abia acum i s-a îngăduit să-și desfacă aripile. Zboară, frumoasă pasăre, zboară* (p.135).

Am insistat mai mult asupra acestui accident biografic tocmai pentru că l-a marcat pentru tot restul vieții și chiar el l-a supralicitat în lucrările sale.

În filozofie a fost considerat părintele filosofiei existențialiste - un curent de gândire larg îmbrățișat în perioada interbelică și chiar după război prin J. P. Sartre în Franța și prin Heidegger în Germania. Pe bună dreptate, căci unele dintre ideile lui au făcut o frumoasă carieră în tratamentul gânditorilor existențialiști. În special distincția dintre existență și esență, dintre existența în sine și existența pentru sine și cea de angoasă au antrenat multe luări de poziție în filosofia contemporană.

Cum în familia sa credința în Dumnezeu era ținută în mare respect, filosofia lui Kierkegaard nu putea să nu se împregneze serios de teologie. *Raportat la Dumnezeu*, proclama cu convingere, *omul greșește totdeauna*.

În antiteza dintre obiect și subiect privilegia întotdeauna subiectul. Din dialectica lui Hegel admitea teza și antiteza, dar repudia posibilitatea sintezei. Contrariile rămân contrarii, ele nu se pot combina în sinteză. Imanența rămâne veșnic în opoziție cu transcendența și la fel obiectul și subiectul, efemerul cu veșnicia. În fond era un raționalist, dar un raționalist mai special, opus dualismului cartezian, pentru că lega cunoașterea adevărată de prezența/ participarea afectivității, a emoției, a pasiunii. Numai împreună, rațiunea și afectivitatea pot ajunge la adevărul adevărat.

Exegeții filosofiei lui Kierkegaard n-au putut disocia filosofia de fragilitatea sa ființială. Nu cred că trebuie exagerat, dar unele încredințări pot fi explicate prin nestatorniciile gândului și a fondului său sentimental. Seducătorul, care, într-o vreme, după ruperea logodnei cu Regine, devenise calul de bătaie al revistei satirice **Corsarul** din Copenhaga, Seducătorul a devenit, în cele din urmă sedus, nu de cineva anume, ci de filozofie. Iubirea în sens erotic s-a convertit într-o dragoste de înțelepciune, după modelul celor vechi, care băteau, cândva piețele Atenei. Din nefericire, cu fragilitatea lui de cicoare vespérală n-a dus-o prea mult.

La 2 octombrie 1855, împlinise abia 42 de ani, Kierkegaard a leșinat pe stradă. A fost transportat imediat la spitalul Frederick unde a încetat din viață 9 zile mai târziu. Cei ce i-au stat prin apropiere în acele momente agonice l-au auzit vobind despre o *suferință neștiută*, care a fost înțeleasă greșit drept vanitate și mândrie. N-a fost nici una, nici alta, deși ar fi avut motive de orgoliu, dacă avem în vedere înrâuririle ulterioare și felul cum l-a răzbunat posteritatea.

Aurel M. BURICEA

PSALMUL 17

Puterea mântuirii mele stă-n gând
Și de vrăjmașii mei mă voi izbăvi
Chiar dacă durerea morții va lovi
Cugetul meu pe care-l aud plângând

Ruga mea rupe temelia lumii
Izvoare curate vibrează-n cuvânt
Fără prihană calea mea ia avânt
Cu lacrimi trupul meu se vinde humii

Doar cu cel cuvios cuvios voi fi
Doamne Tu vei aprinde făclia mea
Vei lumina noaptea veșnică cu stea

Chiar durerea facerii se va sfârși
Cei ce vin cu smerenie până-n veac
În minunile lumii vor afla leac

PSALMUL 18

Aud când ziua zilei spune Cuvânt
Și noaptea nopții vestește știință
În tot pământul a ieșit credință
Fără prihană legea prinde avânt

Veselesc inima gândirea sfântă
Luminează ochii porunca dreaptă
Prin judecata Ta Doamne urc treaptă
De adevăruri care mă încântă

Doar frica de Domnul este curată
Domină veacul veacului ce vine
Puterea divină fără durată

De cele rele apără robul tău
Nu-l face slugă la cele străine
Cu forța din cer stinge răul din rău

PSALMUL 19

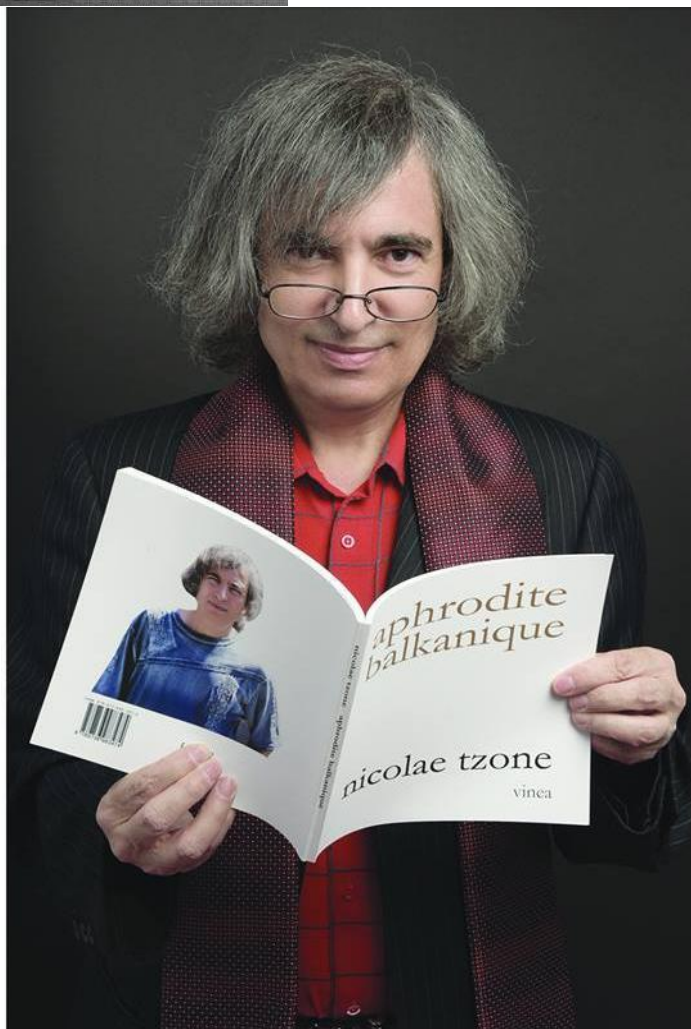
Vede-ne Domnul în ziua de necaz
Din lăcașul Tău să primim ajutor
Arderii de tot să-i fiu sfânt autor
Orice durere grea să iasă din caz

Chiar Dumnezeu nostru ne va mări
Se vor împlini iar rugile mele
Vor trece peste punțile rebele
Mereu vor seca prin veac negrele mări

Dumnezeu a mântuit pe unsul său
Aude în orice zi și-l vom chema
Să ne scape de chinga oricărui rău

De toate păcatele lumii spălați
Prin viscol și ploii vom învăța tema
Minciunii și urii să nu-i fim argați

Nicolae TZONE

UN MUNTE DE FERESTRE

se dedică Denisei Lepădatu

Nenăscutul: Tati?
 Tzone: Da.
 Nenăscutul: Unde e mami?
 Tzone: E pe aici, pe undeva.
 Nenăscutul: Ce înseamnă Undeva?
 Tzone: Un loc bun.
 Nenăscutul: Și de ce nu o văd?
 Tzone: Pentru că te vede ea.
 Nenăscutul: Tati, chiar crezi că mă vede?
 Tzone: Negreșit că te vede.
 Nenăscutul: Să știi că mi-a plăcut Vinea. S-a simțit în largul lui aici, la noi. Mi-a plăcut cum se copilărea când vorbea cu mine.
 Tzone: Nu se putea să nu-ți placă.
 Nenăscutul: Ba putea!
 Tzone: Ba nu putea!
 Nenăscutul: De ce nu putea?
 Tzone: Uite așa. Nu putea. Fie și doar că îmi place mie.
 Nenăscutul: Înțeleg.
 Tzone: Te lauzi că înțelegi...
 Nenăscutul: Tati, nu mă laud, chiar înțeleg. Și pe urmă mi-a plăcut cum surâdea.
 Tzone: Da?

Nenăscutul: Da. Surâsul lui seamănă foarte mult cu surâsul tău.

Tzone: Nu.

Nenăscutul: Cum nu?

Tzone: Adică surâsul meu seamănă cu surâsul lui.

Nenăscutul: Are importanță care cu care seamănă?

Tzone: Da, foarte mare.

Nenăscutul: Cum l-ai cunoscut?

Tzone: Mai întâi l-am citit și iubit.

Nenăscutul: Pe mami mai întâi ai citit-o ori mai întâi ai iubit-o?

Tzone: Mai întâi am iubit-o.

Nenăscutul: Și când ai citit-o?

Tzone: Nu am citit-o.

Nenăscutul: Cum nu ai citit-o?

Tzone: Pentru că mă citește ea pe mine. Tot timpul mă citește ea pe mine și de aceea nu are timp să scrie.

Nenăscutul: Mami nu scrie ca tine?

Tzone: Nu. Mami mă citește ca ea. Și cine citește ca ea nu scrie niciodată.

Nenăscutul: Aha. Înțeleg.

Tzone: Ce înțelegi?

Nenăscutul: Că mami scrie citindu-te. Că ea atunci când te citește de fapt scrie.

Tzone: Se poate spune și așa.

Nenăscutul: De ce ai numit cu numele lui Vinea editura noastră?

Tzone: Pentru că așa a vrut Vinea. A noastră?

Nenăscutul: Da, a noastră.

Tzone: Ce înseamnă pentru tine a noastră?

Nenăscutul: A noastră înseamnă a ta și a mea.

Tzone: Și cum e și a ta, nefiind încă născut?

Nenăscutul: Nu știu, dar este și a mea.

Tzone: Dea Domnul să fie numai a ta într-o zi.

Nenăscutul: De ce noi publicăm la editura noastră doar poezie?

Tzone: Păi așa, pur și simplu, de la DE până la CE.

Nenăscutul: Sigur?

Tzone: Sigur, pesemne. Sau de la CE până la DE. Depinde din ce parte vine lisus.

Nenăscutul: Sigur? Sau Pesemne?

Tzone: Sigur că Sigur, de data aceasta. Că lisus poate veni dispre Mare sau dinspre Uscat. Sau poate veni din ambele părți deodată, și dinspre Uscat și dinspre Mare, că de aceea este lisus.

Nenăscutul: Tati, ți-ar plăcea să fii Homer?

Tzone: Nu.

Nenăscutul: De ce?

Tzone: Cum de ce? De aș fi fost sau de aș fi Homer, nu aș mai fi putut să fi fost sau să fiu Tzone.

Nenăscutul: Înțeleg.

Tzone: Mă bucur. Și Homer înțelege că nu vreau să fiu Homer.

Nenăscutul: Dar, tati, tu înțelegi că vrei să fii Tzone?

Tzone: Cred că da. Dar nu m-am întrebat nicio-

(continuare în pag. 24)

dată.
 Nenăscutul: Când te vei întreba?
 Tzone: Când niciodată va deveni apă.
 Nenăscutul: Și dacă devine pământ?
 Tzone: Mă voi întreba și dacă devine pământ.
 Nenăscutul: Există pământ de apă?
 Tzone: Da.
 Nenăscutul: Vrei să te cred?
 Tzone: De ce nu m-ai crede?
 Nenăscutul: Convinge-mă că există pământ de apă.
 Tzone: Nimic mai ușor.
 Nenăscutul: Te lauzi.
 Tzone: Nicidecum.
 Nenăscutul: Convinge-mă atunci.
 Tzone: Te conving. Printr-o întrebare foarte simplă.
 Există Dumnezeu?
 Nenăscutul: Da, există. L-am văzut cu ochii lui mami.
 Și l-am văzut și cu ochii mei nenăscuți.
 Tzone: Și atunci, dacă există Dumnezeu de ce nu ar exista și pământ de apă?
 Nenăscutul: Da, tati, m-ai convins. Există pământ de apă.
 Tzone: Păi vezi!
 Nenăscutul: Și cum e să fii Tzone? Numai și numai
 Tzone?
 Tzone: Nu altfel decât întocmai așa: T-Z-O-N-E. Nu-i limpede?
 Nenăscutul: Este. Acum este, când spui tu că este limpede.
 Tzone: Ce bine ne înțelegem noi de la o vreme încoace!
 Nenăscutul: Tati, de unde vine T din Tzone?
 Tzone: De la Tot și de la Totdeauna.
 Nenăscutul: Dar Z?
 Tzone: De la zâmbetul lui mami. Și de la zâmbetul tău de nenăscut.
 Nenăscutul: Dar O?
 Tzone: De la Muntele Olimp, din Grecia.
 Nenăscutul: Dar N?
 Tzone: De la Nicolae Domnesc și Sfânt.
 Nenăscutul: Dar E?
 Tzone: De la E din cuvântul Fereastră. Tzone e un munte de ferestre, dragul meu. După ce te vei naște să ai grijă de ele, să nu se spargă, să nu fie nici măcar zgâriate, să fie mereu curate lacrimă, să nu rămână nicio secundă închise pentru adevăr, pentru valoare, pentru demnitatea inimii, pentru lumina din ochi și din trupul întreg, și pentru lumina lui Dumnezeu.

Notă: Când am început să scriu acest text (eram în tren de la Iași la București - o, șapte ore jumate de călătorie este ceva!) deschisesem chestionarul primit mai demult de la Denisa Lepădatu și, încercând să răspund, a început să se nască acest text, ce, până la urmă, s-a hotărât să fie ceea ce este acum.

Alexandru CAZACU

11.
 Și acum mai stau între noi Iulia
 semnele de întrebare
 precum niște negustori gârboviți
 Cruzimile s-au mai domesticit
 în frigul bizantin al serii
 ce pirogravează zidurile
 Am lăsat veacul în urmă
 Din ce în ce mai în urmă
 într-o odaie învechită
 de mucegai și ger
 sub aroma strugurilor putrezind
 în podul casei
 de la marginea continentelor
 unde lumina a înghețat
 prin cupele de șampanie
 iar etichetele pescărușilor
 scriu pe nisip o sentință ciudată
 în timp ce doar primăvară știe
 că numai trecând prin viața noastră
 va putea cu adevărat să existe

12.
 Zâmbetul tău Iulia
 scotea înserarea din oraș
 precum un clește cuiele dintr-o poartă
 Ne trezeam din ce în ce mai devreme
 să ni se pară dimineața mai lungă
 Întâmplările se desfășeau încet de miezul lor
 și îmi tot șopteau că va fi în curând duminică
 timpul se zbătea în cercurile
 pe care le face o piatră
 aruncată în lacuri
 Stăteau vietățile sub soarele de Mai
 ca într-un paraclis invizibil
 iar ferestrele sufragerei
 decupau nemilos lumea
 peste eul nostru rezidual
 peste locul geometric
 al inimilor
 ce așteptau un vechi început

Elena NETCU

HIMERELE LUI GINGHES-HAN

Până la urmă, Daria acceptase incursiunile mele în geologie, și se face că mă crede. Asta pentru că mă iubește. Am simțit asta toată viața. Am avut discuții și mai aprinse, dar tot ea a știut cum s-o întoarce diplomatic și să-mi lase măcar impresia că eu am dreptate! Știu că nu crede în aplecarea mea către ezoteric! Uneori mă privește cu suspiciune când îi vorbesc despre puterea minții, despre trecerea într-o altă dimensiune prin asceză. Sunt atâtea exemple, nu sunt povești! Problema pentru ea este cum să ajungi să-ți faci trupul să devină imaterial. Rugăciunea ar fi o alternativă, dar noi suntem prea legați de materie, n-o să scăpăm nicicând de gravitație, dimpotrivă, de la o vreme ne cheamă mai mult pământul și ne facem din acest motiv din ce în ce mai greoi. Vorbesc prostii! Gândesc! Cine-mi aude șuvoiul meu de gânduri pe care vreau să le aștern în ceaslov? Nici un știu în acest moment dacă am pierdut sau nu legătura cu realitatea. Văd că sunt în întuneric, văd torța care mă luminează, dar nu știu de unde vine! N-am voie să întreb! Nu-mi vine în gând nici o întrebare neliniștitoare. O mână nevăzută scie? Oare sunt eu acela?

Nici fantoma mea nu-mi dă nici un semn. Dar dacă a pus stăpânire pe mine și-am devenit eu însumi o întrupare transpusă în secolul despre care nu prea am documente? Daria o să rămână stupefiată când o să-i spun toate astea.

-Ai grijă, suflete, nimeni nu trebuie să știe ce faci tu aici! Dacă faci asta, nu vei mai fi niciodată ce-ai fost! Eu nu vreau să fac din tine un suflu luminos, mai ai de căznit ceva vreme pe pământ, nu face imprudențe care te-ar costa însăși viața. Știu că nu e momentul să-ți părăsești iubita! Nu vreau să sufere din cauza posibilei tale nerozii! Taci și scie!

Deslușeam prin vălul îndepărtat al timpului sălbăticia pădurilor și singurătatea bălților. Dunărea părea încremenită, străjuită de sălcii bătrâne, unele răsturnate și încalcite pe alocuri, nemișcate ca niște statuete prinse de gheață, în poziții nefirești. Nu dădeau nici un semn că s-ar pregăti de înmugurire, goale de parcă atunci s-ar fi desprins frunzele de pe ramuri. Locuri neumbrate de picior de om! Vântul șuiera printre tufele golașe de pe marginea încrețită de sloiuri a Dunării.

În depărtare, întinderile de păduri se deslușeau prin negura siefie. Vecin cu cerul, stăpânea toată valea un deal singuratic îmbrăcat într-un strat gros de zăpadă pe care viscolul iernii o vălurea până la malul Dunării.

O iarnă geroasă, un ianuarie cumplit, înghețat și răscolit de furtuni dușmănoase din anul o mie două sute patruzeci și unu. Ar fi trebuit să-l scriu cu roșu. Este un semn pentru acest pământ binecuvântat de dincoace de Dunăre. N-am de unde să știu asta, dar mi se șoptește, o

voce ascunsă îmi cere să-l subliniez, dar n-o fac deocamdată.

-Trebuie să fac asta acum? –mă încumet să arunc și eu o întrebare.

-Taci și scie! O să vedem mai târziu.

Nu mă uit nici în dreapta nici în stânga. Mi-e frică să nu pierd rândul. Mi s-a poruncit să nu greșesc și să nu sar nici un rând.

Dinspre Răsărit se apropia de vadul de la Dunăre o larmă de nedescris de voci omenești și copite de cai, sănii care flancau cete-cete de urși, că altceva nu deslușeam. Erau îmbrăcați în cojoace mițoase, cu niște căciuli la fel de groase, dar erau prelungite până sub bărbie, ceva ce n-am mai văzut niciodată.

-Dar ce nație o fi aceștia, Doamne? Adică eu chiar îl întrebam în acel moment pe Dumnezeu, pentru că eram prea speriat. Numai atunci îți aduci aminte de El, când ești la ananghie!

-Sunt tătari, istoricule, nici atâta lucru nu știi? Halal de știința ta! Hai, și nu mă mai domni atâta! Și n-o mai face pe niza, ce, nu știi cine sunt?

-Măi, să fie! Nu cumva ești cine-mi închipui eu?

-Ăla sunt! Dumitrache Paraschiv! Fantoma ta! Nu ți-am promis că nu te las? Chiar crezi că fără mine faci mare brânză?

-Dar cam pe unde ești, moșule, că nu te văd?

-Peste tot și nicăieri, dacă înțelegi ce vreau să spun! Zi mersi că mă auzi!

Mă cam lua cu răcori, dar mergeam pe mâna lui, cum am făcut și serile trecute. Numai că-mi era frică să nu se ia tătarii de mine! M-am îmbărbătat și i-am spus fantomei, prefăcându-mă vesel:

-Și zici c-ăia sunt tătari?

-Păi ce crezi că sunt? N-ai nevoie de secolul XIII? Uite ți l-am dat! Fă și tu socoteală.

-Bănuiam eu că sunt ei, dar de departe jurai că toată această hoardă în neorânduială, e compusă din niște urși fioroși, cu fețe păroase și întunecate, sprâncene groase, obraji cu pomeții ridicăți și ochii lunguieti, înfundați în grăsime, ca să zic așa. Le scânteia căutătura prin întuneric, jurai că sunt fiare sălbaticе, înfometate.

Mă gândeam în sinea mea: "Dacă aș avea un aparat de filmat, ce dovadă bună aș avea pentru contemporaneitate! Aș ajunge celebru! Aș face revoluție în reconstituirea istoriei. Să vezi atunci Daria pe lângă mine lingușindu-se ca o pisicuță..."

-Dacă nu rezști, istoricule, te scot din peisaj. Văd că ești cam slab de inger!

-Mai lasă-mă puțin să mă duresc, să văd măcar ce-au de gând să facă.

-Ce-o să facă, o să treacă vadul ăsta din fața noastră!

-Dar ce vad este acesta? - îndrăznesc eu să întreb

-Oblucița, deșteptule! Dar ține minte că se va numi Saccea. O să vezi!

(continuare în pag. 26)

În fața hoardei de tătari, încălecat pe un cal negru ce-și frământa nările și copitele, nechezând fioros, striga Kaganul Kadar:

-Ohua, Ohulah, Ohai, opriți-vă! Sunem în fața vadului. Se văd urme pe zăpadă, părții înalte și înguste, copite și pași adânci... Pe aici a trecut o armată. Să luăm măsuri de precauție!

-Înălțimea Ta, sunt iscoadele noastre, au rătăcit drumul! Se întorc după noi, vezi-i în urma noastră.

-Ai dreptate! Oare ce vești ne aduc?

Negip, sfetnicul lui Kadar, adăugă:

-Nu prea mai avem provizii, stăpâne! Doar ceva carne afumată de batal, câteva funii de ceapă și câte o pâine din prada capturată acum două zile. Suntem descoperiți cu hrana, stăpâne!

-Atunci să trecem îndată Dunărea și să capturăm provizii. Nici boabe pentru cai nu mai avem. Se văd în depărtate rotocoale de fum, acolo trebuie să fie ceva de trebuință pentru noi!

-Nuredin, organizează gărzile! Ne vom împărți în trei bande. Trebuie să lucrăm pe trei fronturi, altfel riscăm să pierim. Ia cu tine pe cei mai destoinici și apucați spre sud, vedeți ce așezări sunt, câte sate, la ce distanță și trimiți după noi să ne anunțe. Noi rămânem aici în așteptare. Avem bătrâni, femei însărcinate, copii mici... Instalăm corturile până la întoarcerea voastră.

-Hei, iscoadelor, ce vești ne aduceți?- strigă Negip îngrijorat

-Pustietate și iar pustietate! Se văd în depărtare câteva așezări răzlețe. Parcă sunt bordeie și adăposturi pentru animale.

-Sunt bune și alea! Dacă sunt animale, înseamnă că sunt și boabe pentru ele. Luăm tot, Capturăm și dăm foc!

Hoardele de tătari se împânzără cât e Dunărea de mare, ca roiul de albine în stup, împingând din urmă săniile unde se înghesuiau cei mai neputincioși dintre ei: bătrânii și femeile însărcinate. Trecură în grabă Dunărea, căci cerul era încărcat și din moment în moment, iarna își putea scoate colții ei geroși.

Una dintre iscoade, căreia îi spuneau Fazil, adună în jurul lui câțiva tătari tineri, pregătirea caii și hotărârea să ajungă cât mai repede la cele câteva bordeie care se vedeau sub deal.

-Kaganule, ne descurcăm câți suntem, se pune pe ninsoare și nu facem nimic. Orice întârziere ne îngreunează atacul. Trebuie să-i luăm prin surprindere. Ne întoarcem în cel puțin trei ore. Pe la prânz sperăm să fim gata cu toate!

-Atacați în grabă, să nu mai aibă timp să se apere, că altfel vă doboară ei pe voi!

Se puse pe ninsoare de nu se vedea om cu om. Tătarii își instalează corturile dincoace de Dunăre în câmp deschis, căci nu se vedea niciun loc care să fie potrivit pentru popas. Cât vezi cu ochii, numai munți de zăpadă pe care viscolul îi purta de coco-colo, vălurindu-i ca pe nisipurile deșertului. Gerul îi biciuia fără milă. Foamea îi chinuia. În orice moment putea să le iasă în cale o haită de lupi înfometată. Aveau torțele pregătite, în caz de pericol. Îngrijorarea lor venea din faptul că erau pe sfârșite proviziile.

Boem@ 8/2016

În fața corturilor, chirciți lângă foc, tătarii tăceau îngândurați. Păreau fără vlagă. Kaganul, încă încălecat pe cal, îi observa pe fiecare, plimbându-se de la un cort la altul:

-Vă e frică de iarnă? Vite neghioabe ce sunteți! N-am fost destul hăituiți? Oare am plecat de bine din inima Mongoliei? Am plecat în pribegie să ne fie mai bine, puturoșilor! Ce așteptați? Miroșiți locurile și căutați merinde, altfel ne pierdem puterile. Vegetați la gura cortului? Și zicând acestea, îi plesni cu biciul fără să se mai uite unde lovea. Câteva femei prinseră a țipa, altele aruncară boarfele și începură a jelui, toți tătarii săriră în picioare și se îndreptară în grabă spre cai. Până să se dumirească Kaganul, tătarii au și apucat-o spre sud la galop, piezându-se prin viscolul năprasnic care-i învăluia fără cruțare.

"Mai rău decât ne-a fost nu poate să ne fie!" / gândi Kaganul Kadar, îmbărbătându-se, dar în sinea lui avea temeri mari. O turmă înfometată nu mai ține cont de reguli de conviețuire! Auzise despre alți pribegi din rasa lui, cum că s-au mâncat între ei. Că foamea i-a împins la cele mai cumplite fapte: să-ți sacrifici aproapele ca pe un animal și să-l pui la frigare, este o faptă de neimaginat! De-asta îi era teamă cel mai mult Kaganului Kadar.

-Vezi, istoricule, ce gândesc oamenii la disperare? Ce crezi tu, om educat și cultivat al secolului XXI, că noi, ca să ajungem pe această treaptă, n-am făcut nimic? Am stat așa cu mâinile în sân și toate au venit de la sine? Iată, ai în față o rasă de oameni aflată pe treapta cea mai de jos a civilizației. Sălbatici și de o cruzime de neimaginat! Poți tu să-i condamni, Horia Suci? Nu poți! Încă nu se șlefuiseră în interiorul lor, încă se conduceau după instincte și, ca și la animale, cel mai ascuțit instinct era cel de apărare. Ce ai a spune împotriva lor?

-Nimic fantomă, nimic, moșule, umbli prin secole ca vodă prin lobodă, cred c-ai văzut multe, nu-i așa?

-Ei, mă opresc și eu unde văd că-i veriga mai slabă, acolo vreau să aduc puțină lumină, limpezesc lucrurile, așa cum o fac cu tine acum. Hai, treci la scris!

(fragment din romanul „VISELE TABIEI”)

TELEVIZIUNEA
LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

0722.410.597
0740.370.665

tvbucuresti@yahoo.com

Vadim BACINSCHI

Poezie română contemporană din Basarabia istorică (regiunea Odesa)

Trenul de la ora zece

Trenul de la ora zece
răsare, neașteptat, din ceață,
ca să mă ducă, cu sângele rece,
înapoi, la jumătate de viață.
La jumătatea cea mai frumoasă,
unde crește pelin și mohor,
acasă,
 acasă,
 acasă,
să nu mai vreau să mor.
Urc fără bilet, fără bagaj,
în vagonul cuprins de mahnă,
de mi-ar ajunge
puteri și curaj
să ajung până pe bahnă.
Că de acolo până acas`
de ajuns e să urc dealul,
trudit,
și să rostești
cu jumătate de glas:
„Mamă, eu am venit!”
Trenul de la ora zece
la jumătate vieții mă duce.
Pe altă lume, parcă, m-ar petrece,
parcă, mi-ar face cruce...

Nucul de după casă

Era atâta lumină sub tine,
nucule de aur,
era atâta îndurerat de clară lumină,
că nu-mi trebuia alt soare
mai adevărat.
Prin lemnul tău,
cel bătrân demult,
pana de graur
trecea plină de zbor,
anii numărându-ți-i
inel după inel...

Adorm

și mai aud
în temelia casei
rădăcinile tale lucrând
pentru pacea acestui pământ.

Amurg de august

Pe înserate
păpușoaiile prind glas ruginiu
și în leagănul vânturilor
freământul le este
de toamnă vestitor.
Degrabă nucile vor prinde
să cadă de sus
cu ploaia în două,
ude și goale,
ca născute atunci.
Degrabă bunica le va aduna,
bătrână,
precum o coajă de nucă
rămasă luare aminte pe ram.
Degrabă, îngreunate, viile
își vor sprijini strugurii
în haragi de corn...

Degradă

Iar deocamdată
negrăbit se așterne peste sat
înserarea
și păpușoaiile
freământă a toamnă.

Peisaj

Pe deal pădurea stă singură
ca troițele la hotar.
Frunze veștede
sparg oglinzi
de izvoare,
botezându-și sfârșitul.
Bat clopote –
crengile copacilor bătrâni
și noaptea aprinde licurici
în iarba bolnavă,
așternută pe jos

O impresie de dimineață

Peste oglinda apelor încete
își despletesc răchitele tăcerea,
vestește răsăritul învierea
atâtor vechi și galbene
sonete.
Luminile
îți picură din creștet
un gest,
sculptat amar de ani la rând:
tu, așezat pe margine de gând,
rămâi să crezi
în cerul ăsta veșted.

Fevronia SPIRESCU

SUSPENDATE

Poemele zac cu fața
 în jos, în mlaștina ideilor.
 De sus se vede
 o rază, o aripă, o pană.
 Se aude
 un țipăt, un scrâșnet, o șoaptă.
 O fi îngerul,
 ori poetul ce coboară,
 să le scoată,
 să le spele,
 să le stoarcă,
 să le-atârne, să se zvânte.
 Mualakate-înfipte
 pe stâlpi,
 în ochi,
 în suflet.
 Indicatoare
 între Raiul din noi
 și Iadul din jurul nostru.

DESCÂNTEC

Dac-ar fi să număr eșecurile,
 n-aș isprăvi.
 Dac-ar fi să număr izbânzile,
 mă-ncumet:
 doi platani sădiți
 în coasta lumii,
 la răscrucea vânturilor,
 în vâltoarea dorințelor.
 Aici mai era loc.
 N-am avut de ales.
 De aceea îi descânt:
 de deochi,
 de noroc,
 de drag,
 de șarpe ferțiți ...
 de dragii mamei.

LA O MARGINE

La marginea timpanelor
 se aud zurgălăi.
 La marginea retinei
 flutură curcubeu.
 Dincolo de înțelegere
 se întinde
 curioasă, vijelioasă, tumultuoasă,

obosită, vlăguită, sfârșită,
 Viața.
 Până când?
 Până în Deltă,
 până la îmbrățișarea cu Marea.

AMBASADORII

Credeți că ideile stau după colț,
 Domnilor Ambasadori?
 Eu cred că v-au părăsit de mult..
 Am aflat că unele
 au intrat în grevă.
 Să văd ce-o să faceți?
 Paginile vor rămâne
 neprihănite,
 albe.
 Și copiii vor face din ele
 avioane.
 Preț de o clipă.
 Și se vor umple de
 Culoare.
 Preț de o clipă.
 Domnii Ambasadori
 nici n-au observat lipsa lor.
 Erau în priză.
 Ocupați
 să umple spațiul virtual
 și da,
 și foile albe
 cu orice,
 cu orice.

COLAJ

Tai cu cutterul
 o fâșie din frământările mele
 și fac un lac.
 Tai cu foarfecele
 o semilună din iubirile mele
 și o lipesc deasupra lui.
 Semiluna aruncă un ochi în lac
 și-și croiește o dublură.
 Tai cu privirea
 niște frunze din speranțele mele
 și-mi ies niște sălcii plângătoare
 pe malul lacului.
 Mi-ar mai trebui niște lebede
 să plutească,
 să cânte,
 să-și facă un cuib...
 Undeva.
 - E prea mult, anunță Vocea. Nu încărca
 imaginea! Doar ai învățat regulile de
 compoziție!
 -Ai dreptate, răspund.
 Îmi întind mâna spre dublura din lac
 și traversăm orizontul,
 privind una la alta.

Ignatie GRECU**PLÂNS DE CORN**

Motto: "Căci la sunetul de corn
Toate-n viață se întorn"

(M. Eminescu - Mușatin, vers:532-533)

Ți-aduci aminte, frate, știi,
Frumoșii ani de-odinioară!
Eram elevi, mai mult copii,
Și-aveam aceeași profesoară.

Călca ușor, ca peste flori,
Cu pururi zâmbetul pe buze.
O supăram de multe ori
Și îi ceream la urmă scuze.

Cu nerăbdare așteptam
Vacanțele prelungi de vară.
Pe străzi cu umbră colindam
Rugând copacii să nu moară.

Lovea în geam castanul roșu
Cu purpura mândriei sale.
Iar noi căram dovleci cu coșu
La mari și negre harabale.

Pișcam cu degetul ghitară
Ori fraged sân de mandoline.
Livezi bătrâne-n destrămare
Mișcau copaci cu ramuri pline.

Pe cer se zugrăvea subțire
Aripa unui heruvim.
Și nori aprinși în asfințire
Lansau frânghii ca să suim.

Orașu-avea grădini și blocuri,
În mijloc mândră catedrală.
Și străzi cu case pe alocuri
Cu iederi vii pe tencuială.

Departa-n cer suiau furnale
Trăgând prelung și grav din pipă.
Văzduhul plin de rotocoale
Sorbea azurul într-o clipă.

Era chiot și voie bună
Și nimeni, vai, nu se-ntrista.
Târziu pe dealuri mândra lună
De rochii lungi se dezbrăca.

Cu toții-atunci fără cuvânt
Priveam la cer plini de extaz.
O boare gingașă de vânt
Suna mărele albe-n brazi.

Un cântec trist de cobitoare
Bătea în carne aprig cui.
Și cum stăteam în nemișcare
Păream de bronz niște statui...

Pe cer se zugrăvea subțire
Aripa unui heruvim.
Și nori de foc în asfințire
Lansau frânghii ca să suim...

Cuvinte nu mai am a zice
Frumosul timp de-odinioară
Când începea de sus să pice
Din crengi de aur câte-o pară.

Tu știi, tristețea noastră vastă
În cer abia de încăpea.
Amurgu-nsulițat în coastă
Pe raze lungi cum sângera.

Sorbeam cu sete vin de zori
Ori luminiș de zare uns cu miere
Pe sub copacii grei de flori
Strălumiți ca de înviere.

Orașul traversat în două,
De-un râu cu pete de rugină,
Păștea pe câmpul greu de rouă
Cu umbre-n prelungire lină.

Ne-ngrămădeam băieți și fete
La sărbătorile din mai:
Lăsam să crească blonde plete
Și tu o chică lungă aveai.

În parcul mare – altădată
Plângea întruna o fântână.
Ne întâlneam cu câte-o fată
Ținându-ne sfios de mână.

Pe banca verde sub castan
Ne așezam din întâmplare
Și pe ascuns ne sărutam
Până și în amiaza mare.

Aș vrea, o, cât aș vrea să sun
În cornul dulce-al amintirii
Să vină iar și să le spun
Acele clipe-ale iubirii.

Atâtea lucruri sunt de spus.
Dar timpul bate, vai, la ușă.
Și peste toate s-a depus
O pânză fină de cenușă.

Și peste toate s-a lăsat
O lungă, tristă înserare.
În multe case a-nnoptat,
O știe însă fiecare.

Ci sună tu, măi, frățioare,
În goarna amintirii, vie,
Ca să răsară iarăși soare,
Să prăznuim cu bucurie,

Precum acum și-n veșnicie!

Nastasia SAVIN

Sub cerul mut

Cartea doamnei Tania Nicolescu, *Sub cerul mut*, apărută la Editura PIM, Iași, 2016, cuprinde trei povestiri de dimensiuni diferite în care este adusă în discuție imaginea omului contemporan pus față în față cu propriul sine. Aceasta conține o prefață, *Istoria unei reîntoarceri și ecoul absenței* semnată de către Cezarina Adamescu din care aflăm că acest în acest volum sub „pretextul unor discuții cotidiene, aparent fără însemnătate, autoarea dezvăluie situații fără echivoc, caractere și personaje emblematice, puse în diverse ipostaze. Cele mai multe personaje feminine par a fi fațetele oglinzii în care se reflectă însăși autoarea, în diferite ipostaze”.

Coerența volumului nu reiese dintr-un artificiu, ci din chiar arhitectura cărții. Nuvelele sunt ordonate în trei secvențe, cu titluri semnificative pentru cuprinsul lor: *Descântecul amiezilor*, *Sub cerul mut* – cel care dă și titlul volumului și *Efemeridele*, construite pe un imaginar elaborat care devine o lentilă de cunoașterii a realității și în care corespondențele ontologice și epistemologice ale metaforei „Viața este o călătorie” își găsesc echivalentul. Punctul pe plecare este reprezentat de călătorie, văzută ca o redimensionare a transformării interioare ajunsă la ultima etapă.

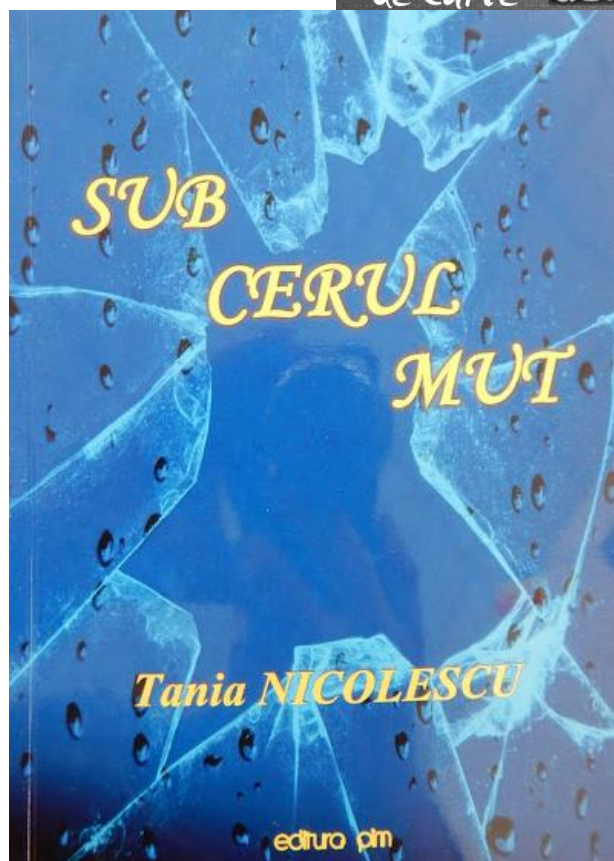
În contextul iluziei generate de înșelăciunea simțurilor, eul-narator devine adevăratul subiect al realității, iar unitatea volumului rezidă și din arta scriitoarei de a se juca cu timpul în planul ficțiunii, „*Ridicat în lumina aurie a amiezii, degetul subțire al lolandei, ca într-un descântec, părea că-și pierde contururile, se estompează și, căpătând o tentă semitransparentă, devenea penelul care, picta hulubii care se plimbau țanțoși de-a lungul pervazului, dintr-un capăt într-altul, așteptând momentul în care fereastra se va deschide*” (*Descântecul amiezilor*), „*Mă întreb dacă nu cumva, atât timp cât timp te simți viu, oricât de mică ți-ar fi ființa, poți avea impresia că ești egal cu zeii, oricare ar fi ei ... sau poate ... că ești parte a acestei incomensurabile forțe numită viață.*” (*Sub cerul mut*) sau „*Sfâșiată, aripa de efemeridă a clipei se cufundase în mlaștina ireversibilului*” (*Efemeridele*).

Există în scriitura autoarei o serie de elementele figurative care primesc și o valoare funcțională, simbolică, devenind un gen de semne ale unei realități profunde (ex. porumbel, trenul, autobuzul, stație, munte, căldura).

Existența personajelor se derulează între oglinzi deformante, ca într-un joc în care spiritul este sfâșiat de stihii, dar și mângâiat de iluzii, sub cerul mut, într-un timp al insomniilor, al amintirilor, al retrăirii, al descoperirii celuilalt, dar mai ales a propriei persoane.

Spre exemplu, Smaranda, lolanda, Maria, Aurelia traversează experiențe nu tocmai fericite, iar refuzul lor de a se înfățișa în oglindă este generat de teama de durere, de adevărul pe care oglinda l-ar putea răsfrânge.

Tendențele dominante ale acestui volum sunt înțelegerea și/ sau tratarea narativității drept o expresie metaforică a trăirilor profunde ale conștientului și chiar ale subconștientului personajelor, dar și crearea unor imagini artistice orientate pe subiectivitate, pe trăire, pe jocul verbal. Astfel, diferitele ipostaze pe care le întruchiează instanțele feminine oglindesc condiția femeii în societatea actuală, refuzul de a se transforma într-o victimă. Prin suferință personajele trec spre un alt stadiu al existenței. Suferința, ca și iubirea,

conferă existenței individului o anumită flexibilitate pe care nu o poate avea în realitatea imediată.

Textele sunt construite pe principiul contractului emițător-receptor, unde destinatorul este coautor la structura textului. Există un acord tacit între lector și autor asupra raportului de încadrare a structurii textuale, asupra receptării „obiectului” de studiu. În cele trei nuvele se poate observa faptul că concretul trece în abstractizare, în imaginație. Spațiul desfășurării acțiunii/ acțiunilor este dat de existența unei lumi unidirecționale, de un declin al vieții, de actul căutării transformându-se într-o tentativă de redescoperire a dimensiunii ontologice. Sondarea aspectelor mai puțin cunoscute, a propriului eu reprezintă un punct important pentru cunoașterea de sine. Ceea ce ne individualizează pare a fi inima, sufletul „*Era în ea, tot ceea ce simțea față de o lume, pe-a cărei față o percepea ca fiind atât de urâtă, încât și-ar fi dorit să o cresteze dintr-un capăt în altul, cu toată cruzimea de care se simțea capabilă, pentru ca apoi, când s-ar fi liniștit, să o poată remodela, înfrumusețând-o*” (*Sub cerul mut*). Stilul autoarei este unul pitoresc, reflectă tonul și culoarea lumii care populează nuvelele sale („*căutam să mi-o imaginez ca pe o eliberare de un ghimpe în coastă*”.

Volumul *Sub cerul mut* poate fi văzut ca un poem sinestezic în care contrastul trebuie înțeles ca un raport între strălucirea suprafețelor albastre și independența miraculoasă a muzicii sufletului care ne trimite spre o realitate umană și socială, printr-o viziune personală, în care întregul își subordonează părțile fără însă a le altera propria identitate.

Jordan DANILENCU

OMU' PRINTRE

Printre cai și iarba verde
Omul nostru nu se vede,
Calu' este preaînaltu'
Iară iarba prea în altu'.

Printre pietre și ruină
Omu este o jivină,
O ruină-mprejmuiește
Cea jivină ce tânjește.

Printre drum și o cărare
Omu este-n căutare,
Caută cărarea-n stuche
Cu mijitu-i fără vrute.

Printre zi și dimineață
Noaptea-i sfetnic în povață,
Ziua calci pe bățatură
Iar în vis... învățătură.

GÂND DE OM

Eu știu că omu' este-un chin
Întru dospitu-i de venin,
În cuibul său, mare viespar,
Se-adună picuri de hoinar...
Umblatu' gând prin călindar.

Când sunt doar ofuri de nătâng
Și fete triste ce se plâng,
Rămâne singur Dumnezeu,
Fără un om - alesul său.

Dar răul mare în cel chin
Rămâne veșnicul destin ...
Ce face omu' într-u gând
-Între o viață și mormânt –
Ducându-și crucea spre izbând'.

VREAU

Vreau să port năframă roasă
Într-un roz mult purpuriu,
Este boarea celui suflet
Ce nu este în pustiu.

Vreau să port o floare-n pieptu-mi
Fiind Ea în dorul ei,
Este semnul de iubire
Prețuit de ai săi zei.

Vreau să port sufletul dulce
Ca Neculce-n călimări,
Este scrisu' de poveste
În cel răsărit de zări.

Vreau să port o cruce-n viață
Scrijelită-n semnu' tău,
Cu mireasma dulce floare....
Tu ești eu, mereu te vreau.

NOI

Ducem noi oprîșul vieții
Și suișu-ngreunat,
Stăm mereu în calea ceții
Tot pășind ca orbul beat.

Îndesând desișul umbri
Ce ne însoțește-n drum,
Toți ne pierdem și mai sumbri
Printre fumuri făcând scrum.

Gândul minții ne-nconjoară
Presărând mii de idei,
Cea ce este o comoară
Moștenită de la Zei.

Ce gândim e că o floare,
Tot crescând în frumuseți,
Trece timpul și ea moare
Lăsând urme și tristeți.

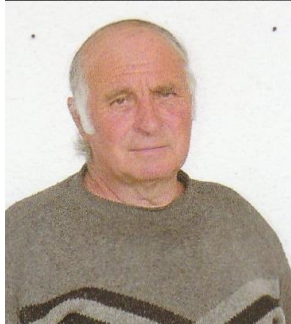
E frumos gându-n binețe
Ca un ram ce-i viguros,
În mlădița-i de noblețe
Va crește copac frumos.

Noi ca noii-mpingem veacul
Iar ce-i vechi privesc spre noi,
Noul învechește leacul
Iară vechiul suntem noi.

PILDA, CAUZA ȘI NECAZUL

Pilda este mereu vorba
Ce te-ajută să-nțelegi,
Dar în fapt făcând o faptă
De necaz te tot lovești.
Necazul are o cauză
Ce-și așterne drumul său,
De nu înțelegi mesajul,
Vai și-amar de capul tău.
Cauza este-ntodeauna
Un izvor de rău temut,
Dar mai este și fântâna
Calea bunului făcut.
Pilda,cauza, și necazul
Se ajută reciproc,
Este ca și vinu-n bote,
De bei mult, tu cazi în loc.
Și te-nvârți în jurul cozii
Întrebându-te mereu:
Ce-am făcut? Cu ce-s de vină?
Unde e păcatul meu?!

Mihail HANCERENCU

CRUCIATUL PĂPĂDIILOR

Din irizările de lumină
ale fulgerelor diamantelor,
eu rup franjuri de curcubeie,
pentru a orna
păpădia fluturelui tău...
iubita mea!

ȘTERG BRUMELE MEMORIEI, IUBIREA

Șterg brumele memoriei, iubirea
Din acuarela vreau a te-nțelege
Pe geamul ochilor, un petic rece,
Deschid cu palma caldă...regăsirea

Ivită din tomnatice polenuri
Păpușă dragă te-mbrăcam cu ochii.
Iubita mea, pluteai în scumpe rochii,
Baloane de săpun roteau refrenuri.

Timid, ades vroiam să mi te-apropii
Să strâng în brațe chipul unei copii,
Dar sepia te-nvăluia-n cerneală

Azi travestit, fluturele-i omidă,
Corabia s-a spart... e azi sordidă,
Țes scoici și ierburi haina-ți abisală.

TIMPUL POEZIEI

Ochilor! Câtă poezie doarme-n apele voastre!
Dar unde sunt Horele inimii mele aprinse
să deschidă porțile Soarelui gândirii,
în carul său ceresc să lumineze plaiurile pământului,
să pună lumina sa dulce pe pleoape,
în dimineața iubirii?

ECHO

Echo fecioară, a munților nimfă,
Cleștele brațelor inimii tale
Fost-a el strâns de-a curajului mână.
Fierul din forja privirii-ți încinse
Scos-ai cu dinții din gura sa mută.
Iute ciocanul iubirii lovească
Formei închiselor brațe prea albe,
Viața să-i dea, lovind pe nicovală
Codrului ce așezatu-ți-a pieptul.
Rece găsit-ai tu fierul lui Narcis
Inima-i apă de vorbe, asupra
Mult aruncat-ai și stinsul cuprins-ai
Chipul, rușinea ascuns-a în peșteri,
Vlaga ta toată din trup tu ai stors-o.
Crivățul iernii simțirilor sale
Gulerul nimfelor sus ridicat-a

-Zeii! Să iubească și el ne-mplinirea!
Setea iubirii lui fie nestinsă
Cheia a fost, ce deschide comoara
Inimii mamei Ramnunțului verde.
Cruntă porni ea să facă dreptate
Pună-l la stânca iubirii de sine,
Lege-l cu lanțul oglinzii cu valuri,
Vulturul inimii ca să-l sfârșească.

TATUAJ CU ALB

Cu vecele luminii navighez spre iarnă,
Sub chila pleoapelor pojghița toamnei crapă.
Când vămile ruginii banul mi-l întoarnă,
Din paradis zăpada-inimii podoabă,
Cu moțuri de egretă prinde să se-aștearnă.

Recurs mai face toamna, lieduri de orgolii
Voind pecețile zăpezii să le-nmoaie,
Dar gerul înspre seară își trimite solii,
Galerele de crivăț vâslele-ntretaie
Și iar întinde iarna plușul de magnolie.

La braț ca neaua firii plec la promenadă,
Protipendada-n valsuri etalează rochii.
La masa poeziei pusă-acum pe stradă
Argintării, cristaluri troienează rochii,
Pe broderii stelare-s inversă cascadă.

Troznesc gutuii-n aspre ramuri noduroase,
Tentaculele albe le gâtesc de gală.
Semira-n alb grădinile își suspendase,
Ceasornicul cu personaje din beteală,
Parada muzicală vântu-o declanșase.

Un Parthenon își ninge colonade-n zare,
Gimnastica de alb îmi recrează ochii.
Doar cactușii luminii primeniți în floare,
Transpun în poezie haina babei Dochii,
La curtea doamnei Iarnă-s cetățean de onoare.

PRIVIND DE PE PODUL DE LA CHERHANA

Se scurge cugetarea din Dunăre în mare,
Neliniștile vieții se scurg mereu la vale.
Pe puntea atemporală privesc spre cherhanale
Pășesc pe bârne arse, trec sinele-n uitare.

Țâșnesc în luciul apei hipnotice egrete,
Metafore răzlețe, iubiri neîmplinite,
Oglinzile curbează în valuri infinite
Necurgerile vieții se-adună în regrete.

Vâslesc pescarii tineri pe undele himere
Cu plasele bogate, în setci să prindă timpul
Alunecă iubirea și viața rupe nimbul
În zorii dimineții, treziți cu răni severe

Din când în când ne-ntoarcem cu sufletele mării
Desculț presează estul, cu tălpile de sare,
Schelete de corăbii se-ntrec din scufundare,
În Dunăre ne-ntoarcem cu versurile mării.

Tânjesc cu revărsarea-mi odihnă în lagună,
Spre algele de liniști, cu scoicile pe față.
Limanurile limpezi se tulbură în viață
Cristalele sonore vuiesc iar în furtună.

Ana Maria BALOSIN

Pierdută în spațiu

Review: Dacă trăiești veșnic gândindu-te la trecut, trecutul va deveni prezent, iar viața ta va fi o absurdă reluare. Trecutul te motivează să apreciezi prezentul, iar prezentul îți influențează viitorul. Eu cred că amintirile te definesc și rămân etern gravate în pergamentul sufletului, înfrumusețându-ți atât trecutul, cât și prezentul și viitorul. Dar, ce ai de făcut atunci când nu știi pe ce drum să o iei; când amintirile tale sunt captive în spatele unei uși cu paisprezece lacăte; când ai de ales dacă să lupți pentru a deschide lacătele trecutului sau să naufragiezi prin oceanul spațial pentru a pași pe insula viitorului?

„O singură alegere te poate transforma radical”.

„O singură alegere te poate distruge”.

„O singură alegere te va defini!”.

Eu sunt Eva și am treisprezece ani, cinci sute șazeci și patru de zile, douăzeci și trei de ore, cincizeci și nouă de minute și cincizeci și nouă de secunde. Sunt din New York și nu am hobby-uri, ca orice adolescent de vârsta mea. Am observat că de la accidentul care mi-a schimbat viața, mi-am descoperit un talent, scrisul, dar până și în scris sunt victima propriilor sentimente... Nu mai știu cine sunt, ce ar trebui să fac și simt cum înăuntrul meu gândurile, toate se izbesc, tunând și provocând o furtună, dar prefer să fiu anonimul propriilor amintiri decât să înfrunt realitatea.

În urmă cu șazeci și șase de zile s-a produs această radicală schimbare, vineri, ora 00:00, amnezia - diagnosticul stabilit. De atunci sunt doar un prizonier al unui salon dintr-un spital plin de agitație și gălăgie, dar eu am liniștea mea, sperând că nu voi fi una din persoanele abandonate într-un astfel de loc, așteptând o schimbare.

Azi, 13 decembrie 2015 sunt puțin mai optimist, deoarece e o zi specială, e ziua mea, așa mi-au spus asistentele. Nu-mi mai amintesc dacă mi-am sărbătorit vreodată ziua sau dacă am primit cadouri, dar nici nu-mi dolesc. În sufletul meu e iarnă acum, asemeni anotimpului de afară și ninge puternic, formând un scut de gheață care-mi îngreșește sufletul. Am observat azi dimineață o plăsuță roșie pe noptiera mea, care mi-a captat atenția de cum am deschis ochii, dar nu m-am îndurat s-o deschid. De două luni de când sunt aici am văzut multe lacrimi de bucurie atunci când ceilalți copii primeau cadouri și acelea erau singurele momente în care o undă de fericire adia prin sufletul meu rece. Eu nu mai am familie și nu cunosc pe

nimeni, cu excepția asistentelor, care până acum nu mi-au dezvăluit nimic despre trecutul meu... Uneori, le aud șoptind în miez de noapte pe la ușa salonului despre cruzii oameni care m-au abandonat aici fără resentimente, dar eu nu-i cunosc și nu vreau să-i judec. Poate plăsuța aceea de pe noptieră este de la ele, nu mă pot gândi că e de la un necunoscut. Cu toate astea, curiozitatea îmi dă avânt și întind mâna spre plăsuță, scoțând din ea o oglindă și un set de chei. Mă întreb la ce pot să folosesc cheile și mai privesc o dată în punguliță, crezând că am omis ceva, dar nu am omis nimic, asta-i tot. „O oglindă?” rostesc surprinsă. Nu m-am privit în oglindă până acum, poate din frica de a mă descoperi sau poate din încăpățănare, cred că acesta este momentul să o fac pentru prima dată. Am strâns bine oglinda și am îndreptat-o spre fața mea. M-am privit câteva secunde, iar apoi un fior puternic m-a fulgerat, închizându-mi ochii. Când i-am deschis, pluteam prin întunecatul univers. Mă simțeam precum un pește într-un ocean nemărginit. Inima mea trepida de spaimă, iar gândul că voi pica în adâncul acestei lumi mă făcea să respir greoi și să stau nemișcată. Frumusețea acestui loc mă făcea să cred că sunt într-un vis în care mii și mii de luminițe orbitoare dansau în această imensă mare de întuneric.

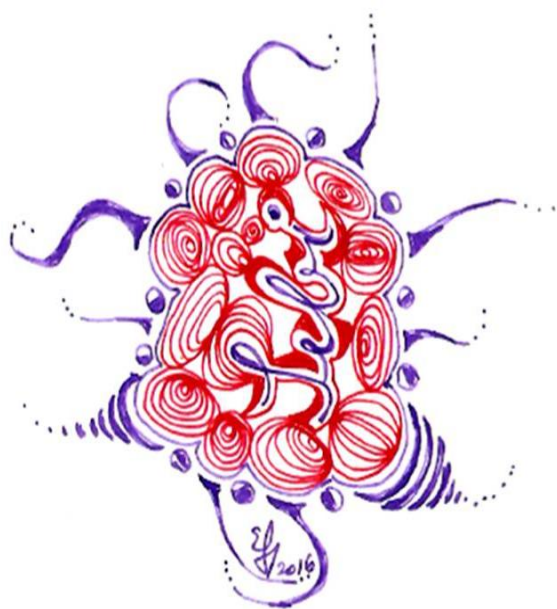
Asistentele mi-au spus că cerul este atât de întunecat, încât are nevoie de stele pentru a-l lumina, așa cum și noi avem nevoie de aer pentru a trăi. „Oare acesta este cerul?”. Și dacă este, cum pot să ajung din nou pe pământ? Privirea mea cercetătoare s-a îndreptat către una din luminițe. Era, cred, cea mai mare și luminoasă, dar se afla așa de departe... parcă erau mile până la ea. O cascadă de sentimente mi-au întunecat sufletul când am simțit că nu mai plutesc. Coșmarul căderii în gol devenise realitate. „Ajutor! Ajutor!”, strigam cu cea mai mare putere... cuvintele mele erau ecoul care împrăștia lumina și lovindu-se de stele se auzeau din ce în ce mai tare. Atunci mi-am zis: „Voi fi bine, închid ochii și totul va fi bine!”.

Cu cât mă îndepărtam mai tare de locul inițial, cu atât eram într-o atmosferă mai caldă. M-am liniștit pentru puțin timp, crezând că voi ajunge într-un loc plăcut, dar mă aflam din ce în ce mai aproape de un vulcan, care împrăștia atât lavă, cât și flăcări. Cred că aceasta este luminița cea mai mare și puternică. Acest calvar s-a sfârșit când am atins uscatul. Am deschis ochii, iar când am observat că mă aflam într-un munte de flăcări care fierbeau, m-am prăbușit la pământ. Cu ultimele puteri mi-am ridicat privirea și am zărit două uși. Atunci mi-am amintit de cheile primite, pe care le ținusem în mână până acum. M-am târât greoi, era cât pe ce să renunț, dar am auzit ticăitul unui ceas care m-a speriat inițial, dar apoi m-a motivat să lupt în continuare. Atunci mi-am zis: „Nu voi renunța!”. Simțeam că întregul meu corp ia foc, odată cu hainele și fiecare celulă din corpul meu zvăcnește, ducând un război una cu alta pentru a trăi. Când

(continuare în pag. 34)

am simțit o undă de răcoare, o răcoare mirifică, am început să mă lupt cu mine însămi ca să ajung mai aproape de ea și să îi simt brațele reci, care să-mi vindece arsurile. M-am simțit ușurată când răcoarea m-a învăluit și m-am ridicat, agățându-mă de una din uși. Am luat șiragul de chei și m-am repezit să o deschid, dar m-am oprit brusc când am văzut că sunt diferite. Am atins-o pe cea aurită și am văzut prin vizorul ei o familie fericită, care se simțea împlinită, când primise darul de la Dumnezeu, un copil așa drăgălaș și mi-aș fi dorit ca acea familie să fie a mea. M-am bucurat așa de tare când am zărit o brățară din platină pe mâna bebelușului, pe care o purtam și eu, acum. În momentul acela am știut că aceea este familia mea. Ce puteam să-mi doresc mai mult, decât să-mi retrăiesc amintirile alături de ea; să simt iubirea unui părinte, să ne bucurăm, să stăm împreună de sărbători? Cu toate astea, m-am apropiat și de cealaltă ușă. Am atins diamantul care învelea ușa și am privit prin vizor. Am zărit o Eva care avea o familie minunată, era atât de bucuroasă, iar împlinirea i se citea în ochi. Aș fi fost dispusă să distrug ușa, numai să ajung acolo.

Extremitățile au început să-mi înghețe, iar în mintea mea răsunau cuvintele „TRECUT sau VIITOR”; atunci am realizat care e sarcina mea și care-mi era cadoul, puteam alege unde vreau să trăiesc. Dar cum poți să alegi, dacă să-ți cunoști familia sau dacă să-ți faci una? Cum să alegi trecutul, dacă nu vei avea un viitor? Și cum să alegi viitorul dacă nu ai un trecut? Simțeam cum inima mea îngheață treptat...și știam că nu mai am mult timp la dispoziție să aleg. Am ales cheia și am introdus-o în broască. Mâna mea tremura și cu ea tremura și sufletul meu. Am pus mâna pe clanță și am apăsat-o spunând: „TOTUL SAU NIMIC!”.

Academia Europeană a Societății Civile comunică:

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL de POEZIE
“RENATA VEREJANU” - ediția a III-a

Chișinău, Rep. Moldova, 1 mar - 1 sept 2016

Comunicăm potențialilor participanți:

-Festivalul Internațional de Poezie “Renata Verejanu” a devenit o frumoasă tradiție, iar desfășurarea acestui proiect nu poate fi stopată, indiferent de cine vine sau pleacă de la putere... Acest original proiect literar/cultural din spațiul Limbii Române se va realiza an de an, atâta timp cât îndrăgostiții de frumos vor căuta Poezia.

-Cei care doresc să se înscrie la ediția a III-a a Festivalului au posibilitatea să ne comunice direct, la sediul Academiei ESC din Chișinău, sau la adresa de e-mail: festivalnationalrv@gmail.com

-Primele ediții au dovedit că numele protagonistei garantează succesul acestui proiect prin care se promovează talentele neamului românesc și nu numai: poeți, declamatori, traducători, esești, compozitori, interpreți...

-Pentru a participa la Concurs, participanții din străinătate vor trimite online, astfel:

Secțiunea “Poezie de autor” - până la 5 poezii proprii, CV, 1-3 poze color

Secțiunea “Eseu” - un eseu despre poezia Renatei Verejanu (max. 3 pagini A4 (despre o carte, un grupaj de poezie sau o poezie), CV, 1-3 poze color

Secțiunea “Traduceri” - 1-5 poezii de ale poetei Renata Verejanu, traduse calitativ din limba română în oricare altă limbă, CV, 1-3 poze color

Secțiunea “Compoziție” - un cântec pe versuri de Renata Verejanu (în orice limbă), CV, 1-3 poze color. La această Secțiune materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 iunie 2016

-Secțiunea “Recital” - participanții comunică titlul poeziei din opera poetică a scriitoarei, pe care o vor recita în Concurs (ar fi un plus dacă se alătură și o înregistrare audio/video), CV, 1-3 poze color.

La primele trei secțiuni materialele se primesc în perioada 1 martie - 1 mai 2016. Fiecare concurent poate participa la maximum 3 secțiuni. La Festival pot participa cetățeni indiferent de: țara de origine, naționalitate, religie, stare socială, limită de vârstă.

Serviciul de Presă al Academiei Europene a Societății Civile, autorul și realizatorul proiectului

Elena-Andreea ION

RĂDĂCINĂ DE CUVÂNT

A înfrunzit dintr-o tăcere, dintr-o umbră de durere
și dintr-un apus de soare.

Cucubeu ieșit în noapte fără stele parfumate,
izvorât din așteptare, pasiune și răbdare,
rădăcină de cuvânt bătută de ploi, de vânt.

A înflorit dintr-o iubire pe care muntele o știe
și câmpia, și podețul,
marea, întreg Universul.

Doar poetul, regetit, printre vers a ațipit
furat de un pui de gând dintr-un freamăt de cuvânt,
așteptând ca un nebun anii să-i adune-n pumn.

UNDE O FI ACUMA OARE?

A venit dintr-o încercare,
dintr-un zâmbet cu răbdare,
a venit căzut de sus,
dintr-un gând de nepătruns.
A venit un vers de-o șchioapă
dintr-o poezie stearpă,
dintr-o muzică străină
cu parfum de violină.

A venit sărac de vorbe,
dar bătea haios la tobe
și năștea o poezie.

Ea, bătută de cuvânt,
alerga pe ram de gând
și se-mprăștia în zare.

Unde o fi acuma oare?

BOB DE ȘOAPTĂ

A înflorit un bob de șoaptă
dintr-o ramură uscată,
dintr-o umbră parfumată.
A venit hai-hui să cânte
pe sub florile plâpânde
uite-un greiere voinic
răsărit dintr-un nimic.
Din nimicul care tace
și ușor de toate face,
din nimicul care adoarme
lângă razele de soare
poleite cu suspin,
cu glas dulce de pelin.

A înflorit un bob de vis
ce a promis un Paradis...
Numai poezia știe
cum s-a dus spre cununie!

TOT CADE PESTE MINE

Toamna se lasă bătrână
peste câmpuri,
vântul aleargă sălbatic,
îmi șuieră-n urechi
amurgul ploii reci
răsărită din lacrimile-mi
albe.

Mi-am ascuns sufletul bolnav
între frunzele de toamnă
căzute,
mi-am întins brațele
peste covorul arămiu,
dar trupul meu s-a descompus

când așteptarea mi-a trecut
prin oasele albe
ca un fior de poezie,
o șoaptă de împlinire
ce nu mai vineri de când toamna tot cade
peste mine...

ARBORE

Timpul vitreg mă aruncă iar
într-un strat de cenușă.
Nu știi de merg ori m-am oprit,
de fug și sufletul de o fi ieșit
din mine, trist sau fericit.

Sunt un arbore plin de vânt
sau cuvântul neîntors în cuvânt.
Sunt eu, cea care sunt
sau am rămas
cea care am fost?

TE-A ZĂRIT, PARCĂ A FOST IERI

Te-a zărit într-un ungher
vers pribeag, căzut din cer
cu ochi frageți de copil,
cu gând proaspăt, infantil.
Miroseai a flori de soc
și parfum de busuioc.
Te-a zărit, parcă a fost ieri,
te-a atins cu firul ei
de creion, cu pană groasă
și gândirea friguroasă,
te-a atins ca pe o cetate unde
visurile toate poartă aur de la stele,
rânduri albe de mărgele.

Tu aveai cununi de șoapte
de la Sfinți discret pudrate
și tărie îngerească
gându-n taină să șoptească!

Lucia PĂTRAȘCU

FORȚA CURAJULUI de GEORGETA DAMIAN

Volumul „*Forța curajului*”, semnat de Doamna **Georgeta Damian**, Editura *Academica*, Galați 2005, este dovada unei izbândiri în lupta cu (aproape!) imposibilul, realizată prin eforturile cumulate ale celor implicați în această poveste adevărată și grea.

Punctul principal al acestei cărți este dârzenia și perseverența cu care Vlad („*înainte de a împlini un an, fiului meu, Vlad, i se pune diagnosticul de acondroplazie*”, o boală congenitală de cauze necunoscute care afectează oasele lungi ale corpului uman), reușește să se mobilizeze pentru a-și realiza dorința sa de vindecare. Alături de el sunt cei dragi, mama sa Georgeta, tatăl său Vali, sora Alina, apropiații firești, rudele, prietenii cunoscuți și necunoscuți, toți cei care îi însoțesc cărările întortocheate prin labirintul atâtor încercări dureroase, nepregătând să presare peste tot florile înțelegerii și ale iubirii. Toți ceilalți oameni, medici din țară și din străinătate, asistenți și asistente, profesori și colegi de școală, terapeuți, oameni simpli, care empatizează cu deznădejdea acestei familii și înțeleg acel curaj ce vine dintr-o mare credință în Dumnezeu. Oameni, al căror nume autoarea îl așează în paginile scrise, ca într-o *carte de onoare*, ce trebuie citită cu respect și grațitudine.

Într-un gest de recunoștință, autoarea volumului, doamna **Georgeta Damian**, a scris despre toți cei care au participat cu dăruirea lor fizică, morală și materială la împăcarea unui destin nemilos cu armonia demnității personale la care oricare om are dreptul și pentru care merită să luptăm. Această poveste cu final fericit pare a avea un motto convingător: „*Biruința nu-i obligatorie. Obligatorie este lupta*”, cuvinte pe care le aflăm la sfârșitul cărții, în acele pagini ce cuprind un adevărat *decalog* prin care autoarea, mamă care a trecut împreună cu Vlad, fiul său, prin furcile caudine ale unei lupte dure din care au ieșit învingători, are puterea să sintetizeze tot efortul făcut și tot ajutorul primit.

Volumul „*Forța curajului*”, pe care autoarea **Georgeta Damian**, citând din Gabriel Liiceanu, îl consideră „*o scrisoare către departele nostru*” este, de fapt, manualul care ne învață omnia și, odată în plus, credința în Dumnezeu și în bunătatea oamenilor, întotdeauna solidari cu semenii aflați în dificultate. Avem în față un tratat de medicină scris mai altfel, deoarece acesta nu vine de la profesori eminenți, titrați, cei care scriu pentru studenții lor, ci de la cea mai îndreptățită *dăscăliță*, o *dăscăliță* care ne învață curajul conștientizării problemei ce va trebui rezolvată, o mamă care descrie cu lux de amănunte procedurile pe care le suportă fiul său pentru devenirea sa spre starea de normalitate, o mamă care luptă împreună cu el, pentru el. Ce dacă este vorba de „*cuie în oase*” pentru alungirea și consolidarea lor, ca să mă refer doar la atât? Ce dacă la un moment dat „*lumea lui se împarte între pereții spitalului și dincolo, în libertate și normalitate*”. Toate eforturile, lupta cu durerile fizice și morale transformă omul. Acum „*este evidentă diferența dintre Vlad - copilul din urmă cu câțiva ani și Vlad - adultul de azi*”.

GEORGETA DAMIAN

**FORȚA
CURAJULUI**

Avem în față nu un volum, nu o carte, nu o plachetă (deși scriitura autoarei dovedește un adevărat talent literar prin analizele psihologice aducătoare de neliniști, întrebări și răspunsuri!), ci un adevărat *dar* ce ne îmbogățește pe noi, cei neîndumnezeiți cu atâta putere și înțelepciune. Desigur că nu este o carte de beletristică în sensul cel mai pur, nu cuprinde pasaje imaginative, iar descrierile de natură nu pictează paginile ca în orice altă scriere. Aici, petele de culoare care bucură ochiul sunt doar fotografiile care însoțesc evoluția fiului de la „*...micul Maradona*” până la „*...răsfățatul fetelor*”. Deoarece, Vlad învinge!... „*Cei ce seamănă cu lacrimi, cu bucurie vor aduna*”. Spune autoarea: „*Dacă fie și o singură persoană, citind această carte, găsește curajul să plece la luptă și să meargă până la capăt, atunci aceste rânduri își vor fi atins scopul*”. O lecție de viață, ce ne spune tuturor: *Ocroțiți hotarul de viață al copiilor, lărgiți-i circumferința zi de zi și încununați-o cu florile iubirii!*

Astăzi, când eu mă aplec asupra acestor rânduri cu înduioșare și multă dragoste, Vlad, învingătorul Vlad, este „*Vlad Damian, singurul român care s-a operat în Franța la sfârșitul anilor 90 și a câștigat peste 20 de centimetri în înălțime, după ce și-a lungit și tibia și femurul în operații succesive! Dacă îl privești astăzi pe profesorul de muzică Vlad Damian îți vine greu să crezi că tânărul de aproape 1 metru 70 de astăzi abia depășea în urmă cu 16 ani 1 metru 40. Și totuși, dorința să de a fi mai înalt i-a fost*

(continuare în pag. 37)

îndeplinită la capătul a trei ani foarte dure și plini de privațiuni" (citată din *Reportajele televiziunii TVR - 24 mai 2014*).

Relevante sunt ecourile pe care le-au simțit toți ce care au citit paginile pline de durere nemărginită și curaj mângâiat de *Sfintele Palme Dumnezeiești* întru întărire și împlinire. Am vrea să amintim câteva nume care apar în ediția a doua a cărții sub titlul „*Gândurile și sentimentele unor prieteni*” (după citirea cărții „*Forța curajului*” - **Georgeta Damian**), reacții în care vom întâlni exprimarea unor sentimente deosebite despre această fericită finalitate a unei lecții de viață. Iată-i pe cei care au scris până acum despre familia Damian, un exemplu de curaj și dăruire: **Liviu Palade**, conf. dr. ing., Universitatea din Lyon, Franța; **Monel Tratatovici**, inginer navalist și campion național universitar de șah al României, Israel; **Dan Mihalcea**, inginer frigotehnist Cluj; **Elena și Cătălin Dobrea**, ingineri, Suedia; **Laura Ivașcu**, inginer, Italia; **Alexandru Dobrovicescu**, prof., dr. inginer, Universitatea „Politehnica” București; **Liliana Huțanu**, ing. frigotehnist, Galați; **Bogdan Horbaniciu**, prof. dr. inginer, Universitatea „Gh. Asachi”, Iași; **Camelia Solomon**, inginer, Girona, Spania; **Carmen Dumitrescu**, inginer, Toronto, Canada; **Dana Debu**, inginer, Londra, Anglia; **Gabriela Babeș**, Brașov; **Iana Druță**, inginer, București; **Irène și Antoine de Santis**, amici, Paris, Franța; **Leontin Surdeanu**, student, Barcelona, Spania; **Marlena Pleșa**, avocat, Galați; **Michaela Ceresnea**, medic, Paris; **Emă Panaite**, prof., dr. inginer, Universitatea „Gh. Asachi”, Iași; **Gh. Popescu**, prof., dr. ing., Universitatea „Politehnica” București; **Raluca Druță Gheorghiu**, sociolog, Montreal, Canada; **Veronica Tiron**, inginer, Galați; **Cătălina Neculiță**, studentă, IEI, Galați; **Veronica Balaj**, scriitor-jurnalist Radio Timișoara; **Carmen Sabău**, radio-chimist, Bolingbrook, Chicago, SUA; **Ionescu Cătălin Irinel**, lt.col (r), inginer, expert criminalist; **Crina Enache (Cocari)**, inginer, Michigan, SUA și **Virgil Nistru Țigănuș**, Revista „Dominus”, Galați, din cuvintele căruia ne vom permite să cităm în încheiere, (cu scuze pentru ceilalți, care își merită, de asemenea, omagiul nostru): „*Volumul FORȚA CURAJULUI prezintă jurnalul unei comunități de oameni de omenie într-o lume tot mai egoistă... Este dintre cele mai impresionante mărturii despre curajul, dragostea, încrederea și solidaritatea în suferință. Autoarea se integrează în familia spiritelor ocrotitoare ale femeilor române. O recomandă frustețea și plasticitatea discursului, muzicalitatea gregoriană a frazei, adică un aliaj de încredere, căldură și speranță*”.

cum Goethe, dar și alții, din aceeași epocă" [1, p. 28]: „*Ce arătare! Ah, ce lumină! Stea albă a căzut în grădină./ Necăutată, neașteptată: noroc./ Săgeată, floare și foc./ În iarbă înaltă, în mare mătasă / Căzu din a veacului casă./ S-a întors, ah, în lume o stea./ Mi-s mâinile arse de ea.*” (Cerească atingere)

Cunoscând profund sistemul filosofic a lui Freud, Adler, Jung, Lacan, care au oferit o imagine convingătoare despre inconștient, în calitatea lor de medici, de psihanalisti, Lucian Blaga va elabora un sistem filosofic nou, propunând o cu totul altă abordare a inconștientului. Filosoful român afirmă ideea că "inconștientul este un domeniu independent cu structuri și cu o dinamică proprie, de asemenea cu categorii și forme cognitive proprii", [1, p.29], având, deci, "o cunoaștere proprie". După C.G Jung, inconștientul înseamnă "un alt meniu decât conștientul." [3, p. 48]. Oare C.G.Jung nu spune la fel? Și Blaga, poetul, susține: „*Intrat-a noaptea-n burg, fără de vamă. / Și-i dat să ningă iar sub ore sure./ Tânjesc pe streșinile catedralei / Medievale duhuri de pădure./ Bătaia ceasului stârnește liliacul / Din somnul lung, în care s-așezase./ Cenușa îngerilor arși în ceruri/ Ne cade fulgind pe umeri și pe case.*”(Anno domini)

Pentru a ne clarifica gândul, a reflecta asupra a ceea ce avem de făcut, am recurs la dialogul interior, precum își propunea Socrate. Am stat la sfat cu noi înșine, precum și-a propus peste ani Lucian Blaga, descoperind **inconștientul**, structurat în nenumărate nivele, profunzimi, unele aproape la suprafață, altele mult mai profunde, **pe când multe altele** foarte adânci în care se păstrează poate că și "o memorie a întregii umanități". Aceste gânduri, aceste idei Jung le oferă cu numele de **Arhetipuri**. Și Blaga și Jung constată că anume **inconștientul** este izvorul activității noastre **conștiente**. Blaga insistă pe dialogul permanent dintre conștient și inconștient, că această comunicare e continuă și constantă, comunicare pe care filosoful posibil a auzit-o nu o dată de-ndată ce a numit-o **personanță**.

"Există în inconștient o magmă rămasă încă neghicită, o magmă de atitudini și de moduri de a reacționa după o logică, alta dar nu mai puțin tare decât a conștienței, un ritm interior, consolidat într-un fel de tainic simțământ al destinului, un apetit primar pentru forme, o efervescentă a închipuirii dătătoare de sens, un mănunchi de inițiative de o putere spărgătoare de stavili... Toate aceste atitudini, orizonturi, accente, inițiative, răzbat în pofida presiunii ce-o exercită conștiința asupra lor, ca de sub humă, în lumina de deasupra" [1, p.48]. Această comunicare între conștient și inconștient - e metafora. Deși „*Lucian Blaga e mut ca o lebădă. / În patria sa.*” (Autoportret)

Referințe

1. Blaga, Lucian. *Trilogia culturii. Humanitas, București, 2011*
2. Blaga, Lucian. *Trilogia cunoașterii, Humanitas, Buc., 2003*
3. C.G. Jung. *Puterea sufletului*, IV, Ed. Anima, 1994
4. Martin Heidegger. *Originea operei de artă, București, 1982*
5. Cimpoi, Mihai. *Lucian Blaga, Paradisiacul, Luciferic, Mioriticul, Iași, 2012*

Comunicare prezentată la Conferința Științifică a Doctoranzilor „**Tendențe contemporane ale dezvoltării științei: viziuni ale tinerilor cercetători**” (Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, 25 mai 2016, Chișinău)

Petre RĂU

Visul cu diavolul

Acum își pusese o parte din speranțe în fețele biseri-cești de la mănăstire, măicuțele care i-au oferit un adăpost aici pe perioada de timp cât vor dura lucrările la care el fusese angajat ca tâmplar. Nu se mai arătase de multă vreme prin satul natal, iar de câteva săptămâni de când își canalizase întreaga energie fizică și spirituală treburilor sale de aici, chiar dacă locurile de baștină nu erau prea îndepăr-tate, nu părăsise mănăstirea niciodată pentru a ajunge la ele.

E drept, printre cei ce veneau de departe la slujbele din acest lăcaș sfânt nu recunosc niciodată vreun consătean de-al lui. Se ferea însă să intre în discuție cu lumea și nicio-dată nu i-a întrebat nimic pe străini despre ce mai era și ce se mai întâmpla dincolo de zidurile mănăstirii. Nu voia să mai știe nimic despre lumea aceea dezlănțuită a satului natal, care îi răpise tot ce avusese mai drag și-l aruncase pe drumuri fără întoarcere.

Își aminti cum l-a visat prima oară pe diavol. Era la scurt timp după moartea Anei. Obişnuia să stea noaptea târ-ziu și să citească singur în odăița de la vale, pe o laviță, acolo unde îl prindea uneori somnul cu vreo carte în mână, din acelea pe care le împrumuta de la preotul Nazare. Cărțile îl tulburau foarte mult și-i întăreau convingerea că, alături de Dumnezeu, lumea era stăpânită de o putere potrivnică, asupra căreia nici atotputernicul ceresc nu avea ce să-i facă. Lecturile îl îndepărtaseră de aproape toți copiii de vârsta lui din sat, cei mai mulți dintre ei nu aveau așa preocupări și preferau uneori să-l ia peste picior când le împărțea din cele ce afla el de prin cărți.

Ațipise în cămăruța aceea, însă prin somn mai auzea încă vâjăitul moale al pârăului care se strecura liniștit prin văgăuna din spatele casei. Auzea orăcăitul broaștelor și dintr-odată s-a trezit sus pe malul Tolocului. Malul acesta era cel mai prăpăstios mal din câte văzuse vreodată. Era din cale afară de abrupt, era așa de înalt încât Oreste, care nu văzuse până atunci cum arată un munte adevărat, însă știa câte ceva din ce citise prin cărți, îl asemuia cu unul dintre cei mai înalți munți. Doar că malul era în totalitatea lui din lut galben și nu din stâncă sau piatră. De altfel, în mintea lui așa credea că trebuie să arate un munte, ca niște maluri înalte precum cel al Tolocului, doar că nu din lut și pământ uscat ca acesta, ci din stâncă.

Dealul Tolocului se afla în țarina satului, la intrarea din-spre nord a acestuia, și purta la poale lui apele pârăului Valea Rea, aduse de nu se știe de unde. Malul drept avea aproape o sută de metri înălțime și nu avea vegetație decât sus, pe pisc și jos la poale, pe lângă albia pârăului ce se scurgea la buza malului. De multe ori veneau aici copiii satului să-și pască animalele în vegetația abundentă din vârf sau din valea întunecată pe sub care se scurgeau apele mi-

Boem@ 8 / 2016

cuțului pârăiaș. Chiar dacă feroase în sălbăticia lor, aceste locuri erau preferate. Aici, copiii se împărțeau deseori în două tabere, cei de sus - din vârful dealului, și cei din vale. Se separau după reguli dictate de cele mai recente afinități sau dușmăni copilărești de-ale lor. De la distanța aceea enormă dintre cele două cete gălăgioase nu se puteau auzi unii pe alții decât cu mare dificultate și nici nu prea aveau cum să se amenințe în mod direct. Susul malului era dominat, de regulă, de cei mai tari, cuceritorii, care puteau să-i bolovănească în voie pe cei mai slabi din vale. Însă și cei de jos aveau locurile lor tainice, adăposturi minunate, care îi fereau de multele primejdii: se ascundeau în peșterile și scorburile din mal și de acolo iscodeau, urmăreau și scoteau țipete de triumf când prin fața lor se prăbușeau, aruncate de cei de sus, bucăți mari de lut galben, putred și uscat, desprinse din mal.

În visul acela Oreste se plimba liniștit și singur pe marginea acelei prăpăstii. În sufletul lui era lumină și se simțea liber și fericit.

Se lăsă de îndată îmbătat de cântecul păsă-rilor ascunse prin desigurile din preajmă, de mireas-ma florilor, în timp ce cu privirea sa nevinovată cerceta natura să descopere sensul pus în toate cele ale firii. Alături de sufletul său, care plutea acum pe deasupra prăpastiei, până dincolo, într-o lume pe care abia atunci o descoperea, se afla Ana - blândă, învăluită în acel vis cu simțire de rățacire. Mintea îi era împresurată de vis.

Diavolul i-a apărut în cale așa, dintr-odată. Se proptise pur și simplu în fața lui, înfingându-și adânc un picior întunecat în pământ, aruncându-i un zâm-bet sfidător și așteptându-l parcă să se apropie. Îi făcea semne discrete, chemându-l la dânsul, așa cum un făcător de rele ademenește un copil ca să-l piardă. Câtă șiretenie surdă se vedea pe fața lui, câtă credință arbora că îl va ispiti! Sufletul lui Oreste s-a cutremurat de groază și, cu un țipăt înfricoșător care sfâșie malul și se amplifică peste vale în zeci de ecouri sălbatic, luă o piatră și o aruncă spre bestie cu toată puterea.

Se trezise din vis plângând, lac de nădu-șeală, într-un țipăt care nu mai conținea. Tremura ca varga și nu înțelegea de ce se afla în întuneric, întrucât în visul acela era multă lumină. Tatăl său, care se trezise brusc din somn, auzindu-l, fără să întrebe nimic, a venit la el, l-a mângâiat pe creștet și l-a luat în noaptea aceea să doarmă cu el în patul său larg. Iar Oreste închise ochii și se lăsă alintat ușor, sprijinit de un braț puternic și atent. Și îi era atât de bine așa, atâta liniște avea în suflet, că parcă era pentru prima dată când simțea că este acoperit cu o dragoste de care avea atâta nevoie. A înțeles cu acest prilej, fără să rostească vreun cuvânt, că își dorea mult dragostea cuiva...

De atunci n-a mai îndrăznit niciodată să se culce singur în cămăruța de la vale.

(fragment din romanul în curs de apariție
"Evanghelia după Potop")

Charles BAUDELAIRE

Orbii

O, suflete, privește-i! sunt triști și singuratici
Ridicoli fără voie, sinistre manechine
Țintind spre nicăierea priviri de umbră pline
Neștiutori de lume, cu umblet de lunatici.

Pe fața lor se stinge a cerului lumină!
Ei ochii și-i îndreaptă spre larga depărtare
Și-așa cum trec pe stradă spre-o-nchipuită zare
Oricât de greu li-e gândul, ei fruntea nu și-o-nclină.

Se pierd prin noaptea soră cu veșnica tăcere...
Tu râzi și cânti, cetate cu lacomă plăcere
Și voluptatea vieții cu frenezie-o sorbi.

Mă vezi numai pe mine, mai jalnic decât ei
Iar inima mă-ntreabă, când trec cu pașii grei
- De ce-și ridică ochii spre cer, sărmanii orbii?

Deseară ce vei spune...

Deseară ce vei spune, biet suflet solitar,
Tu, inimă, uscată pe vremuri, ce vei spune
Ființei preafrumoase, preascumpe și preabune
Ai cărei ochi deodată te-nviorară iar?

-Vom pune-orgoliul nostru de-a pururi s-o slăvească;
Poruncile-i domoale neprețuite sunt;
Pătruns de duh e trupu-i ca plasma îngerească;
Privirea ei ne-mbracă în luminos veșmânt.

Oricând, în toiul nopții și în singurătate
Sau ziua-n larma străzii și-a omeneștii gloate,
Fantasma ei în aer ca flacăra dansează

Și spune: "Sunt frumoasă și vreau cu strășnicie
De dragul meu Frumosul drag veșnic să vă fie.
Eu sunt Madona, Muza și Îngerul de pază".

Unei trecătoare

Asurzitoare, strada în jurul meu mugea.
Înaltă și subțire, durere maiestooasă
În voalurile-i negre de doliu, fastuoasă
Și mândră, o femeie trecu prin fața mea

Cu sprinten mers și zvelte picioare statuare.
Eu mă-mbătam privind-o și beam, ca pe-un venin,
Din ochiul ei, cer vânat de uragane plin,
Plăcerea ce ucide și vraja care doare.

Un fulger... apoi noaptea! - Făptură fără drum,
Tu care c-o privire m-ai renăscut deodată,
Abia în veșnicie te voi vedea de-acum?

În alte părți, departe! târziu! sau *niciodată!*
Căci nu-mi cunoști cărarea, nu știu spre ce mergeai
O, tu zadarnic dragă, o tu, care știai!

Albatrosul

Din joacă, marinarii la bord, din când în când
Prind albatroși, mari păsări călătorind pe mare
Care-nsoțesc, tovarăși de drum cu zborul blând
Corabia pornită pe valurile-amare.

Pe punte jos, ei, care sus în azur sunt regi
Acuma par ființe stângace și sfioase
Și-aripile lor albe și mari le lasă, blegi
Ca niște vâsle grele s-atârne caraghioase

Cât de greoi se mișcă drumețul cu aripe!
Frumos cândva, acuma ce slut e și plâpând
Unu-i lovește pliscul cu gâtul unei pipe
Și altul fără milă îl strâmbă șchiopătând.

Poetul e asemeni cu prințul vastei zări
Ce-și râde de săgeată și prin furtuni aleargă
Jos pe pământ și printre batjocuri și ocări
Aripele-i immense-l împiedică să meargă.

Genunea

Pascal și-avea abisul cu dânsul mișcător,
- Vâltoare, vai! E totul, - dorință, gest, visare,
Cuvânt! Și peste păru-mi stând drept, în clătinare,
Am resimțit adesea cum trece groază-n zbor.

Sus, jos, și pretutindeni, adâncul, larga zare,
Tăcerea, nesfârșitul mă țin în gheara lor...
Și Dumnezeu pe noaptea-mi cu-n deget știutor
Șchițează lungi coșmaruri, mereu renăscătoare.

De somn m-alungă spaima ca de un puț profund,
Plin de nelămurite orori și fără fund;
Văd numai veșnicie prin geamurile toate.

Și duhul meu, de-a pururi cu ameteți luptând,
Răvnește-a neființei insensibilitate.
- Din Numere și Forme, nu pot ieși nicicând!

(Traduceri de: Al. Philippide, Al. Hodos)

Maria STRÂMBEI

PSEUDOBASM

A fost odată ca niciodată o fetiță, o micuță fată...

Odată ca niciodată, această fetiță s-a născut fără vreo bizanterie în jurul nașterii ei. N-avea nici părul de aur, nici vreo zână care s-o înzestreze cu daruri inimaginabile dintr-o rotire de baghetă, iar părinții ei nu erau nici împărați, nici conți, nici lorzi. Atâta doar că micuța s-a trezit îmbibată în basmele unei bunicuțe cu părul alb dintotdeauna, ce avea niște cărți pline până la refuz cu balauri, Feți-Frumoși, Cosânzene și Roș-Împărați, cărți vechi, ici-acolo cu vreun motan supradimensionat, încălțat și dichisit, desenat în tușe. Se înțelege atunci de ce noul bulgăre de viață răsărea pe zi ce trece cu urechile tot mai ciulite și ochii măriți îndestul încât imaginația să poată zări prin ei.

Și scufundată atât de bine în magiunul fantastic dăruit de bunica, ea n-a fost atentă să observe când ochii din spatele lentilelor groase au fost înlocuiți de unii noi și zeloși, împleticiți la început, și apoi din ce în ce mai rapizi și mai curioși, ochii ei, absorbind ca un burete toate filmele derulate în spatele retinei la deschiderea cărților ăloră fermecate. Atât de ocupată fiind, micuței fete nu i-a dat niciodată prin cap să se întrebe dacă vreii lungi ce suțineau cartea în poale, dacă brațele ei albicioase, sunt și ele ale unei prințese identice cu cele ascunse printre litere, sau nu. Erau cu siguranță doar instrumentul cu care paginile se întorceau din când în când, astfel ca firul basmului să curgă netulburat. Treptat și ireversibil, în mintea ei s-au delimitat două tărâmurii, clare ca uleiul și apa, imposibil de contopit: realitatea și basmul. Realitatea, toate acele momente în care ochii ei nu îmbrățișau volumele, atunci când mămica rupea blând transa, lipind cele doua coperte cu un zgomot surd și luând-o de mână, la masă. Realitatea se forma din blocurile pătrătoase și maronii ce se vedeau de la balconul dormitorului ei și din dezordinea de jucării, bune sau stricate, îngrămădite în spatele fotoliului, într-o fostă cutie a mașinii de spălat. Iar basmul? Oh, atât de diferit de realitate, atotcuprinzător însuși prin numele său. Basmul era cu prinți, cu pajiști îndepărtate, unde oamenii mâncau mere de aur și cocoșii înghițeau sate întregi, fără ca aceasta să fie o ciudățenie. Cele două tărâmurii erau indubitabil diferite și nici un lucru din realitate nu putea fi identic cu unul din basm. Aceaste diferențe incontestabile au produs în ea, cu timpul, o asimetrie profundă: astfel că una era fetița ce juca șotron în fața blocului și alta entitatea privilegiată ce asista cu sufletul la gură la toate bătăliile, dorindu-și în secret să mai câștige și zmeul ăla, săracul, câteodată, că prea ia el, Făt-Frumos, toate llenele. Și apoi foarte ciudat că pe toate le cheamă Ileana, se gândea câteodată fetița, că doar și pe bunica tot Ileana o cheamă, și poate-poate o fi fost și ea tânără exact în aceleași vremuri cu faimosul „Odată ca niciodată”. Curios lucru că n-a întrebat-o niciodată despre această coincidență, știa ea oricum ce știa, dacă bunica era aici și îi citea ei povești, n-avea cum să fie aceeași Ileană cu cea de pe tărâmul celălalt. Hotărât lucru, tărâmurile nu se vor putea atinge sau amesteca în vecii vecilor.

De aceea i se părea scandalos cum unele fetițe de vârsta ei se jucau de-a prințesele în parc. Parcă îi era ei rușine de nerușinarea lor. I se părea un păcat, o aberație,

să fie strigată o minciună atât de sfruntată în gura mare. În unele dăți, mergea la ele și le spunea să se oprească. Copilele, firesc, întrebau: „De ce?” La care fetița noastră tăcea și le privea cu intensitate. Întrebarea aceasta îi apărea atât de stupidă, încât nimeni niciodată nu s-a obosit să-i caute un răspuns. Desigur că blestemele nu o ascultau și-și continuau ritualul păgân, iar ea fugea în casă, cu ochii plini de lacrimi de neputință și citea, citea, citea. „Nu există prințese în realitate. Nu există prințese în realitate. Nu există prințese în realitate. Fetițele alea sunt niște impostoare.” Își repeta ea continuu în minte, plonjând printre adevăratele domnițe cu sânge-albastru.

De aceea vă spun cu atâta certitudine că fetița noastră nu s-a considerat niciodată o prințesă. Dintre toți, ea știa cel mai bine de ce n-ar fi putut fi niciodată una.

Tot din cărți a aflat mitica și despre iubire. În toate basmele, prințul se îndrăgostește primul de prințesă, face pentru ea un gest nemaipomenit ca să o dovedească, iar apoi cei doi trăiesc fericiți până la adânci bătrâneți. Câteodată, și prințesa se îndrăgostește de prinț, dar asta nu ni se precizează întotdeauna. La început, fetiței i s-a părut puțin aiurea că cei doi nu prea apucă să se cunoască înainte de „până la adânci bătrâneți”, dar cum i se garanta că vor trăi fericiți și cum ea deja știa că Făt-Frumos e un tip de treabă, nu prea și-a bătut capul cu asta. Dragostea era, deci, o noțiune cu care ea era perfect familiarizată, aparținând strict tărâmului de basm, la fel de comună ca zmeul sau calul năzdrăvan. Mare i-a fost mirarea fetiței, după un timp, să vadă cum colegele ei de școală vorbesc numai și numai despre iubire, acea noțiune atât de familiară ei.

Avea fetița vreo 14 anișori când a început să facă aceste descoperiri. Desigur, cărțile cu basme rămăseseră în raftul de sus al bibliotecii și cu toate că nu mai fuseseră atinse de multă vreme, adesea le mângâia din ochi, cu drag. Privindu-le, o cuprindea acel simțământ pe care îl trăiește omul când întâlnește întâmplător un vechi prieten cu care are mulțimi de amintiri comune. Chiar dacă, la o privire mai atentă, cei doi nu mai au mai nimic în comun, nu se pot abține să nu-și suradă călduros și să se mintă că nimic nu s-a schimbat.

Totuși, rămăsese incurabil bolnavă de dragoste pentru lectură. Citea haotic, tot ce-i cădea în mână.

La început, s-a făcut că nu vede tot tumultul ce înconjura subiectul iubirii. Dădea din umeri atunci când auzea că vreo colegă își petrecea sâmbetele ieșind cu un oarecare băiat pe care îl declara prietenul ei. I se părea aiurea toată rumoarea evenimentului. În mintea ei, toată încercarea aceasta de a căuta pe cineva care să te completeze îi apărea ca un teatru ieftin, un nonsens, îndeosebi că cei mici pur și simplu copiau stupiditatea adulților, care au ales să joace această șaradă. Dar învățase demult să păstreze pentru ea ceea ce simte fără să poată argumenta. Avea, neîndoios, perspective diferite. Și, în fond, cum ar fi putut să nu? Trezită brusc în jurul vârstei de 13 ani din delirul lecturii, a realizat că ar trebui să trăiască și în

(continuare în pag. 41)

viața reală. Dar ce prăfuită și fadă i s-a înfățișat această lume! Trăind permanent printre aventuri, cunoscând conturul unor personaje gata să sacrifice orice pentru scopul suprem, micuța fetiță a fost dezamăgită de ce a găsit atunci când s-a trezit la realitate. În comparație cu poveștile ei, oamenii reali erau o deziluzie: ființe fără substanță, ființe goale pe interior, fără un vis sau un scop. Se trezea bărfind alături de celelalte fete și o cuprindea groaza gândindu-se că începe să o piardă pe adevărata ea, că se transformă într-o ființă mediocră. Asemenea celorlalți. Și cu fiecare gură de Realitate pe care o lua, se arunca și mai abitur printre filele cărților, numai pentru a fi nevoită să revină cu picioarele pe Pământ iar și iar. Mica fată era groaznic de îndârjită împotriva acestui Univers colorat în alb și negru, în care era obligată să trăiască.

Apoi, într-o zi, avu o revelație: Și ea, asemenea acestor ființe pe care le disprețuiește, aparține realității. Și ea este, deci, ca toți ceilalți și nu o poate nega. E în legea firii ca ea să fie așa și să se resemneze cu asta. Oricât de mult ar lupta, nu se poate împotrivi, fiindcă e natural. Și dacă era ca toți ceilalți, înseamna că nimeni nu poate avea pretenția de la ea să fie un om bun, sau frumos, sau curat, să aspire către sublim și către dreptate. Atunci fetei, pierindu-i scipirea din ochi, a știut despre ea. Nu este un om bun, frumos sau curat. Nu aspiră către sublim sau către dreptate. Este egoistă, impură, rece. Nimic nu o diferențiază de ei. Și cu toate că revelația a golit-o de spirit, și-a impus un lucru: ea nu va fi la fel de ipocrită ca ei. Ea își va recunoaște defectele și nu se va declara altfel decât natura ființei o obligă să fie. Și cel mai important, nu va fi suficient de naivă încât să creadă că i se cuvin aceleași valori ca ființelor înalte. Fericirea și iubirea nu sunt pentru proscrisi. Împlinirea în iubire, jumătatea care te va completa, doar mituri de neatins pentru ea. A conștientizat că nimic nu este pentru totdeauna și că nu poate aștepta nimic de la cei din jur.

Atunci, toată îndârjirea și ura față de semenii ei se dizolvă într-o acceptare oferită, la început, cu răceală și scepticism. Își ridică din ce în ce mai rar ochii la raftul cu basme. Citea mult, pentru că asta îi permitea să uite de propria ființă pentru lungi perioade de timp și să-și găsească pacea. Începea să nu se gândească prea des la adevărurile teribile pe care le conștientizase. Pur și simplu își ținea mintea ocupată cu lucruri uzuale, pe care învățase să le accepte.

Timpul a trecut, iar fetița și-a făcut prieteni, a învățat să zâmbească și să se distreze, să rădă zgomotos și să se preocupe de felul în care arată, să fie nerăbdătoare și să vorbească cu plăcere despre aspectele cotidiene ale vieții ei. Oricine a avut ocazia să se izbească de ea ar fi putut-o descrie ca pe o puștoaică simpatică, plină de viață, inteligentă și vivace, care vine mereu cu idei interesante. Au fost și câțiva, atât de puțini cât să-i numărăm pe degetele de la o mână, cărora fetița le-a permis, într-un moment de sfidare a precauțiilor ei, să vadă mai mult decât suprafața, cărora le-a permis să aprindă o lanternă pe sub valurile mării ei adânci. Aceia, dacă ar fi fost rugați să vorbească despre ea, probabil că întâi ar fi zâmbit și și-ar fi privit interlocutorul cu subînțeles. Apoi, cei mai pricepuți în arta cuvintelor, ar fi început să-i descrie un ocean pe furtună, în străfundul căruia sunt scufundate corăbii de corsari, încărcate cu bogății. Sau ar fi încercat să-i compare sufletul cu o pădure de tei incendiați, al căror parfum gros, amestecat cu un fum alb, plutește și se impregnează în amintirea oricărei persoane

care are ocazia să o cunoască. Cei nu chiar atât de romantici și-ar fi căutat o clipă cuvintele, rotindu-și ochii pe tavan, ca apoi să-i spună că fata aia e diferită, că are curajul să rostească cele mai bizare lucruri fără să le facă să pară nefirești și că adevărul lucrurilor rostite de ea de va izbi atunci sau mai târziu, oricum cu o forță care nu va mai lăsa alt drept la replică decât: „Uau!”

În rarele cazuri în care aceste complimente ajungeau la urechile ei, micuța fată pufnea amuzată și schimba subiectul. Avea motivele ei pentru care să nu creadă astfel de vorbe măgulitoare. Principalul motivul pentru care nu dorea nici în ruptul capului să creadă că există ceva la ea care s-o diferențeze de toți ceilalți, era acela că, în cazul în care ea ar fi crezut, ar fi crezut cu adevărat și cu toată ființa ei. Și dacă în final tot visul s-ar fi dovedit neadevărat, deziluzia, ar fi sfârșit-o. Iar după o astfel de cădere era conștientă că nu s-ar mai putea pune niciodată pe picioare. Se pare că, în ciuda revelației și resemnării prin care trecuse, cea mai mare și cea mai ascunsă dorință a fetei rămăsese să fie diferită de ceilalți. Iar cea mai mare frică și cel mai mare coșmar al ei, să fie la fel ca ei toți. Fetița mai avea totuși un vis, cea mai frumoasă dintre himere, pe care a ascuns-o teribil de adânc în sufletul ei. Ea credea că, dacă avea să afirme constant despre ea lucrul de care se temea cel mai tare să nu fie real, cineva îndestul de curajos va vedea că nu e așa, va sări și o va contrazice și astfel o va salva din a fi ca toți ceilalți. Dar așa cum deja știm, micuța fată nu era mai mult decât un simplu om. Și oricât de mult s-a străduit să rămână fermă în hotărârile ei curajoase, imaginația îi păcătuia uneori, desenându-i în minte scenarii ideale. Acestea, deși erau alungate cu stoicism cât mai repede posibil, erau de ajuns ca să o dea peste cap pentru câteva momente bune, în care toate adevărurile general valabile pe care le cunoștea încă din copilărie se zdruncinau. Păcătosul de „poate” îi răsuna în minte ca un ecou. Poate că oamenii nu sunt niște ființe atât de detestabile. Poate că merită și ele să guste din iubirea pură. Poate că aceste lucruri chiar se întâmplă. Și cel mai chinător dintre ele, “Poate că și mie mi-e dat să simt”.

Însă draga de ea a avut o fire destul de tare încât să nu lase aceste șiruri de posibilități să o împingă la ceva mai mult decât niște clipe pierdute în visare. Până în vara aia...

Fetița noastră avea 15 ani. Era frumoasă și credea că poate schimba lumea. Și era vară și era cald, oamenii erau zâmbitori, cafelele reci și nopțile calde, iar ea hotărâse într-o clipă de delir sufletesc să uite de toate filozofiile care i-ar putea îngredi spiritul. Și cum să nu întoarcă toate capetele cineva care a decis să-și scoată sufletul în soarele arzător al unei zile de august? A cunoscut mulți oameni noi micuța fată în vara aceea. Printre care, și pe el.

Acel el în existența căruia s-a jurat odată că n-o să fie destul de naivă încât să creadă. Acel el despre care era sigură că e doar un mit îi apără în

(continuare în pag. 42)

vara aia clar și de netăgăduit. Și spiritul lui i se părea fetei atâta de frumos și se împlenea atâta de bine cu al ei, încât într-o clipă a știut că s-au dus pe apa sâmbetei toate crezurile ei. Și a comis cea mai mare greșală pe care ar fi putut-o comite. S-a îndrăgostit. Atunci furtuna de pe ocean s-a liniștit și o ploaie torențială a stins incendiul din pădurea de tei. Era ea, în cea mai luminoasă și strălucitoare formă pe care o avusese sufletul ei vreodată. Și naiva s-a aruncat în brațele iubirii cu forța primului uragan. Habar n-avea cum să mintă despre lucrurile acestea, așa că i-a vorbit lui despre dragostea pe care i-o poartă, îmbinând cuvintele cu măiestria de care era în stare. Reticent la început, surprins de dragostea cu care era copleșit, el acceptă într-un sfârșit cu brațele deschise căldura sufocantă cu care ea îl binecuvânta.

În zilele care au urmat, mica fetiță a cunoscut cu adevărat sensul cuvântului împlinire. Viața i se părea simplificată și râsul ceva firesc. Atâta doar că toată această binecuvântare gratuită părea ireală. Pentru o persoană care a crezut toată viața că nimic nu este pentru totdeauna, nu se putea abține să nu se întrebe când se va sfârși toată această croazieră a firii. A făcut tot ce i-a stat în putință, și n-a calculat o clipă cât din ceea ce oferă primește înapoi. A dat și a dat și a tot dat, fără conștientă, nefiresc de neglijent pentru ea. Pur și simplu, a crezut atât de tare în lucrul acesta și a muncit atât de abitiv pentru a-l ciopli ea, cu mânuțele ei, încât l-a făcut să se întâmple. A fost atât de naivă încât a crezut că, dacă îi va povesti și lui de singura ei teamă, dacă îl va auzi tăgăduind posibilitatea ca acest lucru să li se întâmple și lor, fatalitatea faptului se va evapora. A crezut în tăgăduiri cu o neglijență stupidă, de care n-ar fi dat dovadă înainte.

Iar când s-a întâmplat, a rămas trăsniță locului. Și cum altfel să rămână, când în mintea ei fiecare reproș era o neînțelegere și fiecare ceartă o simplă dispută? Toată iminența a fost pentru ea ca pericolul unui incendiu pentru un orb. Și tocmai când începuse să creadă în veșnicie, s-a dat cu capul de un „Nu mai e ca-n vară, nu mai merge...”. Șocul a făcut-o să râdă, ca de-o glumă proastă. Dar văzând că e singura care râde și că el nu-i poate oferi altă explicație de ce-ului ei disperat, în afară de ridicări neputincioase din umeri, își aminti brusc de tot ce era ea înainte de el și toate zidurile, toate principiile se reactivară. Atunci strânse dureros din pleoape și închise tot momentul într-o bulă imaginară. Începu s-o sugrume cu mâinile, până când aceasta deveni mică, mică și într-un final dispăru din interiorul ei. A plâns în ziua aia crunt, ca apoi să se oprească și să nu mai verse nici o lacrimă vreodată. Toate teoriile ei din copilărie fuseseră testate, dar cu ce sacrificii! A trebuit să-și asume faptul că e propria ei piele cea care se arde, din momentul în care s-a îndrăgostit de flama. Într-adevăr, el și ea au avut împreună acel lucru pe care muritorii îl numesc eternitate. Doar că l-au avut pentru mult prea puțin timp. Dar poate că e mai bine așa, căci orice e mai strălucitor în amintire. Orice e mai frumos când e efemer. Reflectând la sfârșitul lor, a realizat un fapt. Nu dragostea ei era problema, ci a celuilalt. Era atât de obișnuită să facă lucrurile singură, încât credea că, dacă ea iubește cu toate forțele, va fi iubită identic. Mititica...

A decis, deci, din acea zi, că singura persoană demnă de iubirea ei este ea însăși. Și-a iubit mai întâi trupul: și-a cumpărat haine noi, un abonament la sală, a început o dietă și a avut grijă să întoarcă toate capetele oriunde se ducea. Apoi, și-a iubit mintea: a înălbit nopțile alături de

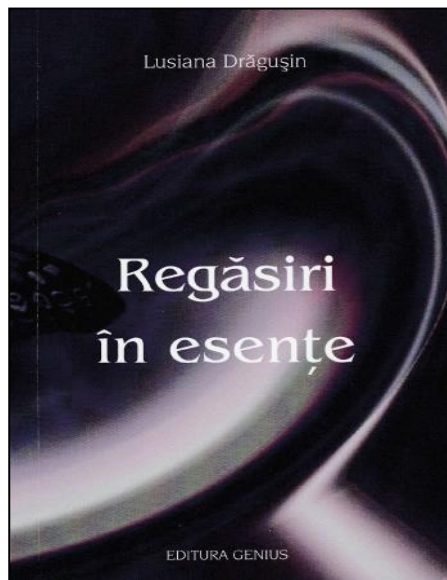
cafele fără zahăr, caiete de istorie și română, atlase și romane psihologice, astfel încât notele ei la școală și multitudinea de premii să ridice sprâncene. S-a epuizat într-un asemenea hal, încât, tânjind somnul, să n-aibă timp să sufere. Și n-a avut. Dar în această goană a ei de a-și iubi suprafața, a uitat că acela cu adevărat nevindecat era, de fapt, sufletul. Părăsit în întuneric, acesta, treptat, s-a ofilit. La ce i-ar mai fi folosit, în fond, unul? Acum, nu mai putea simți nimic. Toți aceia ce i-au cunoscut zămbetul în vară, s-au îndepărtat încet, contrariați de brusca transformare, necăutând a o înțelege. Toți aceia ce au cunoscut pădurea de tei, au migrat din cauza defrișării. Era singură și de-o trufie înspăimântătoare. Și nici că putea să-i pese mai puțin. Se iubea prea tare pe sine pentru a mai avea timp să-i iubească și pe alții. Într-un sfârșit, lucrul de care se temuse cel mai tare se adeverise. Sufletul, singurul care o făcea să fie altfel, se stinsese. Dar ea, micuța fată, supraviețuise acestui cataclism. Doar că nu în forma în care se așteptase. Devenise ca toți ceilalți, asta însă n-o mai înspăimânta. Nu mai simțea nimic, totuși avea puterea să înțeleagă acum. Oh, abia acum îi înțelegea pe toți ceilalți..

A fost odată ca niciodată o mică fetiță care a crescut și a devenit lucrul de care se temea cel mai tare...

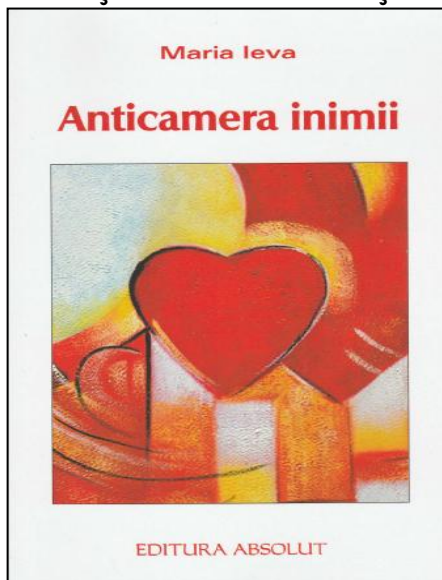
Notă: Lucrarea a obținut Premiul pentru stil la Concursul "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", categoria 15-21 ani, din cadrul Festivalului Național al Cărții "Axis Libri", Galați, 25 – 29 mai 2016.

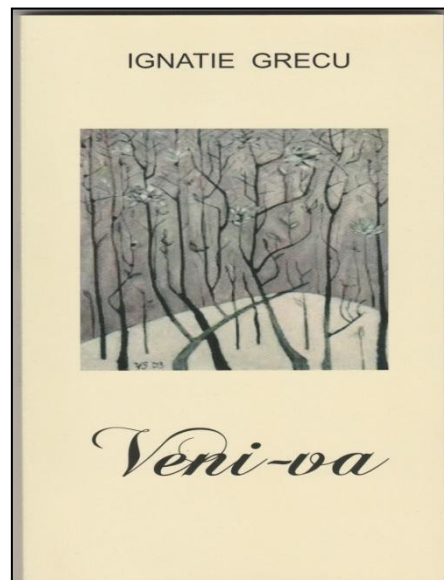
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

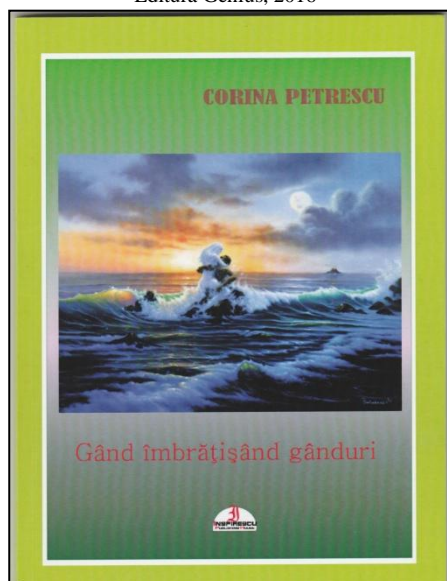
Lusiana Drăgușin – Regăsiri în esențe
Editura Genius, 2016

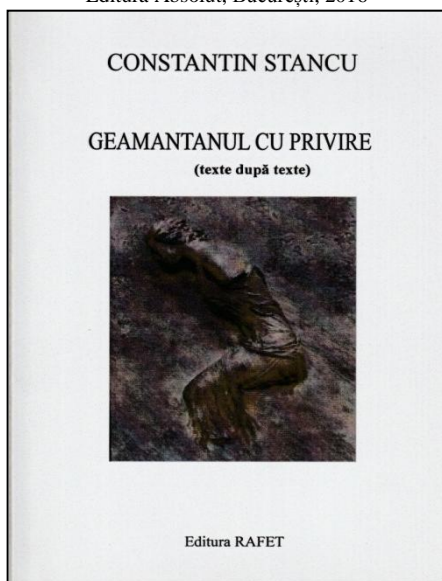
Maria Ieva – Anticamera inimii
Editura Absolut, București, 2016

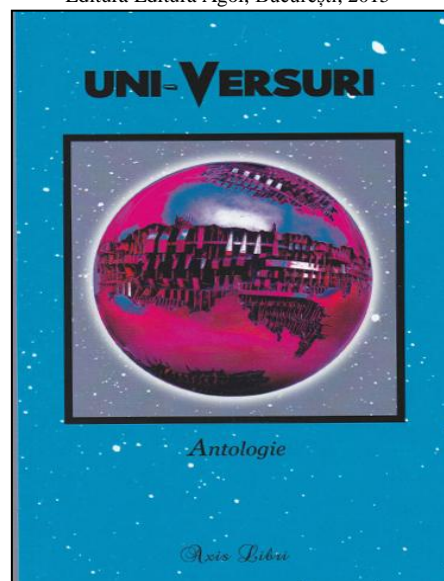
Ignatie Grecu – Veni-va
Editura Editura Agol, București, 2015

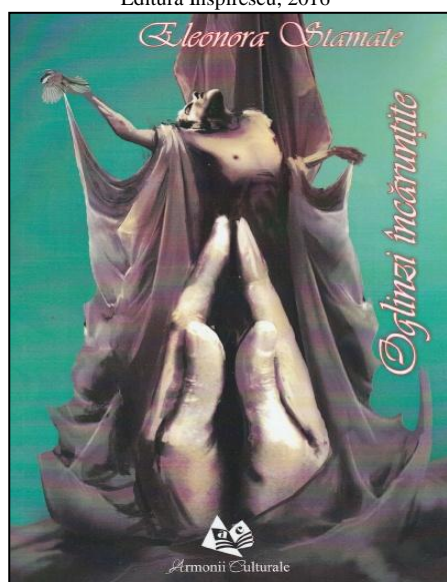
Corina Petrescu – Gând îmbrățișând gânduri
Editura Inspirescu, 2016

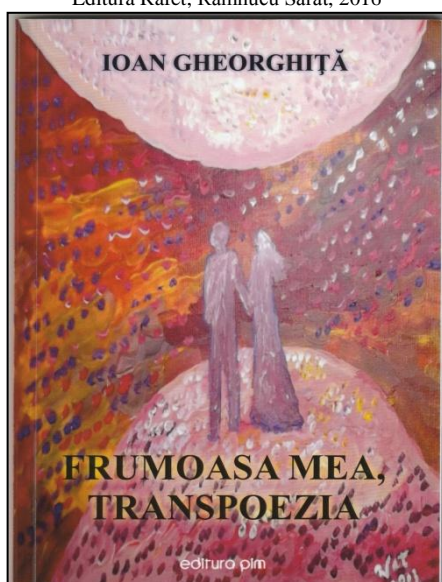
Constantin Stancu – Geamantanul cu privire
Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2016

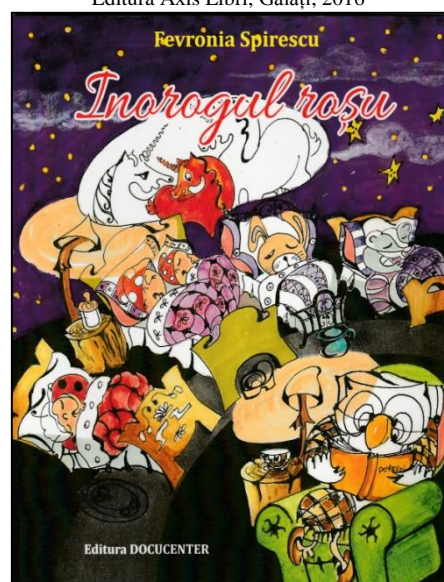
Poeți gălățeni – Uni-Versuri
Editura Axis Libri, Galați, 2016

Eleonora Stamate – Oglinzi încăruntite
Editura Armonii culturale, Adjud, 2016

Ioan Gheorghită – Frumoasa mea, transpoezia
Editura Pim, Iași, 2016

Fevrônia Spirescu – Inorogul Roșu
Editura DocuCenter, 2016

BOEMA

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro